

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญาณิพนธ์
ของ
ประนอม สุขนาคะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

มีนาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู

23 เมษายน 2545

บทคัดย่อ
ของ
ประนอม สุขนาคะ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
มีนาคม 2545

ประนอม สุขนาคะ. (2545). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม, รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 80 คน โดยสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 40 คนและกลุ่มควบคุม 40 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาทีและใช้เนื้อหาเดียวกัน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Pretest – Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent และ t-test แบบ Dependent

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความรับผิดชอบในการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ความรับผิดชอบในการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลัง
การทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. ความรับผิดชอบในการเรียน ของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARISON OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS' READING COMPREHENSION,
WRITING ABILITY AND RESPONSIBILITY THROUGH THE INSTRUCTIONAL BASED ON
THE CONCENTRATED LANGUAGE ENCOUNTERS AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT
BY
PRANOM SUKNAKHA

Present in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree In Secondary Education
at Srinakharinwirot University
March 2002

Pranom Suknakha. (2002). *A Comparison of Mathayom Suksa II Students' Reading Comprehension, Writing ability and Responsibility through the Instructional based on The Concentrated Language Encounters and the Teacher's Manual*. Master thesis, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist.Prof. Sumanin Rungruangtham, Assoc.Prof. Ashara Sucaromana.

The purpose of this study was to compare Mathayom Suksa II students' reading comprehension, writing ability and responsibility instruction based on the Concentrated Language Encounters and the teacher's manual.

The sample used in this study were 80 Mathayom Suksa II student in Ratwinit Bangkaeo School, Samutprakarn. They were randomly assigned into two groups, the experimental group and the control group with 40 students in each. Both groups were taught the same content within 20 periods (50minutes/periods) The experimental group was taught by the instruction based on the Concentrated Language Encounters ; where as the control group was taught by teacher's manual. The research design was randomized control group pretest - posttest design.

The instruments used in this study were the reading comprehension test, the writing ability test and responsibility of questionnaire. Statistical techniques used in this study were t-test independent between groups and t-test dependent within group.

The result of the study indicated that ;

1. Thai reading comprehension between the experimental group and the control group was significantly different at the .05 level.
2. Thai writing ability between the experimental group and the control group was significantly different at the .01 level.
3. The responsibility of students between the experimental group and the control group was significantly different at the .05 level.
4. Thai reading comprehension of the experimental group ; before and after the experimental was significantly different at the .01 level.
5. Thai writing ability of the experimental group ; before and after the experimental was significantly different at the .01 level.
6. The responsibility of students in the experimental group ; before and after the experimental was significantly different at the .01 level.

7. Thai reading comprehension of control group ; before and after the experimental was significantly different at the .01 level.

8. Thai writing ability of control group ; before and after the experimental was significantly different at the .01 level.

9. The responsibility of students in control group ; before and after the experimental was significantly different at the .05 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู

ของ
นางสาวประนอม สุขนาคะ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์อรรวรรณ สัมมาพันธ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ขาดิกานนท์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีเยี่ยม จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัจนรา สุขารมณีย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศศรี กมลเวช อาจารย์อรรวรรณ สัมมาพันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์ ผู้วิจัยซาบซึ่งในความเมตตาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สลโกสม ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล อาจารย์ ดร.นพวรรณ โชติบัณฑิต และอาจารย์ทัศนากิติ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย อันทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและคณาจารย์ในหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนราชวินิตบางแก้วทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวก ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการทดลองและขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 และ 2/13 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสมบุญ คุณแม่ประหยัด สุขนาคะ คุณดิเรก ชาวกงจักร รวมทั้งพี่น้องและเพื่อนๆทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ เอื้ออาทร สนับสนุนพร้อมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและคอยเป็นกำลังใจในการวิจัยเสมอมา จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ประนอม สุขนาคะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ.....	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	48
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	49
การดำเนินการทดลอง.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	74
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	74
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	77
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	94
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	186

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการเขียนภาษาไทย(เรียงความ).....	54
2 แบบแผนการทดลอง.....	57
3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	65
4 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	66
5 เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	67
6 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง.....	68
7 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง.....	69
8 เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง.....	70
9 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง.....	71
10 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง.....	72
11 เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง.....	73
12 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน...	175
13 ค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน จากผู้ตรวจ 3 คน.....	176
14 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน.....	178
15 เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	179
16 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	181
17 เปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบในการเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	183

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นักเรียนจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ฉะนั้นครูที่สอนภาษาไทยจะต้องมีความเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตร และมีความรู้ภาษาไทยอย่างถ่องแท้ เพื่อนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 12)

การจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยมีความสำคัญยิ่ง เพราะทักษะทางภาษาเป็น เครื่องมือของการเรียนรู้และสื่อความหมาย นักเรียนจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการสร้างความเข้าใจและ ค้นคว้าหาความรู้ ไม่ว่าจะเรียนวิชาใดก็ตามต้องนำไปใช้ เพื่อแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ และ เพื่อประกอบอาชีพ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. (2536 : 3) สรุปว่า ภาษาเป็น เครื่องมือในการประกอบอาชีพทุกสาขา ผู้มีความสามารถทางภาษาสูงเมื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อ ความรู้ ความคิดได้ดีจะประสบความสำเร็จในชีวิต มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ รัตวิรัช. (2531 : 17) การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันนอกจากต้องคำนึง ถึงเอกลักษณ์ ค่านิยมและวัฒนธรรมของชาติแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความต้องการของคน ไทยทุกคนด้วย เพราะภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญในการสื่อสารเพื่อดำรงชีวิตและเป็นกุญแจ สำคัญในการจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพื่อแสวงหาความรู้ให้กว้างขวางและ ลึกซึ้งในวิชาการต่างๆ

หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรไว้เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของ ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย สามารถฟังและอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ มีนิสัยรัก การอ่าน การเขียน และมีนิสัยนิยมในการเลือกอ่านหนังสือ เห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะ เป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติและเป็นปัจจัยในการสร้างเสริมเอกภาพของชาติ เห็นคุณค่าของ วรรณคดีและงานประพันธ์ที่ใช้ภาษาอย่างมีรสนิยมในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งสามารถใช้ ภาษาเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ดังนั้นครูต้องคำนึงถึง ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน ควรฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาในสถานการณ์ ต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาภาษาไทยอย่างเต็มที่และสามารถนำไปใช้ สื่อสารในสถานการณ์ปัจจุบันได้โดยต้องเกี่ยวข้องกับทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน

โดยปกติแล้วทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน จะเกิดขึ้นในลักษณะบูรณาการ แต่การที่จะสอนทักษะทั้ง 4 ในขณะเดียวกันเป็นสิ่งที่กระทำได้ยากและมักไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การพัฒนาทักษะทางภาษาที่สำคัญคือ ครูไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนพัฒนาทักษะการฟังก่อนทักษะอื่นๆเสมอไป แต่สามารถเริ่มพัฒนาทักษะการอ่านก่อนได้แต่ต้องคำนึงว่าในการพัฒนาทักษะแต่ละอย่างนั้น ครูจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียน ให้พัฒนาทักษะภาษาอื่นๆในลักษณะบูรณาการ ซึ่งจะต้องครบวงจรทั้ง ฟัง พูด อ่าน และ เขียน (เสาวลักษณ์ รัตนะวิชัย. 2531 : 73)

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนทุกระดับ รวมทั้งช่วยพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และการเขียน การอ่านช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดจินตนาการในเรื่องที่อ่าน ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านรู้จักคิด เกิดแนวคิดที่จะแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูดและเป็นภาษาเขียนที่สละสลวย ถ้าผู้อ่านสามารถอ่านแล้วเข้าใจเรื่องได้ดี ผู้อ่านก็จะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านแล้วไปเขียนจะสามารถเขียนได้ดีขึ้น (บันลือ พงกษะวัน. 2534 : 4) ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ รัตนะวิชัย (2531 : 84) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่จะเป็นข้อมูลให้ทักษะการเขียนได้รับการพัฒนาขึ้นมา ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ที่ผู้อ่านได้รับจากการอ่าน เช่น การใช้ถ้อยคำ การลำดับความ รวมทั้งสำนวนต่างๆ ผู้อ่านสามารถนำมาใช้ในการเขียนเป็นภาษาของตนเอง ซึ่งย่อมทำได้ง่ายกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การอ่านน้อย และพยายามเขียนสิ่งใดด้วยตนเอง ทักษะการอ่านจึงสามารถพัฒนาทักษะการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้อ่านได้รับประสบการณ์ในการอ่านอย่างเหมาะสม ดังนั้นผู้ที่มีทักษะการอ่านดีย่อมจะมีโอกาสเป็นผู้มีทักษะการเขียนที่ดีด้วย

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียน พบว่า นักเรียนยังมีข้อบกพร่องในการอ่าน การเขียน คือ นักเรียนมีปัญหาในเรื่องความเข้าใจในการอ่าน อ่านแล้วไม่สามารถแปลความ ตีความ ขยายความ และจับใจความสำคัญได้ ต้องอ่านย้อนกลับเสมอๆ และไม่สามารถเขียนถ่ายทอดความรู้ ความคิด การขยายความ การลำดับความในการเขียนเรียงความให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่ใช้วิธีสอนที่หลากหลายจึงทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน (สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มรรย. 2538 : 11 - 12) ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2542 : 2) ว่าการจัดการศึกษาที่ผ่านมาไม่สนองตอบกระบวนการพัฒนานักเรียน ครูส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหา โดยละเลยการมุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในปี พ.ศ. 2540 ในรายวิชาภาษาไทย สรุปปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพบว่า ครูบางส่วนยังคงสอนภาษาไทยโดยการเน้นเนื้อหาให้นักเรียนจำเพื่อสอบเข้าเรียนต่อมากกว่าที่จะฝึกทักษะทั้งสี่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งครูขาดเทคนิคการสอนใหม่ๆทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่สนใจ และไม่กระตือรือร้นในการเรียน (วิชาการ. 2540 : 40) และผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษา 2540 ของกรมวิชาการ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความสามารถด้านภาษาไทยของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (วิชาการ. 2540 : 14)

ดังนั้น จากสภาพปัญหา ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องหาแนวทางพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น ด้วยวิธีสอนที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะเกิดการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะการอ่านและการเขียนให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ในปัจจุบันเทคโนโลยีทางการสอนมีมากมายแต่มีวิธีสอนวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาดังกล่าวได้ นั่นคือ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นวิธีสอนที่ได้รับการพัฒนาโดย ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ ดร.เบรนต์ บาร์เทิล และ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย การสอนลักษณะนี้เป็น การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง ไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดถือการเรียนและการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมาย (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2531 : 18)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนเรื่องอย่างง่าย รูปแบบที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น สามารถสรุปความคิดรวบยอด แปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญมากขึ้น นักเรียนจะเริ่มอ่านและเขียนเรื่องต่างๆที่มีลักษณะ หลากหลายมากขึ้น พร้อมกับใช้ความสามารถในการเขียนเรื่องราวอย่างง่าย โดยอาศัย การเลียนแบบดูตัวอย่างจากบทเรียนหรือกิจกรรมที่ครูเสนอแนะ ส่วนรูปแบบที่ 3 การสอนเริ่มจากการอ่านแล้วนำความคิดจากการอ่านไปสู่การวางแผนการเขียนอย่างมีขั้นตอนและยากขึ้น โดยการ สอนทั้ง 3 รูปแบบนี้ นักเรียนจะมีโอกาสได้ฝึกกิจกรรมทางภาษาร่วมกันโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

การจัดกิจกรรมการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 2 เป็นวิธีการที่มุ่งเน้น การให้ปัจจัยป้อนและกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้ ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องเป็น บูรณาการด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ที่ได้นำวิธีการสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ภาษาไปทดลองสอนในวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา ปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแตกต่างจากวิธีสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ (ขวัญตา จริยสถิตกุล. 2533 : 75) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร พุทธิศิริ. (2540 : 160) ว่าความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของ นักเรียนแตกต่างจากวิธีสอนตามคู่มือครู

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ควรจะปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน โดย

สอดคล้องในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งงานวิจัยของ นวลจันทร์ แซ่เท้น (2538 : 82 - 83) อัมพา อรุณพราหมณ์ (2539 : 76 - 77) ฟลาเฮอร์ตี้ และรูทเซล (Flaherty and Reutzel. 1965 : 409 - 411) ที่แสดงให้เห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ โดยใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและใช้เวลาในการฝึกไม่นานนัก รวมทั้งสามารถควบคุมจิตใจและบังคับตนเองได้ และการใช้วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแบบที่ 2 ทำให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบได้ จากการทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนการสอน ครูจะเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการ และเป็นผู้ให้คำแนะนำ ดังนั้นควรจะนำวิธีสอนวิธีนี้มาใช้เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแบบที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ว่านักเรียนจะมีความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบ แตกต่างจากการสอนตามคู่มือครูหรือไม่ ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
7. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
8. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
9. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบผลของการสอนความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูวิชาภาษาไทยได้พัฒนารูปแบบการสอน และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมด้านความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 14 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 560 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากมา 2 ห้องเรียน จากนักเรียนทั้งหมด 14 ห้องเรียน จากนั้นนำนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน มาจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์

4. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาที่มีเนื้อความตามอรรถลักษณะของภาษา 4 ชนิด คือ เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ และเรื่องรายงาน จากหนังสือวารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยพิจารณาความยากง่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านและการเขียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5. ตัวแปรที่ศึกษา

- 5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 5.1.1 การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2
 - 5.1.2 การสอนตามคู่มือครู
- 5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 5.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน
 - 5.2.2 ความสามารถในการเขียน
 - 5.2.3 ความรับผิดชอบ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2

หมายถึง การสอนภาษาที่มุ่งเน้นการให้ปัจจัยป้อน และกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง จากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา เริ่มต้นจากการอ่าน โดยใช้วรรณลักษณะของภาษาให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนมีโอกาสอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปความคิดเห็นออกมาเป็นผังภูมิ ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียนทำให้นักเรียนมีความคิดที่กว้างขึ้น สามารถนำความคิดที่ได้ไปวางแผนการเขียนเรื่องใหม่ภายในกลุ่มได้ ซึ่งเรื่องที่เขียนต้องมีวรรณลักษณะของภาษาชนิดเดียวกับเรื่องที่ให้อ่านครั้งแรก เมื่อเขียนเรื่องของกลุ่มเสร็จแล้วนักเรียนยังได้วิเคราะห์การใช้ภาษา ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในเรื่องหลักภาษา การใช้ภาษา นอกจากนี้ นักเรียนยังได้นำเสนอผลงานกลุ่ม พร้อมทั้งได้นำผลงานเขียนของมาแสดงให้ผู้สนใจได้อ่าน ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของกลุ่ม และให้นักเรียนทุกคนสามารถเขียนเรื่องของตนเองได้ สำหรับวรรณลักษณะของภาษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกมาใช้ 4 ชนิด คือ วรรณลักษณะของภาษาชนิดเรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ และเรื่องรายงาน ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยยึดหลักการสอนของ ดร.ริชาร์ด วอล์ตเตอร์ และดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปรายสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ร่วมกับครู ทำผังภูมิ (Mapping) สรุปความ

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม เขียนเรื่องของตนเองในกลุ่มย่อยหรือตามลำพัง

ขั้นที่ 4 อภิปราย สนทนา และวิเคราะห์หรือรรถลักษณะภาษาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่นักเรียนเขียนขึ้นในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวนฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

2. การสอนตามคู่มือครู

หมายถึง การสอนโดยมีครูคอยดูแลและควบคุมกิจกรรมการสอนให้ดำเนินไปตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยมีลำดับขั้นการสอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สร้างความสนใจ คือครูอาจใช้การพูดคุยซักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

2.2 ขั้นสอน

2.2.1 แจงจุดประสงค์ของบทเรียน บอกให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนเรียนจบเนื้อหาที่กำหนดให้แล้ว นักเรียนสามารถอ่านเรื่อง เข้าใจความหมายของเรื่องตลอดจนสามารถใช้ภาษาสำหรับการเขียนได้อย่างถูกต้อง

2.2.2 ทบทวนความรู้เดิม ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านที่นักเรียนมีอยู่ก่อนแล้ว อันจะเป็นพื้นฐานหรือเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่ เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้โดยการสนทนาซักถามหรือให้นักเรียนปฏิบัติ

2.2.3 เสนอบทเรียนใหม่ ครูอธิบายเนื้อเรื่องใหม่ โดยการสอนให้นักเรียนทราบถึงหลักเกณฑ์ต่างๆที่เป็นความรู้ใหม่ซึ่งอาจใช้อุปกรณ์ เช่น รูปภาพ บัตรคำ

2.2.4 ให้แนวทางในการเรียนรู้ ครูอธิบายเนื้อเรื่องใหม่ โดยการสอนให้นักเรียนทราบถึงหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามที่ครูกำหนดไว้เป็นการนำทางหรือให้แนวทางไปคิดเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของบทเรียน

2.2.5 ให้ลงมือปฏิบัติจริง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดด้วยตนเองและทำแบบฝึกหัดลงในใบงาน

2.2.6 ให้ข้อมูลย้อนกลับ ครูติดตามกระบวนการทำงานของนักเรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไขสิ่งที่นักเรียนทำผิด ให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของนักเรียน เพื่อเป็นแรงเสริมและกำลังใจแก่นักเรียน

2.2.7 นักเรียนสามารถปฏิบัติตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้หรือไม่เพียงใด โดยวัดและประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบ การตอบคำถาม การสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

2.3 ชั้นสรุป

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้โดยครูสรุปเน้นและย้ำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียน เช่น ให้ทำการบ้าน ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้รับ

3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกหลังจากศึกษาบทเรียนแล้วในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการบอกความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยบอกลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้กับเรื่องราวนั้นๆ โดยเฉพาะ

3.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถที่จะบอกได้ว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายที่แท้จริงอย่างไร พยายามหาความหมายที่แท้จริงที่แฝงอยู่ให้ได้ โดยสังเกตปริบท เจตนา และอารมณ์ของผู้เขียน

3.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดภายหลังที่ได้ตีความแล้ว ซึ่งอาจจะใช้วิธียกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบ เนื้อความให้กว้างขวางออกไปจนเป็นที่เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4 การจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับ เนื้อหาในส่วนรวมของงานเขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถตั้งคำถาม ในการอ่านครั้งนี้ให้ได้ว่างานเขียนเรื่องนั้นเป็นเรื่องของใคร เกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

ความเข้าใจในการอ่านนี้ วัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองหาคคุณภาพแล้ว

4. ความสามารถในการเขียน

หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่ใช้ภาษาแสดงถึงความรู้ ความคิด การใช้ถ้อยคำ สำนวน การขยายความ การลำดับความ ในการเขียนเรียงความภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองหาคคุณภาพแล้ว

5. ความรับผิดชอบในการเรียน

หมายถึง การที่นักเรียนเรียนด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร ทำหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมาย อดทนต่ออุปสรรค ไม่ย่อท้อ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือ หลีกเสี่ยงเมื่อมีปัญหา เมื่อไม่เข้าใจในการเรียนก็พยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองอยู่เสมอ และรู้จัก

วางแผนป้องกันความบกพร่องในงานที่ตนรับผิดชอบ วัดได้จากแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อผู้วิจัย
สร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม
คู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม
คู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม
คู่มือครูมีความรับผิดชอบแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีความสามารถในการเขียน
ภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีความรับผิดชอบในการเรียนก่อน
และหลังการทดลองแตกต่างกัน
7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลัง
การทดลองแตกต่างกัน
8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทย
ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความรับผิดชอบในการเรียนก่อนและหลัง
การทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1.1 ความหมายของการอ่าน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 917) ให้ความหมายของคำว่า การอ่าน ไว้ว่า อ่าน หมายถึง การออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ

แฮร์ริส และสมิท (Harris and Smith. 1976 : 14) ให้ความหมายของการอ่าน ไว้ว่า การอ่าน เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสาร และความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ในลักษณะของการสื่อความซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยภาษาตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ส่วนของผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถที่จะทำนายหรือถอดความหมายจากข้อความที่อ่านขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวข้อเรื่อง ความคิดที่สำคัญๆของเรื่อง ตลอดจนความรู้ทางภาษาของผู้อ่านเองด้วย

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534 : 5) กล่าวว่า การอ่าน คือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการความคิด และยังเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ในด้านของความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ผู้เขียนย่อมพยายามใช้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรสื่อความหมาย หรือใช้ข้อมูลที่ตนต้องการสื่อสารแก่ผู้อ่าน การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ถึงสิ่งต่างๆช่วยให้คนเพิ่มพูนความรู้จากข้อเขียนของผู้อื่นเป็นรากฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ

มานิตย์ บุญประเสริฐ (2536 : 9) รวบรวมความหมายของการอ่าน จากผู้รู้ทั้งทางด้านการศึกษาและจิตวิทยาแล้วนิยามความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็น การสื่อความหมาย

ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือการค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้นๆ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ความสามารถทางด้านภาษา เป็นต้น

สรุปได้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการที่ผู้อ่านแปลความหมายจากตัวอักษร โดยผ่านกระบวนการทางความคิดในสมองแล้วเกิดความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านโดยอาศัยประสบการณ์เดิมมาใช้ในการทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่านและองค์ประกอบหลายอย่าง อันจะทำให้การแปลความหมายนั้นถูกต้อง

1.1.2 ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน

ชวาล แพรัตกุล (2520 : 134) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นความสามารถในการผสมผสาน แล้วขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล

นอกจากจะได้ให้ความหมายของความเข้าใจแล้ว ชวาล แพรัตกุล ยังอธิบายเพิ่มเติมไว้ว่าความเข้าใจนี้สามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม 3 ประการ ดังนี้

1. การแปลความ คือ สามารถแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ได้โดยแปลลักษณะและนัยของเรื่องราวซึ่งมีความหมายที่ถูกต้อง และใช้ได้สำหรับเรื่องราวนั้นๆ โดยเฉพาะ
2. การตีความ คือ ความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อยๆ ของเรื่องนั้นจนสามารถนำมากล่าวอีกนัยหนึ่งได้
3. การขยายความ คือ ความสามารถขยายความหมายตามนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

สมุทร เข็นชาวนิช และ อำนาจ บุญศิริวิบูลย์ (2539 : 16) กล่าวถึง ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถ ดังนี้

1. จับใจความสำคัญๆได้ ระบุนหรือแยกแยะประเด็นหลัก ออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญเกี่ยวข้องมากนักได้
2. ตีความเกี่ยวกับเรื่องราว หรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญลึกซึ้งมากน้อยขนาดไหนเพียงใด
3. ลงสรุปความคิดเห็นจากสิ่งที่ได้อ่านมาแล้วได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผลและน่าเชื่อถือ
4. ใช้วิจารณ์ญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุป หรือการอ้างอิงต่างๆของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบไม่สับสน

สรุปความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ตรงตาม ผู้เขียนต้องการและสามารถตีความ แปลความหมาย ขยายความ และจับใจ ความสำคัญของเรื่องที่

อ่านได้ และผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านที่ดีต้องอาศัยประสบการณ์จากการอ่าน และการฝึกอย่างสม่ำเสมอ

1.1.3 จุดมุ่งหมายในการสอนทักษะการอ่าน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้ระบุจุดมุ่งหมายในการสอนทักษะการอ่านให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้ อ่านหนังสือหรืองานเขียนต่างๆ ทั้งบันเทิงคดี และสารคดี เพื่อให้จับใจความสำคัญ และใจความสำคัญรอง บอกเจตนาของผู้ส่งสารและวิเคราะห์สิ่งที่ได้อ่าน เลือกอ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการบันเทิง

1.1.4 องค์ประกอบที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน

แฮร์ริส และสมิธ (Harria and Smith. 1976 : 235) อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน คือ

1. องค์ประกอบทางปัญญา ได้แก่ ไอคิวของนักเรียนเอง ซึ่งการอ่านนั้นสัมพันธ์กับไอคิว 7 ส่วน ใน 10 ส่วน
2. องค์ประกอบทางกายและสรีระ แม้ว่าความบกพร่องทางร่างกายจะไม่ใช่อุปสรรคสำคัญ ต่อการอ่านโดยตรงก็ตามแต่ก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการอ่านของเด็กได้เช่นกัน เช่น ถ้านักเรียนไม่สามารถฟังหรือแยกเสียงได้ก็จะมีผลกระทบต่อพัฒนาการอ่าน
3. องค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางการอ่านของนักเรียนขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม เพราะถ้าทุกคนในครอบครัวมีการศึกษาก็จะเป็นการเสริมสร้างทักษะทางภาษา สร้างนิสัยรักการอ่าน เสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับทักษะการอ่านแต่ถ้าครอบครัวไม่มีการศึกษาโอกาสที่จะส่งเสริมก็น้อย
4. องค์ประกอบทางความพร้อมของนักเรียน การที่อ่านแล้วจะเกิดความเข้าใจได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวนักเรียน ดังนี้
 - 4.1 ประสบการณ์ของนักเรียนในเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องได้ชัดเจน และเห็นภาพพจน์ เกิดจินตนาการได้ง่าย เพราะมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมาแล้ว
 - 4.2 ความสามารถด้านภาษา คือ ความรู้ในด้านถ้อยคำ สำนวน โวหาร ความหมายต่างๆ การตีความ
 - 4.3 ความสามารถในการคิด นักเรียนจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้จะต้องใช้ความสามารถในการคิด ประสบการณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญของการคิด การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆและการมีประสบการณ์ตรง ซึ่งจะเป็นส่วนประกอบในการพัฒนาความคิด
 - 4.4 ความสนใจและความเชื่อ จะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้อ่านสามารถมุ่งความสนใจไปสู่เนื้อเรื่องที่เราน่าสนใจด้วยความอยากรู้อยากเห็น

4.5 จุดประสงค์ในการอ่าน การอ่านอย่างมีจุดประสงค์จะทำให้ผู้อ่านสามารถมุ่งความสนใจไปสู่เนื้อเรื่องทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536 : 24 - 25) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของความเข้าใจในการอ่านมี 3 ประการ ดังนี้

1. ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม (Schema) ของผู้อ่าน ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านมีความสามารถแตกต่างกันได้ เนื่องจากความคิดรวบยอดของผู้มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น

2. อภิปัญญา (Meta-Cognition) ความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการความคิดของตนในการตีความและแก้ปัญหาต่างๆ จะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ความคิดของตนเองจากประสบการณ์มาใช้ในการจับใจความ แปลความ ตีความ และขยายความได้ การแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบหรือข้อมูลจากการอ่านความเข้าใจตนเอง ในกระบวนการที่ใช้อันเกิดจากประสบการณ์ในแต่ละคน ย่อมเป็นประโยชน์ต่อความสามารถในการอ่านของแต่ละคนได้

3. โครงสร้างของเนื้อความ (Text Structure) ผู้เขียนทุกคนย่อมมีแนวทางในการสื่อความของตนโดยเฉพาะร่างโครงการเขียนของเขา ซึ่งย่อมมีจุดประสงค์ในการสื่อความที่แตกต่างกัน โครงสร้างเนื้อความจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้เราเข้าใจเนื้อความในการอ่านได้ดี หากเราเข้าใจการวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้นๆ และทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ กระบวนการทางความคิดย่อมจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพในการจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ และขยายความในการอ่าน

องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านนั้น บอนด์ และทิงเกอร์ (Bond and Tinker. 1957 : 234-235) กล่าวว่าองค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมีพื้นฐานมาจาก

1. การเข้าใจความหมายของคำ เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่านถ้าเข้าใจความหมายของคำศัพท์ชัดเจนและกว้างขวาง

2. การเข้าใจหน่วยความคิด เพื่อให้เข้าใจประโยค เด็กจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด คือ การแบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำที่มีต่อเนื่องเป็นกลุ่มๆ แทนการอ่านคำทีละคำจะทำให้เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจในแต่ละประโยค

3. การเข้าใจประโยค คือ การเอาหน่วยความคิดย่อยมาสัมพันธ์กันจนได้ความเข้าใจประโยค

4. การเข้าใจตอน คือ ความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้นๆ มาสัมพันธ์กันจึงอ่านได้เข้าใจดีขึ้น

5. การเข้าใจเรื่อง คือ จะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญๆ ในแต่ละตอน

จากที่กล่าวมาจะพบว่า ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจถึงองค์ประกอบของการอ่านเพื่อนำไปฝึกฝนจนเกิดทักษะ จึงจะสามารถอ่านจับใจความได้ สรุปความ ตีความ หรือเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างถ่องแท้ ดังนั้นในการสอนอ่านครูต้องคำนึงถึงความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้ด้วย

1.1.5 กระบวนการของการอ่าน

การอ่านเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ อันประกอบด้วย การส่งสาร และการรับสาร ตามทฤษฎีของวิลเลียม เอส. เกรย์ ได้กล่าวถึงเรื่องของการอ่านว่าเป็นกระบวนการทางด้าน การคิด การประเมินค่า การตัดสินใจ การจินตนาการ การใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (กองทัพ เคลือบพณิชกุล 2542 : 84)

1. รู้จักคำ การรู้จักคำและการสะกดคำได้ไม่เหมือนกัน บางคนสะกดคำได้โดยไม่รู้ความหมายก็มี เพราะจำเอา (ส่วนมากถูกบังคับ) การรู้จักคำนี้ หมายถึง การตระหนักหรือระลึก รูปประสบการณ์จากการถูกกระตุ้นด้วยสัญลักษณ์ นั่นคือ ผู้อ่านต้องรู้สึกและ รู้จักคำ ที่ปรากฏนั้นดีพอที่จะเข้าใจความหมายได้เมื่ออ่าน การรู้จักคำนั้น หมายถึง การถอดความได้ มีลำดับดังนี้

1.1 จำคำศัพท์ได้โดยการท่องจำเป็นส่วนใหญ่

1.2 ถ่ายทอดเสียงได้โดยโยงหน่วยเสียง (Phoneme) กับหน่วยคำ

(Morpheme)

1.3 ถ่ายทอดความหมายของคำต่างๆในบริบทนี้ได้

2. เข้าใจความหมายของคำ ได้แก่ วลี ประโยค คือ เมื่อเห็นคำต่างๆ ซึ่งประกอบเป็นข้อความแล้วเข้าใจความหมายไปตามลำดับ โดยเห็นว่าผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยตีความหมายของคำในบริบทนั้น นอกจากนั้นผู้อ่านต้องพิจารณาจุดประสงค์ของผู้เขียน อคติหรือความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อให้เข้าใจด้วย

3. ปฏิกริยา คือ อ่านไปคิดไปว่าผู้เขียนหมายถึงอะไรแน่ ในกรณีที่ข้อเขียนหนึ่งอาจมีนัยได้มากกว่าหนึ่งนัย ต้องอ่านโดยมีทั้งสติปัญญาและความรู้สึก ประเมินได้ว่าข้อความนั้น ผู้อ่านจะยอมรับหรือปฏิเสธด้วยเหตุใด ข้อนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมมาช่วยประกอบพิจารณา ดังนั้น นักอ่านที่มีความรอบรู้จะเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า อาจจะลำดับเรื่องราวใหม่ให้ ตนเองเข้าใจดียิ่งขึ้นได้ อาจจะเปรียบเทียบความคิดหรือเรื่องราวต่างๆแยกแยะได้ว่า เรื่องนี้สำคัญกว่าเรื่องนั้น เรื่องใดเป็นความจริง หรือเป็นความคิดเห็น ตลอดจนจนถึงหาข้อสรุปเป็นแนวความคิดกว้างๆได้ และสรุปเนื้อหาทั้งหมดได้

4. บุรณาการ ขั้นนี้ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจจากข้อความที่อ่านไป สร้างความคิดใหม่ขึ้นได้อย่างที่เรียกเกิด “ประจักษ์” ขึ้น อาจทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ไปเลย หรือเกิดความสนใจใหม่ๆขึ้นมา แล้วศึกษาโดยละเอียดต่อไป

การอ่านมิใช่แต่เพียงการออกเสียงตามตัวอักษรอย่างเดียว การอ่านจึงเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และจากความคิดที่ได้จากการอ่าน ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ เป็นเครื่องช่วยพิจารณาตัดสินนำแนวความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1.1.6 เป้าหมายการอ่าน

สมุทฺร เซ็นเซาวิช และอำนาจ บุญศิริวิบูลย์ (2539 : 38) กล่าวถึง เป้าหมายในการอ่าน มีดังต่อไปนี้

1. เข้าใจการประสมประสานและเชื่อมโยงลำดับความนึกคิดของผู้เขียน
2. เข้าใจใจความหลัก ข้อเท็จจริง และรายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญบางอย่าง
3. ทราบหลักการขั้นมูลฐานอย่างกว้างๆและเพิ่มพูนความรู้โดยทั่วไป
4. เข้าใจเทคนิควิธีที่ดีความจากตาราง กราฟ แผนภูมิ หรือแผนที่และสื่ออื่นๆที่เป็นเครื่องช่วยในการอ่านพิจารณาความนึกคิดที่เป็นเหตุเป็นผลและนำเชื่อถือของผู้เขียนรวบรวมความคิดเห็น และกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจ หรือพยากรณ์ผลที่จะตามมาเป็นการเตรียมตัวหาข้อมูล หลักฐานสำหรับสนับสนุนความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งต่าง ๆทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

1.1.7 ประเภทของการอ่าน

การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อตนเองจะอ่านดีหรือเลวก็จะมีผลกระทบต่อผู้ฟัง การอ่านในใจจึงแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังที่ ทศนีย์ สุภเมธี (2526 : 69) กล่าวไว้ดังนี้

1. อ่านอย่างละเอียด เป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้จากเรื่องที่ต้องอาศัยความพินิจพิเคราะห์เพื่อให้ได้ความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ผู้อ่านจะต้องมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านนั้นพอสมควร จึงจะทำให้อ่านได้เร็วและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี ข้อปฏิบัติในการอ่านควรอ่านรายละเอียดของเรื่องให้ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบตอน เพราะจะทำให้มองเห็นการเชื่อมโยงระหว่างใจความสำคัญได้
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่านและต้องมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่าน เพราะถ้าไม่มีเลยก็อาจตีความหมายของข้อความผิดพลาดไปได้ ในการอ่านผู้อ่านต้องจับใจความส่วนรวมให้ได้ว่าเป็นเรื่องอะไร จึงจะสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียดต่างๆได้ หลังจากอ่านจบแล้วควรมีการเรียบเรียงใจความสำคัญนั้นด้วยภาษาของตนเอง เช่นเดียวกับการย่อความ
3. การอ่านอย่างรวดเร็ว เป็นการอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดีเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ อ่านเพื่อให้ทราบเรื่องราวที่ต้องการเท่านั้น ไม่ต้องการรับความรู้ใดๆ เช่น อ่านนวนิยาย เรื่องสั้น นิตยสาร หนังสือพิมพ์

4. การอ่านอย่างคร่าวๆ เป็นการอ่านด้วยความรวดเร็ว มีจุดประสงค์เพื่อต้องการค้นหาคำตอบจากข้อความบางตอน หรือ “เพื่อต้องการรู้ลักษณะเนื้อความ เค้าโครงเรื่อง ท่วงทำนองการแต่งอย่างคร่าวๆ เพื่อทำความรู้จักหรือเลือกหนังสืออ่าน” การอ่านหนังสือนี้จะใช้ได้สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานการอ่านดีพอแล้วเท่านั้น

5. การอ่านเพื่อพิจารณา เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตนให้เป็นประโยชน์ในการอ่าน ในขณะที่อ่านผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจให้ถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ลีลา และท่วงทำนองการเขียน การเสนอข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การแบ่งย่อหน้า ตลอดจนความหมายตรงและความหมายแฝงในเรื่องที่อ่าน

1.1.8 รูปแบบการสอนอ่าน

นักการศึกษาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการอ่านในลักษณะที่แตกต่างกัน รูปแบบการอ่านที่นิยมใช้มีดังนี้

1. รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร กล่าวคือ ผู้ส่งสารจะส่งสารไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารอาจเป็นผู้พูดหรือผู้เขียน ส่วนผู้รับสาร คือผู้ฟังและผู้อ่าน
2. รูปแบบการอ่านที่เน้นความหมาย เมื่อผู้อ่านรับสารแล้วจะแปลความและส่งออกไป ผู้อ่านจะค้นหาความหมายของคำ ประโยค และข้อความตลอดเวลา สมองจะทำหน้าที่ตัดสินว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านอาจต้องใช้ความรู้เดิมเข้ามาช่วยตัดสิน การอ่านตามรูปแบบนี้จึงเป็นกระบวนการบน – ล่าง บน หมายถึง สมอง ล่าง หมายถึง สาร อาจกล่าวได้ว่า ภาษาพูดเปรียบเสมือนพื้นฐานสำหรับให้ความหมายในการอ่าน การรับสัญญาณหรือสัญลักษณ์ที่ต่างกันในบางครั้งไม่ได้ทำให้ความหมายของคำแตกต่างกัน เช่น ในสังคมหนึ่งยอมรับคำว่า มาม้า หมายถึง แม่ ดังนั้น คำว่ามาม้า จึงเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งที่ใช้คำว่าแม่ ซึ่งคำทั้งสองก็มีความหมายเหมือนกัน

3. รูปแบบการอ่านล่าง – บน (Bottom-up) เป็นแบบการอ่านที่เน้นความสำคัญของสาร โดยมุ่งให้ผู้อ่านศึกษารายละเอียดและทำความเข้าใจกับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ผู้อ่านต้องรู้จักความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องก่อนที่จะเริ่มอ่านแล้วจึงลงมืออ่านอย่างละเอียดจนเข้าใจ สมองจึงทำหน้าที่จับใจความสำคัญเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

รูปแบบการอ่านชนิดนี้จะใช้เมื่อสารที่นำมาเป็นสื่อการอ่านมีคำยากหลายคำหรือ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ผู้อ่านจึงต้องศึกษาคำที่ปรากฏในเรื่องให้เข้าใจก่อนแล้วจึงอ่านให้จบเรื่อง

4. รูปแบบการอ่านบน – ล่าง (Top-down) เป็นแบบการอ่านที่เน้นความสำคัญของสมองทำหน้าที่จับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ แล้วจึงศึกษาความหมายของคำยากภายหลังที่อ่านจบเรื่องแล้ว

รูปแบบการอ่านชนิดนี้จะเน้นการจับใจความสำคัญ ต่อจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ เนื้อเรื่องประโยคและคำ เพื่อเข้าใจความหมายในส่วนที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย ขั้นสุดท้ายจึงอ่าน

ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง รูปแบบการอ่านชนิดนี้จะใช้เมื่อสารที่นำมาเป็นสื่อการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือผู้อ่านรู้จักคำในสารเกินร้อยละ 60 ขึ้นไป จึงจะสามารถจับใจความสำคัญของสารได้ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2537 : 58)

1.1.9 การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

ฮาฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly. 1976 : 147) สรุปว่า เด็กจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากน้อยเพียงใด เราสามารถประเมินผลได้ตามความสามารถต่อไปนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
 2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้อย่างถูกต้อง
 3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตัวเองได้
 4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
 5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
 6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญตอนไหน อย่างไร
 7. บอกได้ว่าประโยคไหนเป็นประโยคแสดงเนื้อหาความสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่าน
 8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
 9. แสดงข้อสรุปบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
 10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้น ผู้เขียนยึดแนวอย่างไรในการจัดเรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น
 11. บอกได้ว่าอะไร คือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทความ
 12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร
 13. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรง ๆ ได้
 14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายอย่างไร
- นอกจากจะดูจากความสามารถที่กล่าวมาแล้ว บันลือ พฤกษ์วัน (2532 : 21) เสนอว่า ครูจะตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้ดังนี้

1. อ่านแล้วเข้าใจ และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. อ่านเรื่องราวแล้วลำดับเหตุการณ์ เหตุผลจากเรื่องที่อ่านได้

3. อ่านเรื่องราวแล้วถอดโครงเรื่อง ย่อเรื่องได้ และโครงเรื่องยังเป็นทางนำไปสู่การเรียงความได้
4. อ่านบทความแล้ว ย่อเรื่อง หรือสรุปสาระสำคัญได้
5. อ่านแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนของการดำเนินการทดลอง การประดิษฐ์ได้
6. อ่านแล้วประเมินเรื่องราวที่อ่านได้
7. อ่านแล้วซึ่งใจ เลือกตัดสินใจ และวิจารณ์ได้
8. อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้ ข้อเท็จจริงนำมาใช้บรรยาย รายงาน หรือใช้เป็นแนวทางในการอภิปรายได้
9. อ่านแล้วแปลความ ถอดความจากบทประพันธ์ประเภทร้อยกรองได้

สรุปได้ว่า การประเมินผลความเข้าใจในการอ่านสามารถดูได้จากความสามารถของนักเรียนในด้านการตีความ แปลความ ขยายความ และจับใจความเป็นสำคัญ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เดคเคอร์ (Pecker 1988 : 1740 – A) ได้ศึกษาผลของการเขียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเรียนอยู่ในระดับ 10–12 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่งในชุมชนบริเวณเทือกเขาร็อกกี้โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนการอ่านโดยเลือกหัวข้อที่อ่านแล้วนำมาเขียนทุกวัน วันละ 10 นาที เป็นเวลา 16 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนการอ่านโดยไม่เขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชวาร์ค (Schwark.1992 : 1793 - A) ศึกษาผลการเขียนเชิงปฏิบัติสัมพันธ์ต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเกรด 5 ที่ได้รับการจัดโครงการเขียนเชิงปฏิบัติสัมพันธ์ต่อการอ่านแทนการทำกิจกรรมหลังการเรียนในแบบเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนสูงจะมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น และนักเรียนที่มีความรู้และประสบการณ์จากการอ่านจะมีความสามารถในการเขียนความเรียงได้ดี

1.2.2 งานวิจัยภายในประเทศ

นิลวรรณ สิทธิอาษา (2539 : 75) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภกานต์ หลายสิบ (2540 : 70) ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับยอดมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นุสรุา ขวัญศรี (2540 : 59) การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านพอสรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนให้ได้ผลดีนั้น ครูสามารถนำเทคนิคการสอนหลายๆวิธีมาใช้ในการสอนอ่าน เพื่อทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านได้ดีขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

2.1.1 ความหมายของการเขียน

นพดล จันทร์เพ็ญ (2531 : 91) กล่าวว่า ความหมายของการเขียน คือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดความต้องการและความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนมีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวรสามารถคงอยู่นานตรวจสอบได้เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพันปี ถ้ามีการรักษาให้คงอยู่ในสภาพเดิมไว้ได้

อัจจิมา เกิดผล (2535 : 84) กล่าวว่า การเขียน คือ การสื่อความหมายโดยมีตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบความรู้ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน

วิมล วิโรจพันธ์ และคนอื่นๆ (2539 : 84) กล่าวว่า การเขียน คือ การแสดงความรู้ ความคิดและความต้องการของผู้ส่งสารออกไปเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจได้รับทราบความรู้ความคิดและประสบการณ์แก่บุคคลชั้นหลังๆได้โดยถูกต้องสมบูรณ์ การถ่ายทอดโดยวิธีบอกปากต่อปากหรือที่เรียกว่า มุขปาฐะ อาจทำให้สารตกหล่นหรือคลาดเคลื่อนได้ง่าย ลายลักษณ์อักษรหรือตัวหนังสือที่เขียนเอาไว้แล้วที่จริงก็คือ เครื่องหมายที่ใช้แทนคำพูดนั่นเอง

จากความหมายของการเขียนที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การเขียน คือ การเปลี่ยนภาษาพูดมาเป็นสัญลักษณ์คือตัวอักษรแล้วถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความคิด ประสบการณ์ของ

ผู้เขียนให้ผู้อ่านทราบ ในงานเขียนแต่ละครั้งผู้เขียนควรกำหนดจุดมุ่งหมายของงานเขียนและลักษณะของภาษาที่ใช้ เพื่อผู้อ่านทุกคนได้เกิดความเข้าใจตรงกับผู้เขียน

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการเขียน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้ระบุจุดมุ่งหมายในการสอนเขียน ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ เขียนแสดงเหตุผล แสดงความคิดเห็น เขียนย่อความ เรียงความได้

แนวทางการเขียนเพื่อสอนจุดมุ่งหมายของการเขียนดังกล่าว ศิริพร ลิ้มตระกูล (2534 : 47) แบ่งจุดมุ่งหมายในการเขียน ดังนี้

การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง การเขียนเพื่ออธิบาย การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเพื่อโน้มน้าวและโฆษณา และการเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การเขียนถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ ประสบการณ์และความรู้ วิธีการที่ผู้เขียนต้องใช้คือ เล่าหรือบรรยายรายละเอียดและข้อเท็จจริงต่างๆ โดยต้องจัดลำดับความคิดเห็นหรือข้อมูลที่จะเล่านั้นอย่างเป็นระบบ วิธีการบรรยายมักแทรกอยู่ในการเขียนเรื่องแทบทุกชนิด เพราะเป็นการปูพื้นเรื่องหรือให้ความรู้ความคิดต่างๆ ไปแก่ผู้อ่านโดยไม่นำความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้เขียนเข้าไปเกี่ยวข้อง

2. การเขียนเพื่ออธิบาย คือ การทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่เขียนนั้น เช่น อธิบายหลักการ กฎเกณฑ์ ระบบ วิธีการ ความรู้หรือความคิดที่เข้าใจยากมักใช้ในการเขียนตำรางานวิจัย บทความทางวิชาการ วิธีประดิษฐ์สิ่งต่างๆ และการอธิบายคำสอนทางศาสนา เป็นต้น

3. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นอย่างเดี่ยว หรืออาจให้คำแนะนำ ข้อคิด ข้อเตือนใจด้วยก็ได้แต่ต้องมีข้อเท็จจริง มีการชี้แจงเหตุผลอย่างถูกต้องชัดเจน การเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเช่นนี้ มักใช้ในบทความและบทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

4. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจและโฆษณา คือ การเขียนที่มีจุดมุ่งหมายจะทำให้ผู้อ่านยอมรับสิ่งที่ผู้เขียนเสนอ โดยการจูงใจให้เปลี่ยนความคิดหรือความเชื่อเดิม เพราะผู้อ่านเกิดความรู้สึกใหม่ว่าเมื่อยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นแล้วตนจะได้รับผลดีตอบสนอง ซึ่งอาจหมายถึงมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรูปร่างหน้าตาผิวพรรณสวยงามขึ้นหรือได้กำไรจากการลงทุนเพียงเล็กน้อย เป็นต้น การโน้มน้าวใจนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ตลอดเวลาในสังคม บุคคลอาจจะต้องถูกโน้มน้าวใจและมักมีโอกาสนำใจผู้อื่นด้วย การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจจะพบได้มากในคำขวัญต่างๆ และโฆษณาสินค้า วิธีเขียนคำขวัญทั่วไปหรือเขียนคำโฆษณานิยมใช้ภาษาสั้นๆ อาจมีการเล่นคำหรือสำนวนให้คล้องจองกันชวนให้ผู้อ่านจำติดใจได้ง่าย

5. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกถึงผู้อ่านให้ผู้อ่านได้สร้างจินตนาการหรือสร้างอารมณ์ และมีโน้มน้าวตามที่ผู้เขียนต้องการ

ในการเขียนเพื่อจุดมุ่งหมายเช่นนี้จะต้องใช้ภาษาที่ประดิษฐ์ตาม ข้อความที่เขียนแต่ละครั้งนั้น ผู้เขียนอาจมีจุดมุ่งหมายต่างกันแล้วแต่เนื้อหาของเรื่อง เช่น การเขียนเพื่อเล่าเรื่องมักปรากฏอยู่ในตอนต่างๆทั่วไป ส่วนการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจอาจแทรกอยู่กับการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นต้น การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการก็เช่นเดียวกัน นอกจากปรากฏตามลำพังเรายังพบปะปนอยู่กับการเขียนเล่าเรื่องได้ด้วย

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการสอนเขียนนั้นจะต้องเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ การเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสารได้และจะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งนี้ครูจะต้องให้นักเรียนฝึกการเขียนโดยดูแบบอย่างหลักการเขียนรูปแบบต่างๆด้วย

2.1.3 ความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถในการเรียบเรียงข้อความได้อย่างเป็นระบบโดยใช้ความคิดความรู้การใช้ภาษาเพื่อสื่อความเข้าใจระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนได้ตามจุดมุ่งหมาย ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

แพตตี (Patty. 1985 : 182) อธิบายว่า ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยง จัดวาง และพัฒนารายละเอียดต่างๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค เป็นข้อความสั้นๆและเป็นเรื่องราว

เบอร์น (Byrne. 1988 : 1) อธิบายถึง ความสามารถในการเขียนว่าไม่ใช่เป็นเพียงการเขียนสัญลักษณ์ทางภาษาเท่านั้นแต่หมายถึง กระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสารและความคิดของผู้เขียนออกเป็นสัญลักษณ์อักษร โดยมีการเรียงถ้อยคำ จัดลำดับความคิดได้เหมาะสมสามารถสื่อสารข้อมูลนั้นไปสู่ผู้อ่านได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 108) อธิบายถึง ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล เลือกสรรสิ่งที่ต้องการนำมาลำดับความด้วยการเรียบเรียงเป็นตัวอักษรเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกทางความคิดได้ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งภาษาที่ใช้ในการเขียนค่อนข้างจะเป็นทางการมีระเบียบแบบแผนมากกว่าภาษาที่ใช้พูด

สรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการนำความรู้ทางด้านภาษาที่มีอยู่รวมทั้งประสบการณ์และความคิดของผู้เขียนรวมกัน เพื่อนำเสนอเป็นงานเขียนที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน หรือสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้

2.1.4 องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถที่ต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆหลายด้าน เพื่อให้ความสามารถของผู้เขียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

ไวท์ (White. 1981 : 6) แสดงความคิดเห็นว่า ความสามารถในการเขียนจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ความถูกต้องของภาษา หมายถึง ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการต่างๆ ของภาษา
2. ความเหมาะสมของลีลาภาษา หมายถึง ผู้เขียนสามารถเขียนงานเขียนนั้นด้วยลีลาเหมาะสมต่อเนื้อเรื่องที่เขียนมีการเลือกใช้คำและภาษาที่สละสลวย
3. เอกภาพของแก่นของเรื่องและประโยคใจความสำคัญ หมายถึง ผู้เขียนจะต้องนำเสนอความคิดและเรียบเรียงข้อความให้สัมพันธ์กันและมีเอกภาพในเรื่องที่เขียนนั้น โดยนำความรู้ของผู้เขียนมาถ่ายทอดให้เหมาะสมกับหัวเรื่องโดยคำนึงถึงผู้อ่านด้วย

แฮร์ริส (Harriss. 1969 : 68-69) กล่าวถึง องค์ประกอบในการเขียน ไว้ดังนี้

1. เนื้อหา ได้แก่ เรื่องหรือประเด็นที่ผู้เขียนต้องการสื่อแก่ผู้อ่าน
2. รูปแบบ ได้แก่ การวางรูปแบบในการจัดระบบเนื้อหา
3. ไวยากรณ์ ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาตามกฎเกณฑ์และโครงสร้างประโยค
4. ลีลา ได้แก่ การใช้ภาษาของผู้เขียนในลักษณะต่างๆ เช่น การเลือกคำสำนวนที่จะใช้ในการเขียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดอรรถรสทางภาษา
5. กลไกด้านอื่นๆ ได้แก่ กลไกที่นำมาประยุกต์ใช้กับการเขียน เช่น การเขียนแบบสรุปความควรใช้หลักอย่างไร

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเขียนนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ในสิ่งที่เขียน ความสามารถในการใช้ภาษาเขียนและความสามารถในการเชื่อมโยงความคิด

2.1.5 ลักษณะงานเขียนที่ดี

สมพร มั่นตะสูตร (2536 : 149) อธิบายถึงลักษณะของงานเขียนที่ดีมี 6 ประการด้วยกัน คือ

1. มีเอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเนื้อความกล่าวคือการเขียนเรื่องใดก็ตาม จะต้องมีความสำคัญหรือมีจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวไม่เขียนนอกเรื่อง ผู้เขียนจะต้องเขียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หากมีการอธิบายความใดก็เป็นไปเพื่อขยายใจความสำคัญนั้นให้กระจ่างขึ้น
2. มีสัมพันธ์ภาพ หมายถึง ข้อความมีความเกี่ยวเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันในทุกๆ อนุเขตแต่ละอนุเขตจะต้องมีความเชื่อมโยง สงทอถึงกัน คล้องกันไปเหมือนลูกโซ่ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ขาดตอน
3. มีสารัตถภาพ หมายถึง เน้นใจความสำคัญ ความใดที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัดจะต้องมีเนื้อที่มาก ส่วนที่เป็นผลความต้องกล่าวแต่น้อยเพื่อไม่ให้แย่งที่ข้อความสำคัญ ถ้าพูดผลความมากที่เป็นใจความสำคัญกลับพูดน้อยเรียกว่าได้ขาดสารัตถภาพ

4. มีความกระจ่างแจ้ง หมายถึง งานเขียนนั้นไม่คลุมเครือที่จะก่อให้เกิดความสงสัยแก่ผู้อ่าน ถ้าข้อความใดทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยจะต้องอธิบายขยายความให้ชัดเจนหรือให้คำจำกัดความที่มีความหมายกระชับรัดกุมที่สุด

5. มีแง่มุมคงที่ หมายถึง การแสดงความคิดในการเขียนที่คงเส้นคงวาตลอดเวลาโดยไม่เปลี่ยนความคิดใหม่ในงานเขียนที่กำลังเขียนอยู่

6. มีความน่าสนใจติดตาม หมายถึง ไม่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน มีกลวิธีกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจตั้งแต่ต้นหรือแม้อ่านจบแล้วก็ตามก็ยังชวนให้คิดถึง บางครั้งมีการวิพากษ์วิจารณ์ติดตามมา หรือเมื่ออ่านจบแล้วจะเกิดความคิดเหมือนถูกทำทนายให้ติดตามเรื่องนั้นต่อไปอีก

2.1.6 หลักในการสอนเขียน

อััจจิม่า เกิดผลและคนอื่นๆ (2535 : 78 - 82) กล่าวว่า การเขียนเรื่องได้ดีต้องมีหลักดังนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่ตนมีความรู้ ความคิด และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างดีที่สุด ซึ่งอาจหาได้จากประสบการณ์ของตนหรือจากประสบการณ์ของผู้อื่นที่ทราบจากการอ่าน การฟัง การสอบถามหรือการสนทนา เป็นต้น

2. การตั้งจุดประสงค์ในการเขียน ผู้เขียนจะต้องตั้งจุดประสงค์ที่แน่ชัดว่าเขียนเพื่ออะไร ซึ่งจะช่วยให้การเขียนอยู่ในแนวทางหรือขอบเขตที่แน่นอนและเขียนได้ง่ายขึ้น จุดประสงค์ของการเขียน เช่น เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อจูงใจ เพื่อสร้างจินตนาการ หรือเพื่อความบันเทิง เป็นต้น

3. ความรู้เรื่องรูปแบบการเขียน ซึ่งแต่ละงานเขียนจะมีลักษณะแตกต่างกันไป ผู้เขียนต้องรู้รูปแบบการเขียนที่ตนเขียนเพื่อวางแผนในการสื่อความรู้ ความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อ่านได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

4. การรวบรวมความคิดโดยการวางโครงเรื่อง การวางแผนเขียนและการสร้างจินตนาการในการเขียนนวนิยายหรือเรื่องสั้น วิธีการเสนอเรื่องให้ผู้อ่านจะกำหนดเป็นโครงเรื่องโดยมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่องและสรุป

5. การใช้ความสามารถในการถ่ายทอดหรือการเขียน เช่น มีความสามารถในการวางโครงเรื่อง เรื่องที่เร้าใจผู้อ่าน มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำ โวหารหรือภาพพจน์ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ตนเขียน สามารถวางคำและวางประโยคใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าและรู้จักกลวิธีเขียน การใช้ย่อหน้าต่างๆ ช่วยลำดับความคิดให้มีระเบียบยิ่งขึ้น สามารถวางประโยคที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญได้อย่างเหมาะสม รู้จักเสนอข้อมูลตัวอย่างต่างๆ ข้ออ้างอิงมาช่วยขยายความคิดได้ดี สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นหลายๆย่อหน้าได้ โดยให้เนื้อหานั้นมีเอกภาพสัมพันธ์ภาพและสรวัดภาพสอดคล้องกลมกลืนร่วมกันอย่างดี

สรุปได้ว่าการเขียนที่ดีนั้นควรจะเริ่มจากการเลือกเรื่อง การตั้งจุดประสงค์ในการเขียน การวางแผนในการสื่อความรู้ ความคิด การวางโครงเรื่องและการใช้ความสามารถในการถ่ายทอด หรือการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่าน สามารถทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

2.1.7 การสอนทักษะการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่นๆ จึงจะเกิดผลทั้ง การคัดลายมือ การคัดลอกข้อความ การเขียนแสดงความคิดเห็น ความรู้และข้อเท็จจริง ตลอดจนจินตนาการ เพราะการเขียนเป็นศิลปะในการสื่อสารความคิด ความรู้ ความเห็นและความรู้สึกไปยังผู้อ่าน ซึ่งต้องอาศัยความสามารถเป็นอย่างยิ่ง จึงจะสามารถสื่อสารความรู้ ความคิด และอารมณ์ต่างๆให้ “ถึง” ผู้รับได้ (สมพร มั่นตะสูตร 2526 : 149) ซึ่ง สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2536 : 165 - 167) เสนอแนะแนวในการสอนทักษะการเขียนไว้ดังนี้

1. ก่อนสอนครูควรทดสอบความสามารถในการเขียนของนักเรียน
2. ครูควรปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียน ที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และสามารถยึดเป็นอาชีพได้ในอนาคต
3. การสอนแต่ละครั้ง ครูควรตั้งจุดประสงค์ในแต่ละครั้งอย่างชัดเจน
4. ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ
5. ในการมอบหมายงานแต่ละครั้งควรมีระดับความยากง่าย ความสั้นยาว และ ความสลับซับซ้อนแตกต่างกันไปในแต่ละครั้ง และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. ครูควรจัดกิจกรรมประกอบการสอนหลายๆประเภท และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้นด้วยและกิจกรรมการเขียนนั้นก็ควรจะเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้มาก
7. นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การเขียนประเภทต่างๆด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนเขียนโดยมีหลักเกณฑ์ นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยให้การประเมินผลลงท้ายขึ้น นักเรียนเองก็สามารถปรับปรุงทักษะการเขียนของตนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
8. เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียนพร้อมทั้งเขียนติชมให้ชัดเจน เพื่อนักเรียนจะได้ทราบว่าตนมีข้อดี ข้อด้อยอย่างไร ทั้งนี้เป็นการช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการเขียนต่อไป
9. นอกจากการเขียนในชั้นเรียนตามปกติแล้ว ครูควรจัดกิจกรรมหรือมอบหมายงานให้นักเรียนไปทำนอกชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเขียนได้อย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่าควรเริ่มจากทดสอบพื้นฐานการเขียนของนักเรียน แจ้างจุดประสงค์การสอนเขียนและฝึกให้นักเรียนตั้งจุดประสงค์การเขียน ให้แนวการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในเรื่อง

การวางโครงเรื่อง การถ่ายทอดความคิด โดยฝึกจากระดับที่ง่ายไปสู่ระดับที่ยากขึ้น มีการประเมินผล การเขียนเป็นระยะๆ พร้อมทั้งมีการติชมผลงานแล้วแจ้งให้นักเรียนทราบด้วย

2.1.8 การสอนเขียนเรียงความ

พยุ่ง ญาณโกมุท (2518 : 54) เสนอแนวการสอนเขียนเรียงความ ขั้นตอนของ กิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

1. สอนเขียนโดยให้สัมพันธ์กับการฟัง การอ่าน และการพูด
2. สำหรับเด็กฝึกใหม่ ควรเริ่มที่การฝึกแสดงความคิดเห็นโดยการพูดก่อนจึงค่อยเขียน
3. ให้เริ่มเขียนโดยการแต่งเป็นประโยคหลัก ประโยคย่อย และประโยคขยาย แล้วจึงเรียบเรียงเป็นข้อความ เป็นย่อหน้า และเป็นเรื่องสั้นและยาว ตามลำดับ
4. การเขียนควรยึดโครงเรื่องเป็นกรอบของเนื้อหาสาระและกระบวนการความ
5. ครูควรย้ำในวัตถุประสงค์ของการเขียน
6. สอนให้นักเรียนมองภาพรวมของหัวเรื่องที่จะเขียน โดยการถามนำเป็นตอนๆ
7. จัดกิจกรรมเสริมเพื่อกระตุ้นให้เด็กคิด อาจเป็นรายบุคคลหรือทั้งห้อง
8. ใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยในการเขียนเพื่อกระตุ้นความสนใจหรือเปลี่ยนบรรยากาศ
9. ฝึกให้นักเรียนจัดการทบทวน หรือตรวจผลงานของตนเอง การปรับปรุง เนื้อเรื่อง การตรวจสอบความถูกต้องของหลักภาษา การพัฒนาลีลาการเขียนของแต่ละบุคคล ตลอดจนการส่งข้อมูลย้อนกลับให้เด็กทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดให้ทันเวลาอยู่เสมอ
10. กระบวนการและขั้นตอนการสอน อาจแบ่งเป็น 4 ชั้น คือ
 - ชั้นที่ 1 กระตุ้นให้นักเรียนเกิดแนวความคิดในเรื่องที่จะเขียน
 - ชั้นที่ 2 ฝึกให้นักเรียนรู้จักโครงเรื่องก่อนลงมือเขียน
 - ชั้นที่ 3 ให้นักเรียนลงมือเขียนโดยขยายโครงเรื่องเป็นตอนๆ ไป
 - ชั้นที่ 4 ฝึกให้ทบทวนตรวจทานและแก้ไขผลงานของตนเอง เช่น ความถูกต้องของภาษา วรรคตอน การเรียงลำดับแนวความคิด ลีลาการเขียน การเติมแต่งรสชาตของเรื่องให้ถูกรสนิยมของผู้อ่าน เป็นต้น

2.1.9 การวัดผลและประเมินผลการเขียน

ฮีตัน (Heaton. 1990 : 105) กล่าวถึง วิธีการประเมินผลทักษะการเขียน ประเภท (Free Writing) ว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมที่จะใช้ประเมินความสามารถทางการเขียนของนักเรียน ซึ่งได้แก่ การให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ ทั้งนี้ ฮีตัน กล่าวว่า การวัดความสามารถทางการเขียนด้วยวิธีนี้ นักเรียนจะเกิดความคิด ทำให้สามารถที่จะใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการถ่ายทอดออกมาเป็น ภาษาเขียน

การวัดผลด้านความสามารถในการเขียนสามารถจะทำให้เกิดความยุติธรรมเที่ยงตรง และเป็นประโยชน์มากที่สุด โดยการสร้างข้อทดสอบอัตโนมัติที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับผู้เขียน เนื้อหา ที่นำมาให้นักเรียนเขียนจะต้องอยู่ในวงประสบการณ์และเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน

การกำหนดเกณฑ์หรือตัวชี้บ่งในการให้คะแนนเรียงความในการพิจารณาหลักการ ตรวจเรียงความ มีประเด็นสำคัญที่จะให้คะแนนได้ 3 ประเด็นหลัก คือ

1. ความสามารถในการวางโครงเรื่อง เช่น
 - การเขียนคำนำ
 - การวางรูปแบบ
 - การเขียนสรุป
2. ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา เช่น
 - ความรู้ในเนื้อเรื่อง
 - แนวความคิดที่แปลกใหม่
 - การลำดับเรื่อง
 - ความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ สारัตถภาพ
3. ความสามารถในการใช้ภาษา
 - คำ ประโยค สำนวน
 - กลไกในการเขียน อักษรวิธี เครื่องหมายวรรคตอน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

2.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

สุนันท์ ศลโกสุม (2526 : 83) วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการเขียนและปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สุ่มในแต่ละเขตของกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 592 คน และอาจารย์สอนระดับมัธยม

ศึกษาดอนตัน สุ่มจากรายชื่อในแต่ละโรงเรียน 60 คน ผลการวิจัยจากรูปแบบการสอนการเขียน 21 รูปแบบ ให้ครูและนักเรียนวิเคราะห์รูปแบบโดยตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนไม่เคยได้รับการสอนการเขียน 9 รูปแบบ ซึ่งครูต้องใช้สื่อการสอนให้นักเรียนสนใจก่อน แล้วครูกับนักเรียนต้องอภิปรายร่วมกัน ส่วนวิธีที่ครูใช้สอนเป็นประจำก็คือครูอธิบายหลักเกณฑ์ในการเขียน แล้วจึงกำหนดหัวข้อขอบเขตของเรื่อง แล้วให้เขียนส่งและวิธีการที่ครูให้นักเรียนไปค้นหาเนื้อเรื่องมาล่วงหน้านำมาอภิปรายกันในชั้นเรียนแล้วนำหัวข้อนั้นไปเขียน เรื่องความ งานวิจัยเรื่องนี้พบว่าได้ข้อคิดในการสอนเขียนเรื่องความทั้งยังได้รูปแบบการสอนเขียนที่เป็นแนวทางไปใช้ได้อีกด้วย

นลินี บพิตรสุวรรณ (2537 : 99) เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโชคชัยสามัคคี อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 90 คน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนพอสสรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาความสามารถด้านเขียนของนักเรียนให้ได้เกิดผลดีนั้น ครูต้องนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ทำให้เกิดความต้องการเขียนมากขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.1.1 ความหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การสอนภาษาที่มุ่งเน้นการให้ปัจจัยป้อน และกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องเป็นบูรณาการด้วยตนเอง จากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดถือการเรียน และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมายในการนำรูปแบบภาษาไปใช้สื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลักและให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนของนักเรียนลำดับของกระบวนการเรียนการสอนจะจัดตามหลักการพัฒนาภาษาของนักเรียนในการรับรู้และเรียนรู้ตามธรรมชาติโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสติปัญญาของนักเรียน กลวิธีในการสอนจะยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) และจิตวิทยาในการเรียนรู้ (Learning Psychology) เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางความคิดและมีเจตคติทางบวกในการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการคือ ความสามารถของ

นักเรียนในการใช้ภาษาโดยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างอิสระ และถูกต้องเหมาะสมตามกาลและเทศะ

3.1.2 เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เป้าหมายหลักของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา คือ การให้นักเรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีเจตคติในการใช้ภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรูสึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษา พร้อมทั้งมีความรู้สึกรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักประชาธิปไตย และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง

3.1.3 บทบาทของครู

ครูที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจในการสอน ดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการ และ วิธีการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาให้ถ่องแท้เสียก่อนเพื่อการเตรียมตัวการวางระบบงานสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
2. เตรียมงานสอนได้อย่างมีระบบ ตามรูปแบบการสอนซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของนักเรียน
3. ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียนในบริบทภาษาต่างๆ
4. ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ โดยพร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียนทุกคนที่ต้องการข้อมูลทางภาษาเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย หรือการขยายความเพิ่มเติม การให้ข้อมูลอาจจะกระทำในกลุ่มของนักเรียน หรือแยกเดี่ยวเป็นรายบุคคล
5. ทำหน้าที่เป็นผู้วางแผน และจัดกลุ่มกิจกรรมการสอน รวมทั้งการจัดชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยเข้าใจระดับความแตกต่าง ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของนักเรียนทุกคน
6. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการสอน และการติดตามผล
7. คอยให้กำลังใจแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
8. คอยสังเกตการพัฒนาทางภาษาของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงทักษะทางภาษาของตนเองให้มากที่สุด ครูจะคอยเป็นผู้ช่วยเหลือเท่านั้น
9. พยายามช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการสื่อความหมายที่ตนต้องการทุกครั้ง ครูจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กด้วย โดยเฉพาะการช่วยเหลือ การเรียนรู้โดยให้ข้อมูลแก่นักเรียนเมื่อติดขัดหรือมีปัญหาในการใช้ภาษา

10. มีความอดทนและใจเย็นที่จะรอคอยการแสดงออกทางความคิดของนักเรียน

3.1.4 บทบาทของนักเรียน

นักเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ และเป็นศูนย์กลางในการเรียนอยู่เสมอ บทบาทดังกล่าวจะเป็นไปตามลำดับการพัฒนาภาษาดังต่อไปนี้

1. ในระยะแรก นักเรียนจะตอบสนองการให้รูปแบบภาษา หรือการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายของครูโดยมีส่วนร่วมในการโต้ตอบสนทนาใช้ความคิดหาเหตุผลแสดงออกทางกาย เช่น การแสดงท่าทางบ่งบอกความรู้สึก การเล่นเกมทบทวนสมมติ ฯลฯ ในระยะนี้นักเรียนส่วนใหญ่จะรับรู้การให้ปัจจัยป้อนของครู และใช้เวลาในการคิดจินตนาการหาเหตุผล เปรียบเทียบข้อแตกต่างและคล้ายคลึงของภาษาที่ได้รับ และสร้างความคุ้นเคยกับรูปแบบภาษาใหม่นั้นๆ

2. ในระยะกลาง นักเรียนจะใช้ความสามารถแสดงออกทางทักษะภาษาต่างๆ ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ความพยายามในการลองผิดลองถูกทางภาษาของตนประสบความสำเร็จได้ เช่น การช่วยสรุปเรื่องที่อ่านเขียนเรื่องร่วมกัน ฯลฯ ผลสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาต่างๆ จะช่วยให้เกิดกำลังใจ และเป็นแรงจูงใจภายในสำหรับนักเรียนเองที่จะให้ความสนใจกับบทเรียนต่อไป

3. ในระยะสุดท้าย นักเรียนจะแสดงความสามารถทางทักษะของตนเองได้อย่างอิสระทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน พร้อมทั้งสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ทางการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ ตามความสนใจได้ เช่น แต่งประโยคปากเปล่า เขียนเรียงความที่ตนเองพอใจเขียนจดหมายโต้ตอบกับเพื่อน กับครู หรือกับคนอื่นฯ อ่านหนังสือนอกเวลา รายงานข่าวที่ได้ฟังหรือได้อ่าน พอใจกับความไพเราะของภาษา เข้าใจความรู้สึกที่สอดแทรกอยู่กับการใช้ภาษาในแต่ละบริบท ความรู้สึกประทับใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำและการรู้จักประชาธิปไตย เป็นเจตคติที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันและประสบความสำเร็จในผลงาน

3.1.5 หลักการและทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

หลักการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะยึดแนวทฤษฎีในการสอนภาษาจากหลายทฤษฎี เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการรับรู้และเรียนรู้ภาษาและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

1. แนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Teaching Approach);

แนวทฤษฎีการสอนนี้จะเน้นการให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายในชีวิตประจำวันได้ โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วย

เนื้อหาในบริบท (Context) และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันไป ได้ตามสภาพแวดล้อม

กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างครู กับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากแสดง ออกทางภาษา เพื่อสื่อความหมายด้วยตนเอง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมจะ ทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างธรรมชาติ เนื้อหาที่จัดขึ้นเป็น บทเรียน จึงควรเป็นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่นักเรียนตามหลักการใช้ภาษาในสังคมใน สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลและเทศะ ครูจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำและแก้ไข การใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่นักเรียน เช่น การทำงานกลุ่ม การเขียนเรื่องร่วมกัน การแสดงความคิดเห็น ร่วมกันในเรื่องที่อ่าน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach)

แนวทฤษฎีนี้จะเน้นการเข้าใจกระบวนการรับรู้ และเรียนรู้ภาษาของนักเรียน เพื่อ การจัดลำดับขั้นตอนของกระบวนการสอนที่ต่อเนื่อง เหมาะสมแก่นักเรียนตามวัย ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรแก่นักเรียน

กระบวนการรับรู้และเรียนรู้ดังกล่าว จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่ เข้าใจได้แก่นักเรียน โดยใช้กระบวนการสอนที่เหมาะสมกับการรับรู้ทางภาษาของนักเรียนเป็นหลัก ผลของการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังได้ ถ้าครูเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อน หรือ การพัฒนาความคิดรวบยอดอย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับนักเรียนพร้อมทั้งคำนึงถึงจิตวิทยาด้ว การให้แรงจูงใจ การลดความเครียด และลำดับของการพัฒนาทักษะภาษาของมนุษย์ ด้วยจะทำให้ การสอนภาษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach)

ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญ คือ ทฤษฎี ทางภาษาศาสตร์ และทฤษฎีทางจิตวิทยา แม้ว่าเป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการให้นักเรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ ทารายละเอียดของเรื่อง แปลความ ดีความ ขยายความและมีเจตคติในการอ่านทางบวก เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน แต่ทฤษฎีทั้ง สองจะมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การให้ปัจจัยป้อนแก่นักเรียนแตกต่างกันไป บ้าง การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีข้อเด่นตรงที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างทฤษฎีการสอน อ่านทั้งทางภาษาศาสตร์ และทางจิตวิทยาอยู่ในตัวอย่างบูรณาการ โดยพิจารณาทั้งลักษณะของ ธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้ และมีประสบการณ์จากวัสดุที่อ่านหรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง พร้อมทั้งคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นหลักการทางภาษา ศาสตร์เชิงจิตวิทยา และจะทำให้ ผู้อ่านมีเจตคติในการอ่านที่ดีต่อไป นอกจากนี้ทักษะการเขียนซึ่ง เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการอ่าน จะได้รับการพัฒนาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

จึงนับได้ว่ากระบวนการสอนอ่านและเขียนจะดำเนินต่อเนื่องกันอย่างมีประสิทธิภาพด้วย ถ้ากระบวนการสอนอ่านดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

4. แนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre-Based Approach)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมนำเป็นหลักซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่นักเรียน ดังนั้น บทเรียนหรือกิจกรรมนำนั้น ต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อนเพื่อให้รูปแบบของภาษาที่เหมาะสมด้วย ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่อิงทฤษฎีอรรถฐาน ทฤษฎีนี้ยึดหลักการจากแนวทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ กล่าวคือ จะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความจากบริบทภาษาในกาลเทศะต่างๆที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ภาษาและความหมาย การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม ชุมชนและวัฒนธรรม แต่เป้าหมายของการสื่อสารที่ใช้ในภาษานั้นจะเหมือนกันคือความเข้าใจในเนื้อความของเรื่องในการสื่อสาร

2. ภาษาและบริบทภาษา การเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารจะชัดเจนเพียงใด ขึ้นอยู่กับความที่แวดล้อมข้อความนั้นๆ ทำให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเนื้อความของภาษามีความสำคัญ 2 ประเด็นคือ เป็นผล (Output หรือ Product) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจเรื่องราวชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด และอีกประเด็นหนึ่งคือ เป็นกระบวนการ (Process) ของการใช้ภาษาหมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่า ควรใช้ภาษาอย่างไรเมื่อต้องการจะสื่อความหมายในบริบทนั้นๆ

นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญและได้ความชัดเจน 2 ประเภทคือ บริบทภาษาของสถานการณ์ต่างๆเป็นบริบทภาษาที่สำคัญมาก เพราะจะสื่อเนื้อความได้ชัดเจนในแต่ละสังคมหรือชุมชน และประเภทที่สองคือบริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญของภาษา 3 ประการ ซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ ประการแรกคือเรื่องราว หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่กำลังพูดหรือข้อความที่อ่านหรือเขียน ประการที่สองคือความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา หมายถึง การใช้ภาษาระหว่างผู้ใช้ภาษาด้วยกันในแต่ละสถานการณ์ และประการสุดท้ายคือ วิธีในการใช้ภาษา หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ฯลฯ

บริบททางวัฒนธรรมในแต่ละสถานการณ์ที่ใช้ภาษานั้น ย่อมเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละคนในแต่ละสังคมหรือชุมชนด้วย ดังนั้นเมื่อเราเข้าใจวัฒนธรรมกับเนื้อความที่ใช้อยู่ในแต่ละบริบทหนึ่งๆ ความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการใช้ภาษานั้นย่อมจะชัดเจนขึ้น

3. ภาษาและทำเนียบภาษา เมื่อปรับทภาษามีอิทธิพลทำให้เนื้อความมีความหมายชัดเจนขึ้น ทำเนียบภาษาหรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ทำเนียบภาษาจึงควบคู่ไปกับปรับททางภาษาที่แตกต่างกันไป ตามกาลเทศะตามเรื่องราวที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา

4. การเรียนรู้ภาษา ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะปรับทภาษาในสถานการณ์ต่างๆ และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งรูปแบบภาษาหรือชนิดของเนื้อความต่างๆ นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า “Genre” ภาษาไทยใช้ว่า อรรถลักษณะของภาษา

อรรถลักษณะของภาษา (Genre)

อรรถลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายในตัวเองที่ชัดเจนที่จะสื่อความหมายให้ผู้ฟังและผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟังหรือได้อ่านชัดเจนแน่นอน ขึ้นอยู่ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ (ผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจงเป็นความรู้สึกส่วนตัวหรือเป็นความเห็นกลางๆโดยทั่วไป)

การเข้าใจอรรถลักษณะของข้อความต่างๆ จะทำให้การฟังหรือการอ่านชัดเจนขึ้น การจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียดของเรื่อง รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่อ่านจะทำให้ได้ง่ายขึ้น เพราะคนฟังหรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอนชัดเจน นอกจากนี้แล้วการลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นไปได้ง่ายขึ้นด้วย หากผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจอรรถลักษณะต่างๆ ของเนื้อความในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอนเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่เริ่มเนื้อความในแต่ละอรรถลักษณะจะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อความของปรับทหนึ่งๆด้วย

อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิดที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความหมาย มีดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

ในการสอนที่ใช้เนื้อความตามอรรถลักษณะของภาษานั้น ครูควรใช้คำถามนำนักเรียน เพื่อช่วยการเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยพิจารณาชนิดของคำถามให้เป็นไปตามลำดับของการดำเนินเรื่องในแต่ละอรรถลักษณะ การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดแต่งเรื่องได้ตามอรรถลักษณะที่ต้องการได้ง่ายและประสบความสำเร็จในการช่วยกันเขียนเรื่องโดยครูให้การเสริมต่อการเรียนรู้ช่วยในระยาะแรก (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2534 : 35)

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องของอรรถลักษณะต่าง ๆ

อรรถลักษณะ	ลำดับของคำถามในการดำเนินเรื่อง
1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์	ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร → แล้วอย่างไรต่อไป → ต่อไปละ → สรุปเป็นอย่างไร เกิดอะไรขึ้น กับใคร ที่ไหน อย่างไร → แล้วเกิดอะไรขึ้นอีก → อย่างไม่ (ลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง) (ให้ลำดับความของเรื่องที่เกิดขึ้น)
2. เรื่องรายงาน	เรื่องเกี่ยวกับอะไร → เป็นอย่างไร → มีลักษณะเฉพาะ มี { ประโยชน์อะไรบ้าง { โทษ → มีลักษณะอย่างไร อย่างไร โดยทั่วไป เป็นอย่างไร สรุปสั้น ๆ ว่าเป็นเรื่อง เกี่ยวกับอะไร → สำคัญอย่างไร
3. เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ	ใคร → ทำอะไร → ที่ไหน → เมื่อใด → อย่างไม่ → แล้วเกิดอะไรขึ้น (ลำดับเรื่องก่อนหลัง) → ปัญหาคืออะไร → แก้ไขได้อย่างไร สรุปแล้วเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไรบ้าง
4. เรื่องแสดงความคิดเห็น	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร → เป็นความคิดของใคร → มีเหตุและผล อย่างไม่ (ลำดับเหตุและผล) → จะสรุปการแสดงความคิดเห็น (จากประเด็นที่ตั้งอย่างไม่)
5. เรื่องอภิปราย	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร → มีความสำคัญ } อย่างไม่ → มีเหตุผลเห็นด้วย จำเป็น } และไม่เห็นด้วยอย่างไม่ (ลำดับเหตุผลที่เห็นด้วยทีละตอนและไม่เห็นด้วยทีละตอน) สรุปเรื่องนี้จะสนับสนุนเรื่องทีกล่าวมาตั้งแต่ต้น อย่างไม่

อรรถลักษณะ	ลำดับของคำถามในการดำเนินเรื่อง				
6. เรื่องอธิบาย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง → สำคัญอย่างไร → <table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="padding-left: 5px;">ทำได้อย่างไร</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding-left: 5px;">เกิดขึ้นได้อย่างไร →</td> </tr> </table>	{	ทำได้อย่างไร	}	เกิดขึ้นได้อย่างไร →
{	ทำได้อย่างไร				
}	เกิดขึ้นได้อย่างไร →				
7. เรื่องวิธีการ	เป็นวิธีการทำอะไร → มีอุปกรณ์อะไรบ้าง → ทำอย่างไร (ลำดับ การทำทีละตอน) { <table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="padding-left: 5px;">ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding-left: 5px;">เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้ ฯลฯ</td> </tr> </table>	{	ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น	}	เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้ ฯลฯ
{	ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น				
}	เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้ ฯลฯ				
8. เรื่องเกี่ยวกับการ สังเกต	จะ { <table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="padding-left: 5px;"> พุดเกี่ยวกับอะไร → ที่ไหน → มีลักษณะอย่างไร → ลำดับลักษณะ สิ่งนั้นทีละตอน </td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="padding-left: 5px;">เขียน → สรุปผู้สังเกตคิดว่อย่างไร</td> </tr> </table>	{	พุดเกี่ยวกับอะไร → ที่ไหน → มีลักษณะอย่างไร → ลำดับลักษณะ สิ่งนั้นทีละตอน	}	เขียน → สรุปผู้สังเกตคิดว่อย่างไร
{	พุดเกี่ยวกับอะไร → ที่ไหน → มีลักษณะอย่างไร → ลำดับลักษณะ สิ่งนั้นทีละตอน				
}	เขียน → สรุปผู้สังเกตคิดว่อย่างไร				

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

จากหลักการและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งมีลำดับขั้นตอนที่เป็นไปตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งจะได้รับการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ อย่างเป็นลำดับตามลักษณะการสอนของแต่ละรูปแบบ โดยเน้นความสำคัญที่กระบวนการอ่าน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ สามารถจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ และขยายความของเรื่องที่อ่านได้ การจัดขั้นตอนการเรียนการสอนจะจัดตามกระบวนการพัฒนาภาษาอย่างเป็นธรรมชาติของนักเรียน โดยเน้นการใช้บทเรียนและกิจกรรมเป็นจุดเริ่มต้นในการให้ปัจจัยป้อน และให้นักเรียนมีโอกาสได้พัฒนาทักษะทางภาษาทั้งจุดมุ่งหมายและประโยชน์ในการอ่าน ตลอดจนความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เลือกภาษาที่ใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการอ่าน ความสนใจและความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงได้รับการแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังตารางต่อไปนี้

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 1, 2 และ 3

ชั้นที่	รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3
1.	ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง ทั้งเรื่อง	นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันและ อภิปรายโดยใช้ผังภูมิ	ปฐมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความ หมายของเรื่องที่อ่านโดยการเตา/ สรุป/ลำดับความ
2.	ให้นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง สนทนาหรือ อภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง	ครูโยงเรื่องเข้าสู่ตัวนักเรียน อภิปรายสนทนาเรื่องและสรุป ความคิดเห็น	สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่าน ไปสู่การกำหนด เป้าหมายหรือ การวางแผนการเขียน
3.	เขียนเรื่องร่วมกันระหว่าง ครู - นักเรียน	เขียนเรื่องร่วมกัน(เปลี่ยนเรื่อง ได้) หรือเขียนเรื่องเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล	บันทึกย่อสาระของเรื่อง ตามเป้าหมาย หรือการวางแผน การเขียน
4.	ทำหนังสือเล่มใหญ่	อภิปรายเรื่องที่เขียน	สังเคราะห์สาระของเรื่อง และเขียนเรื่องนั้นในชั้นร่าง
5.	เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทาง ภาษาอื่นๆ	ทำกิจกรรมทางภาษาเพื่อ ทบทวน และฝึกซ้ำ ความแม่นยำ	ทบทวนตรวจสอบ และ แก้ไขงานเขียน
6.	-	-	เขียนเรื่องในขั้นสุดท้ายและ ทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบที่ 2 มา
ทดลองสอนโดยมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 : นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน และอภิปราย / สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกับครู / ทำผังภูมิสรุปความ

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและบอกรายละเอียดของเรื่องได้ ในขั้นนี้นักเรียนสามารถอ่านเรื่องได้เองแล้ว ครูควรให้นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน จะอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจบ้างสลับกันไป ครูควรใช้ผังภูมิ (Mapping) เพื่อช่วยนักเรียนในการดึงใจความสำคัญของเรื่อง เช่น การลำดับเรื่อง การโยงความสำคัญของเรื่องที่สัมพันธ์กัน เช่น เป็นเหตุเป็นผลกัน เห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของเรื่อง นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับการให้รายละเอียดของเรื่องอีกด้วย ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนคิดหาเหตุผลจากการอ่าน และสรุปความคิดด้วยตนเอง ควรให้เวลาในการอภิปราย และสนทนาเรื่องอย่างละเอียด เพราะการฝึกการอ่านโดยใช้ ความคิดประกอบการอภิปรายจะช่วยให้เคยชินกับการอ่าน โดยใช้กระบวนการทางความคิดได้มาก และจะทำให้สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นขั้นตอนการอ่านขั้นสูงต่อไปในอนาคตได้ สำหรับขั้นตอนการสอนในขั้นที่ 1 ครูจะทำผังภูมิได้ง่ายขึ้น หากทำความเข้าใจและพิจารณาโครงสร้างระดับยอดของข้อความว่ามีลักษณะอย่างไร

ลักษณะของโครงสร้างระดับยอด

บาร์ทเลท (เสาวลักษณ์ รัตวิรัช . 2534 : 32 – 34 ; อ้างอิงมาจาก Bartlett . 1978, 1985, 1986) ได้กล่าวถึง โครงสร้างระดับยอด (Top – Level Structure) ว่าหมายถึง แผนการเขียนหรือโครงการเขียนของผู้เขียนเพื่อเป็นแนวทางในการสื่อความแก่ผู้อ่าน หลักการของการใช้โครงสร้างระดับยอดเพื่อช่วยในการอ่านจะได้มาจากทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ถ้าผู้อ่านเข้าใจโครงการเขียนของผู้เขียนก็จะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านดีขึ้น และ รวดเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น เพราะทราบวาเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร การใช้ประสบการณ์เดิมในการอ่าน อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านจะช่วยให้การเดาความและการจับใจความดีขึ้น การมีสมาธิในการอ่านอย่างตรงประเด็นจะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความสำคัญและจับรายละเอียดของเรื่องได้และในขณะเดียวกันจะจำเรื่องได้ดีอีกด้วย การตีความและขยายความก็ย่อมจะทำได้ดีในลำดับต่อมา นอกจากนี้ยังจะช่วยให้การเขียนดีขึ้น เพราะจากประสบการณ์การอ่านและการเข้าใจโครงการเขียนของผู้เขียนมามาก เมื่อเราเป็นผู้เขียนเองก็ย่อมมีแนวทางในการวางโครงการเขียนในการเขียนข้อความต่าง ๆ โครงการเขียนเหล่านี้มีอยู่ด้วยกันหลายชนิด แต่มีใช้กันทั่วไปมี 4 ชนิด คือ

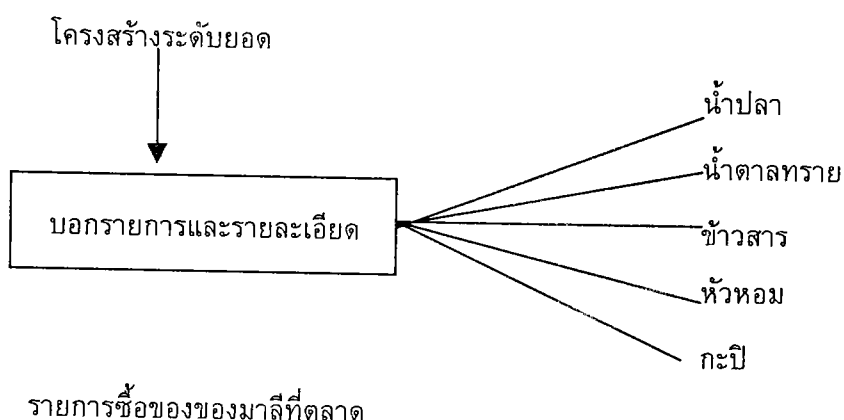
1. การบอกรายละเอียดหรือรายการ (Descriptive or Listing)
2. ปัญหาและข้อแก้ไข (Problem - Solution).
3. เหตุและผล (Cause and Effect)
4. การเปรียบเทียบ (Comparison - Contrast)

การเข้าใจโครงสร้างระดับยอดจะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้คำถาม ถามนักเรียนเพื่อช่วยในการทำผังภูมิของเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนและง่ายขึ้น เพราะครูจะเข้าใจว่าควรใช้คำถามประเภทไหน

เหมาะสมกับชนิดของโครงสร้างระดับยอดนั้นๆ การเขียนผังภูมิง่ายขึ้นตามลักษณะของโครงสร้างระดับยอดนั้นๆด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1

มาลีไปตลาด มาลีซื้อของหลายชนิดของที่มาลีซื้อ ได้แก่ น้ำปลา น้ำตาลทราย ข้าวสาร หัวหอม และกะปิ

ขั้นที่ 2 : ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของตัวนักเรียนเองและอภิปรายร่วมกัน

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่อ่านเป็นความคิดของตนเอง พร้อมทั้งรู้จักวิเคราะห์เรื่องที่อ่านให้เกี่ยวโยงกับเรื่องราวในชีวิตประจำวันของตนเอง เพื่อการนำความคิดรวบยอดที่สำคัญไปใช้ได้

ในขั้นนี้ ครูควรตั้งการอภิปรายและการสนทนาจากเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 เข้าสู่เรื่องราวที่นักเรียนจะพบในชีวิตประจำวันของนักเรียนเอง เพื่อให้นักเรียนใช้ความคิดวิเคราะห์สิ่งที่สำคัญและเป็นประโยชน์แก่ตนเองจากเรื่องที่อ่านได้ เป็นต้น เช่นเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักชาติของทหารกล้าคนหนึ่ง ครูก็ตั้งเรื่องเข้าสู่ตัวนักเรียนโดยถามว่า ถ้านักเรียนเป็นทหารกล้าคนนั้นนักเรียนจะอย่างไร นักเรียนคิดว่าชาตินั้นสำคัญแค่ไหน นักเรียนจะรักและทำอะไรอย่างทหารกล้าคนนั้นไหม นักเรียนชอบทหารกล้าคนนั้นไหม เพราะเหตุใด

การสนทนา อภิปรายโดยดึงเข้าสู่เรื่องของนักเรียน จะทำให้การอภิปรายมีชีวิตชีวามากขึ้น นักเรียนจะมีโอกาสได้พูด ได้แสดงความคิดเห็นของตนเองมากขึ้น ครูจะมีโอกาสแก้ปัญหา การออกเสียง การใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่นักเรียนได้ด้วย โดยการย้ำความที่เด็กพูดโดยไม่ต้องบอกว่าผิดหรือถูก นักเรียนจะค่อยๆ เรียนรู้จากสิ่งที่ครูพูดอย่างถูกต้องในขั้นนี้ถ้า เรื่องราวในการอภิปรายซับซ้อนมากก็ควรใช้ผังภูมิช่วยได้

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันกับครูในกลุ่ม หรือเขียนเรื่องในกลุ่มย่อยหรือเขียนตามลำพัง

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและฝึกทักษะการเขียน ในรูปแบบที่เป็นความคิดของตนเองได้มากขึ้น จากตัวอย่างบทเรียนที่พบในชั้นตอนนี้ เนื่องจากนักเรียนในระดับนี้เขียนได้แล้ว ครูสามารถให้นักเรียนผลัดกันออกมาเขียนเรื่องทีละประโยคหรือทีละตอนโดยตกลงเรื่องที่จะเขียนร่วมกันก่อน ครูมีหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการดำเนินการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เมื่อจบเรื่องทีละตอนให้นักเรียนผลัดกันออกมา วาดภาพประกอบ หรือวาดจากกระดาษของตนแล้วนำมาตัดต่อได้

ในการเขียนเรื่องร่วมกัน สามารถให้นักเรียนเขียนเรื่องเป็นของตนเองได้ไม่จำเป็นต้องเหมือนเรื่องที่อ่านเสมอไป เพียงแต่พยายามให้คงรูปแบบแนวการเขียนเหมือนเรื่องที่อ่านสักกระยะหนึ่ง นักเรียนต่างเขียนเรื่องของตนเองก็ได้

ขั้นที่ 4 : อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในชั้นตอนที่ 3

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนสามารถอ่าน และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์หรือรรถลักษณะของเรื่องที่เขียนและพิจารณาแก้ไขความถูกต้องของภาษาที่ใช้เพื่อพัฒนาการเขียนของตนเองต่อไป

ในขั้นนี้ครูให้นักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องที่ช่วยกันเขียนขึ้น ทั้งนี้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้และความคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนขึ้นนี้เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตน และรู้จักแก้ไขภาษาที่เขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยการอภิปราย

ขั้นที่ 5 : กิจกรรมทางภาษาเพื่อทบทวนฝึกความแม่นยำและเสริมทักษะทางภาษา

จุดมุ่งหมาย : ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยกิจกรรมต่างๆที่สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน ในอรรถลักษณะภาษาที่หลากหลายมากขึ้นทั้งการอ่านและการเขียน รวมทั้งการฟังและการพูด

กิจกรรมตอนนี้อาจจะจัดให้ได้หลายอย่าง ดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านหรือเขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่มหรือค้นคว้าเรื่องต่างๆที่ครูเสนอแล้วนำมารายงานให้เพื่อนฟังหน้าชั้น ให้เพื่อนๆ สรุปความ
2. จัดกิจกรรมคู่ ให้นักเรียนผลัดกันอ่านเรื่องสั้นผลัดกันสรุปความหรือผลัดกันเล่าเรื่องสั้นที่ได้ไปค้นคว้ามานำ
3. ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน แล้วผลัดกันถามตอบ
4. เขียนรายงานหรือเขียนเรื่องสั้น ตามที่ได้ไปค้นคว้ามานำ
5. เล่นเกมทางภาษาอื่นๆ เช่น การต่อคำหรือประโยคเป็นเรื่องราวเติมข้อมูลของเรื่องที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ ฯลฯ

6. การเขียนคำบอกเป็นรายคู่ หรือเป็นกลุ่ม การเขียนเรื่องจากภาพ

กิจกรรมทางภาษาในขั้นตอนนี้ ควรให้มีเนื้อหาสาระที่ต่อเนื่องกันกับขั้นตอนอื่นๆที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อการทบทวนและเพื่อฝึกย้ำความแม่นยำในการอ่านและการเขียน รวมทั้งการฟังและการพูดด้วย

3.1.6 หลักการสอนอ่านและเขียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีดังนี้

1. นักเรียนจะอ่าน และประสบความสำเร็จถ้าเขาได้อ่านและเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายและมีประโยชน์
2. นักเรียนที่เริ่มเรียนควรจะต้องเข้าใจเรื่องราวที่อ่านทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงเรียนรู้ส่วนย่อยของภาษาอันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่อง
3. เนื้อเรื่องที่สอนเป็นเรื่องที่เร้าใจ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและควรจัดบรรยายในห้องเรียนให้ท้าทายความสามารถของนักเรียนในการฝึกใช้ภาษา
4. ควรช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ควรให้นักเรียนฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง
5. เมื่อนักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว เขาจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้จากวัสดุอุปกรณ์ที่เขาผลิตขึ้น
6. ความแม่นยำในเนื้อหาและประสบการณ์จะเกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้เป็นทั้งผู้อ่านและผู้เขียนไปพร้อมๆกัน

จากหลักการในการสอนอ่านและเขียนที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนภาษาของนักเรียนได้อย่างแท้จริง เพราะนักเรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนตั้งแต่ ฟัง อ่าน พูด เขียน จนถึงตรวจผลงานของตนเอง

3.7 การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สามารถกระทำได้ทุกระยะของการสอนในแต่ละตอน โดยพิจารณาจุดมุ่งหมายของการสอนในแต่ละขั้นเป็นสำคัญหากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แสดงว่าครูจำเป็นต้องซ้ำย้ำทวนขั้นตอนนี้ใหม่เสียก่อน จนกว่านักเรียนส่วนใหญ่จะปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมาย

การให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆทางภาษาในแต่ละขั้นตอน ครูสามารถประเมินผลของการปฏิบัตินั้นๆได้ทุกครั้งโดยถือว่าเป็นการวัดและประเมินผลย่อยอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งอาจคาดหมายผลการปฏิบัติไว้สูง ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 นักเรียนสามารถลำดับเรื่อง อธิบายเหตุผลของเรื่องและอภิปรายเรื่องทั่วไปที่อ่านได้

ขั้นตอนที่ 2 นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านจากประสบการณ์หรือความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้ บอกความสำคัญของข้อคิดที่ได้จากเรื่องทีอ่าน

ขั้นตอนที่ 3 นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตน และเขียนเรื่องทีคิดนี้ได้ เป็นทีเข้าใจสามารถลำดับความของเรื่องเป็นทีเข้าใจ โดยใช้รรถลักษณะภาษาตามบทเรียนนำทีเคยอ่านได้

ขั้นตอนที่ 4 นักเรียนสามารถเข้าใจรรถลักษณะของเรื่องทีเขียน และเข้าใจประโยคทีถูกต้อง รู้จักใช้คำทีเหมาะสม และสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำหรือประโยคใหม่เป็นประโยคทีถูกต้องได้เป็นทีเข้าใจ

ขั้นตอนที่ 5 นักเรียนสามารถค้นคว้าเรื่องทีอ่านเพิ่มเติม สามารถเขียนเรื่องในลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเป็นภาษาพูด และภาษาเขียน สามารถถ่ายทอดความคิดเห็นของตนจากการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยการเล่าและการเขียนด้วยรรถลักษณะภาษาต่าง ๆ (เสาวลักษณ์ รัตวิรัช. 2534 : 18 – 49)

3.2 งานวิจัยทีเกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

วอล์คเกอร์ (Walker. 1983 : 72) ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเทอร์เกอร์พาร์ค เรียกว่า Concentrated Language Encounter Teaching (CLE) หรือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองกับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียทีเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที 2 ผลการทดลองเป็นทีน่าพอใจ เด็กในกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 วอล์คเกอร์และคนอื่นๆ (Walker and others. 1984 : 45) ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับโปรแกรมทีโรงเรียนเทอร์เกอร์พาร์ค ทีโรงเรียน Nepperby และ โรงเรียน Marryvele โดยทำการทดลองกับนักเรียนทั้งสองโรงเรียนในระดับ Junior และ Senior โดยเนื้อหาในการทดลองเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทั้ง 2 ระดับ ใช้เวลาทดลอง 18 เดือน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสูงมากขึ้น

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เสาวลักษณ์ รัตวิรัช และคนอื่นๆ (2531 : 6) ทดลองสอนภาษาไทยด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการนำร่องของศูนย์วิจัยและพัฒนา การอ่านทีจังหวัดสุรินทร์

ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย และความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา ถวิลวงษ์ (2534 : 95) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณวัตร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 100 คน ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีบุคลิกภาพประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพิมล ประสงค์พร (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้และไม่ใช้กับกิจกรรมการทดสอบเชิงปฏิบัติการ กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 90 คน ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 4 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้ภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้กิจกรรมการทดสอบเชิงปฏิบัติการ กับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพา พานิชชีวะกุล (2538 : 61) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขุณหัตถ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 80 คน ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า ความสามารถทางด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัมพร พุยศิริ (2540 : 106) ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาคเรียน

ที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 70 คน ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกศรี กิติศรีปัญญา (2542 : 85) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ความคิดรวบยอดทางภาษาจากการอ่าน และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 96 คน ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 4 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

4.1.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

ชวาล แพร์ตกุล (2514 : 33) อธิบายว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

อาวูธ พรหมนอก (2534 : 69) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงออกของตนเองด้วยความเอาใจใส่ไม่หลีกเลี่ยง มีความพากเพียรเพื่อสู่เป้าหมายมีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา และพยายามปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี ยอมรับผลการกระทำตนเองด้วยความเต็มใจทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

เสวี อินทร์คง (2535 : 35) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความตั้งใจที่จะทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่การงานของตนด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น รู้จักวางแผนและป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ตนรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ยอมรับผลของการกระทำและพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องด้วยตนเอง

4.1.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองดีที่สำคัญยิ่งเป็นปัจจัยอันสำคัญที่ช่วยให้สังคมเป็นระเบียบและสงบสุข การที่สังคมขาดความสุขอาจกล่าวได้ว่าเกิดจากบุคคลกลุ่มหนึ่งขาดคุณสมบัตินี้ 5 ประการดังนี้ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2514 : 55 – 57)

1. ความรับผิดชอบ
2. ความสม่ำเสมอ
3. ความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ความซื่อสัตย์
5. ความพยายามในการพึ่งตนเอง

จะเห็นได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาต่างๆ ในสังคมลงได้ ซึ่งกล่าวได้ว่า หากบุคคลมีความรับผิดชอบ จะมีผลต่อไปนี้

1. คนมีความรับผิดชอบย่อมจะทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลา
2. คนมีความรับผิดชอบย่อมเป็นที่นับถือ ได้รับการยกย่องสรรเสริญและเป็นคุณประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม
3. ความรับผิดชอบ เป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น
4. ไม่ทำให้เป็นต้นเหตุของความเสื่อม และความเสียหายแก่สังคม
5. ทำให้เกิดความก้าวหน้าและสงบสุขแก่สังคม

4.1.3 ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

ยุพา อานันทสิทธิ์ (2515 : 9) กล่าวว่า ศึกษาถึงลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับผิดชอบว่า คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในเกณฑ์ไม่หลีกเลี่ยงข้อบังคับ

ประณต เล็กสวาสดี (2517 : 9) กล่าวว่า ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะต้องสามารถปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้

1. ช่วยเหลืองานของครอบครัว และส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
2. ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ ไว้วางใจได้

3. กล้าเผชิญหน้าต่อความเป็นจริง
4. ตั้งใจทำงานโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. รับผิดชอบตนเองทั้งการเงิน การงาน และการเรียน
6. ดูแลรักษาของส่วนรวมเสมือนของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2524 : 77) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะต้องประกอบด้วยความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถ และความรอบรู้ ความเอาใจใส่ และความฝึกฝนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

บราวน์ และคอล์น (Browne and Cohn, 1958 : 58) สรุปองค์ประกอบของความรับผิดชอบไว้ว่า ความไว้วางใจได้ดี ความคิดริเริ่ม ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคการทำงาน แข็งแรง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม ผู้ที่มีความรับผิดชอบต้องเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์ สุจริตและตรงต่อเวลา

4.1.4 วิธีการปลูกฝังความรับผิดชอบ

สุดใจ เหล่าสุนทร (2510 : 36) กล่าวว่า การสอนให้คิดและเคารพต่อเหตุผล มีความคิดเห็นของตนเอง สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ในภายใน ปัญหาความไม่กล้าแสดงออกทางความคิดก็จะมี เพราะได้สร้างอิสรภาพทางความคิดและการกระทำของคนให้มากขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ถ้านักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดหาเหตุผลด้วยตนเอง ได้รับแต่การบอกเล่าจากครูก็จะทำให้สติปัญญาแตกฉาน เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว ก็จะสามารถหาหนทางศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้บุคคลควบคุมตนเองได้ เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในที่สุด

เสรี อินทร์คง (2535 : 58) สรุป ข้อเสนอแนะในการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของบุคคลว่า ควรฝึกให้มีนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ในวัยเด็กทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานที่ง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น หัดให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนเองให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นขั้นเป็นอัน โดยไม่ละทิ้งงานที่ทำไว้แล้ว ชี้แจงให้เด็กรู้จักขอบเขตหน้าที่การงานของตนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อมิให้ไปก้าวล่วงงานของคนอื่น ๆ และต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

มิตตัน และแฮร์ริส (Mitton and Harris, 1982 : 407 - 416) ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบ ควรเริ่มตั้งแต่เด็กอายุน้อยๆ
2. เด็กทุกคนควรมีโอกาสฝึกความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติจริง ให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงาน

3. การจัดประสบการณ์ให้เด็กรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ควรให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา

5. ในการฝึกความรับผิดชอบนั้นผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่นไม่ควรเร่งรัดเด็กจนเกินไป

6. ต้องระลึกไว้เสมอว่า ในการทำงานนั้น เด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่

7. เด็กต้องการความเข้าใจจากผู้ใหญ่ ดังนั้นเมื่อมอบหมายงานให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่

8. การให้เด็กรับผิดชอบเกินความสามารถ ก็อาจจะเป็นอันตรายแก่เด็กได้

4.1.5 พฤติกรรมของความรับผิดชอบในการเรียน

স্য วิมลรัตน์ (2533 : 17 – 18) กล่าวถึงพฤติกรรมของความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน มีดังนี้

1. เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู – อาจารย์
2. เข้าใจระบบการศึกษาของโรงเรียน
3. เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนจะพยายามศึกษา ค้นคว้า ชักถามครู – อาจารย์ให้เข้าใจ
4. จะพูดคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียนหนังสือ เฉพาะเมื่อมีธุระจำเป็นเท่านั้น
5. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือ
7. เล่นและเรียนเป็นเวลา
8. ตรงต่อเวลา
9. เข้าเรียนตามเวลาที่กำหนด
10. มีความตั้งใจเรียนและร่วมกิจกรรมการเรียน
11. มีความมุ่งมั่นต่อการเรียนทุกวิชา
12. เอาใจใส่บทเรียน
13. เตรียมบทเรียนตามที่ครู – อาจารย์มอบหมาย
14. ติดตามบทเรียนเมื่อขาดเรียน
15. เตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมมากที่สุด

16. แก้ไขแบบฝึกหัดให้ถูกต้องด้วยตนเอง
17. ตรวจทานงานที่ทำเสร็จแล้วทุกครั้ง
18. ทำงานหรือทำการบ้านอย่างมีคุณภาพ
19. เตรียมบทเรียนล่วงหน้าทุกครั้ง

โดยสรุป การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ควรฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรับผิดชอบ ตั้งแต่ในวัยเด็กทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานที่ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปตามจุดประสงค์อย่างดีที่สุด และยินดีรับผล การกระทำของตนเองทั้งในทางดีและไม่ดีอย่างบริสุทธิ์ใจและจริงใจ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

4.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟลาเฮอร์ตี และ รัทเซล (Flaherty and Reutzel, 1965 : 409) วิจัยพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เบคอน (Bacon, 1989 : 1289 - A) ศึกษาพบว่า นักเรียนจะแสดงความรับผิดชอบในการเรียนด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ 1) การทำกิจกรรมการเรียน 2) การเชื่อฟังครู 3) การตั้งใจเรียน 4) การเรียนหรือการศึกษาค้นคว้า 5) การพยายามเรียน และ 6)การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือที่เลือกทำ

4.2.2 งานวิจัยภายในประเทศ

สายสุนีย์ เต็มสุข (2535 : 87) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรเชษฐ โชคชัย (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนวัตกรรมการกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานในห้องเรียนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลจันทร์ แซ่เท้น (2538 : 79) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่

ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ที่พัฒนาด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยในกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอนซึ่งสามารถพัฒนาให้เกิดในตัวบุคคลได้ และใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกความมีระเบียบวินัย การฝึกให้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง สามารถพัฒนาความรับผิดชอบแก่นักเรียนได้ ดังนั้นการสอนโดยมุ่งประสบการณ์ภาษาน่าจะสามารถพัฒนาการด้านความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นแก่ตัวนักเรียนได้ และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยเปรียบเทียบวิธีสอน 2 วิธี เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียน โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 14 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 560 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากมา 2 ห้องเรียน จำนวน 80 คน จากห้องเรียนทั้งหมด 14 ห้องเรียน และจับฉลากอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน โดยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน โดยได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 แผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2)
- 2.2 แผนการสอนตามคู่มือครู
- 2.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

2.5 แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างแผนการสอนและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างแผนการสอนดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่ใช้และจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย (ท 204) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3.1.2 ศึกษาทฤษฎีและหลักการสอนภาษาไทยด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) จากเอกสารการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2 ของเสาวลักษณ์ รัตนิวิษฐ์. (2534 : 31 – 47) และวิธีการสร้างแผนการสอนจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน จำนวน 1 ชุด ใช้เวลาทดลองทำการสอน 20 คาบ คาบละ 50 นาที ในรายวิชาภาษาไทย (ท 204)

3.1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาจากวารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้และอิงอรรถลักษณะทางภาษา 4 ชนิด ได้แก่ เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ และเรื่องรายงาน

3.1.4 จัดทำแผนการสอนโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ลักษณะของแผนการสอนตามวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันอภิปราย สนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ทำร่วมกับครู เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจความหมายโดยรวมใช้การทำผังภูมิ (Mapping)

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่ทำร่วมกับครูเข้าสู่เรื่องราวในชีวิตประจำวันของตัวนักเรียน และอภิปรายร่วมกันเพื่อให้ นักเรียน เข้าใจความหมายในรายละเอียดของเรื่อง

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ฝึกการสื่อความหมายของภาษาเขียนพร้อมทั้งได้แสดงความคิดเห็น และจินตนาการในการสื่อความหมาย

ขั้นที่ 4 อภิปราย สนทนา และวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องในเรื่องความที่นักเรียนเขียนในขั้นที่ 3

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ เพื่อเสริมทักษะทางภาษาให้นักเรียนฝึกการใช้ภาษาจนเกิดความแม่นยำ

3.1.5 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับวิธีการสอน ผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน คือ รศ.ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ผศ.ขจรศรี ชาติกานนท์ และอาจารย์กมลวรรณ หัตถา

3.1.6 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการสอนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการสื่อความหมายและเวลาที่เหมาะสม จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอน โดยใช้การสอนตามคู่มือครู สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างแผนการสอน ดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่ใช้และจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย (ท 204) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3.2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการวิธีการสร้างแผนการสอนโดยยึดแนวการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน จำนวน 1 ชุด ใช้เวลาทดลองทำการสอน 20 คาบ คาบละ 50 นาที ในรายวิชาภาษาไทย (ท 204)

3.2.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาจากวารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้และอิงอรรถลักษณะทางภาษา 4 ชนิด ได้แก่ เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ และเรื่องรายงาน

3.2.4 สร้างแผนการสอนตามกรอบเนื้อหา และรูปแบบการสอนตามแนวการสอนตามคู่มือครู ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ลักษณะของแผนการสอนตามวิธีตามคู่มือครู มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สร้างความสนใจ คือ ครูอาจใช้การพูดคุยซักถาม หรือ ใช้วัสดุอุปกรณ์เชื่อมประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

ขั้นสอน

1. แจงจุดประสงค์ของบทเรียน บอกให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนเรียนจบเนื้อหาที่กำหนดให้แล้ว นักเรียนสามารถอ่านเรื่องเข้าใจความหมายของเรื่อง ตลอดจนสามารถใช้ภาษาสำหรับการเขียนได้อย่างถูกต้อง

2. ทบทวนความรู้เดิม ครูทบทวนความรู้เรื่องการอ่านที่นักเรียนมีอยู่ก่อนแล้ว อันจะเป็นพื้นฐานหรือเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่ เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้โดยการสนทนาซักถามหรือให้นักเรียนปฏิบัติ

3. เสนอบทเรียนใหม่ ครูอธิบายเนื้อเรื่องใหม่ โดยการสอนให้นักเรียนทราบถึงหลักเกณฑ์ต่างๆที่เป็นความรู้ใหม่ซึ่งอาจใช้อุปกรณ์ เช่น รูปภาพ บัตรคำ

4. ให้นำแนวทางในการเรียนรู้ ครูอธิบายเนื้อเรื่องใหม่ โดยการสอนให้นักเรียนทราบถึงหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามที่ครูกำหนดไว้เป็นการนำทางหรือให้แนวทางไปคิดเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของบทเรียน

5. ให้ลงมือปฏิบัติจริง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดด้วยตนเองและทำแบบฝึกหัดลงในใบงาน

6. ให้ข้อมูลย้อนกลับ ครูติดตามกระบวนการทำงานของนักเรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไขสิ่งที่นักเรียนทำผิด ให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของนักเรียน เพื่อเป็นแรงเสริมและกำลังใจแก่นักเรียน

7. ประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดและประเมินผลว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้หรือไม่เพียงใด โดยวัดและประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบ การตอบคำถาม การสังเกตพฤติกรรมแสดงออกของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นสรุป

ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้โดยครูสรุปเน้น และย้ำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียน เช่น ให้ทำการบ้าน ทำรายงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้รับ

3.2.5 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน คือ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ผศ.ขจรศรีชาติกานนท์ และอาจารย์กมลวรรณ หัตถา

3.2.6 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการสอนเกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการสื่อความหมาย และเวลาที่เหมาะสมจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย (ท 204)

3.3.2 ศึกษาเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบ ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 9 – 77) และเทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ ของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2539 : 62 – 166)

3.3.3 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยวัดพฤติกรรมในด้านการแปลความ ตีความ ขยายความ และการจับใจความสำคัญ จำนวน 80 ข้อ

3.3.4 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน คือ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล และ ผศ.ขจรศรี ชาติกาพันธ์ ตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

คะแนน 1 สำหรับข้อคำถามที่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่

คะแนน -1 สำหรับข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อนั้น

บันทึกผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าตรงความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่ค่าตรงความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าข้อสอบข้อนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้แบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ จำนวน 58 ข้อ

3.3.5 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.6 นำผลการสอบของนักเรียนทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ในแต่ละข้อคำถามให้ 0 คะแนน แล้ววิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยเปิดตาราง จุง เตห์ ฟาน (Fan.1952 : 1 – 32) แล้วเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.83 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 – 0.59 จำนวน 40 ข้อ

3.3.7 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

3.3.8 นำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 107 – 109) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.64

3.3.9 นำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย

เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความที่ให้นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพ โดยวัดความสามารถในด้านการเสนอเรื่อง การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย การขยายความ การลำดับความ รูปแบบ การเขียนและการตั้งชื่อเรื่อง การสร้างแบบทดสอบมีลำดับขั้นตอนการศึกษาและการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย (ท 204)

3.4.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบการเขียนจากหนังสือ การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 125 – 127)

3.4.3 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการเขียน เป็นข้อสอบแบบอัตนัยชนิดเขียนบรรยาย การเขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้ ความยาว 15 บรรทัด

3.4.4 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 ท่าน คือ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล และ ผศ.ขจรศรี ชาติกานนท์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่ง การกำหนดความยาวของเรื่องและเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไว้

3.4.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

3.3.6 นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยใช้ผู้ตรวจ 3 คน ประกอบด้วยผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยอีก 2 คน คือ อาจารย์ศิริลักษณ์ กล้านาค และ อาจารย์อิสรา สุขมาก โดยใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความ ของ สุนันท์ ศลโกสุม (2526 : ภาคผนวก) ดังนี้

ตาราง 1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการเขียนภาษาไทย (เรียงความ)

เกณฑ์ที่พิจารณา	คะแนนเต็ม
การเสนอเรื่อง	5
การใช้ภาษาสื่อความหมาย	5
การขยายความ	3
การลำดับความ	3
รูปแบบการเขียน	2
การตั้งชื่อเรื่อง	2

การเสนอเรื่อง หมายถึง การเขียนเรื่องที่มีขอบข่ายครอบคลุมและตรงกับจุดมุ่งหมายที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ มีสาระที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและแสดงแง่คิดในแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. เนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่องอย่างชัดเจน
เสนอความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ ให้ 5 คะแนน
2. เนื้อหาสอดคล้องกับชื่อเรื่อง มีข้อมูลอ้างอิงสนับสนุน ให้ 4 คะแนน
3. เนื้อหาสาระ ข้อมูลถูกต้องตามข้อเท็จจริง ให้ 3 คะแนน
4. เนื้อหาสัมพันธ์กัน แต่ขาดความสนับสนุน ให้ 2 คะแนน
5. เนื้อหาสัมพันธ์กัน แต่สื่อความไม่ชัดเจน ให้ 1 คะแนน
6. เนื้อหาไม่สื่อความหมาย ไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง ให้ 0 คะแนน

ใช้ภาษาสื่อความหมาย หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย หมายถึง การใช้คำ ประโยค ความหมายของคำ ความหมายของประโยคได้เหมาะสมซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. ใช้ภาษาถูกต้องเกิน 80 % ของข้อความ ให้ 5 คะแนน
2. ใช้ภาษาถูกต้อง สื่อความชัดเจน 70 – 79 % ของข้อความ ให้ 4 คะแนน
3. ใช้ภาษาถูกต้อง สื่อความชัดเจน 60 – 69 % ของข้อความ ให้ 3 คะแนน
4. ใช้ภาษาถูกต้อง สื่อความชัดเจน 50 – 59 % ของข้อความ ให้ 2 คะแนน
5. ใช้ภาษาผิดประมาณครึ่งหนึ่งของข้อความ ให้ 1 คะแนน
6. ใช้ภาษาผิดมากกว่าครึ่งหนึ่งของข้อความ ให้ 0 คะแนน

การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนข้อความ อธิบายความหมายที่บอกถึงเหตุและผล หรือคำอธิบายบริบทต่างๆ ในเชิงเหตุผล การยกตัวอย่าง อุปมา อุปมัย ให้เห็นข้อเท็จจริงซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

1. มีการขยายความ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีอุปมาอุปไมยหรือการชี้แนะให้เหตุผลได้ถูกต้อง ให้ 3 คะแนน
2. มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ให้ 2 คะแนน
3. มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ผิดความหมาย ให้ 1 คะแนน
4. ไม่มีการขยายความ ให้ 0 คะแนน

การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนให้ต่อเนื่องกันไม่สับสนมีข้อความของแต่ละส่วนสัมพันธ์กันตามลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. การลำดับความเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ให้ 3 คะแนน
2. การลำดับความสับสนในบางตอน ให้ 2 คะแนน
3. การลำดับความสับสนแต่ยังอยู่ในกรอบของเนื้อเรื่อง ให้ 1 คะแนน
4. การลำดับความสับสนและทำให้เข้าใจเรื่องผิด ให้ 0 คะแนน

รูปแบบการเขียน หมายถึง งานเขียนที่มีรูปแบบการเขียนที่ดีคือ มีคำนำ เนื้อหา บทสรุปรวมทั้งลายมือและความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยของงานเขียน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. รูปแบบสมบูรณ์ งานเขียนเรียบร้อย ให้ 2 คะแนน
2. รูปแบบสมบูรณ์ งานเขียนไม่เรียบร้อย (รูปแบบไม่สมบูรณ์ งานเขียนเรียบร้อย) ให้ 1 คะแนน
3. รูปแบบไม่สมบูรณ์ งานเขียนไม่เรียบร้อย ให้ 0 คะแนน

การตั้งชื่อเรื่อง หมายถึง การนำแนวคิดของงานเขียนมาตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

1. ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา น่าสนใจ ให้ 2 คะแนน
2. ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา ให้ 1 คะแนน
3. ชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ให้ 0 คะแนน

3.4.7 นำผลจากการตรวจแบบทดสอบ มาหาความสอดคล้องในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 3 คน โดยคำนวณจากสูตรสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของเคนดอลล์ (Kendall) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 : 123) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องเท่ากับ 0.65

3.5 การสร้างแบบทดสอบวัดความรับผิดชอบในการเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบตามวิธีของ ลิเคอร์ท์ จากหนังสือวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 107 - 108) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความรับผิดชอบในการเรียน

3.5.2 ลักษณะของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน เป็นสถานการณ์ที่คนส่วนใหญ่ได้พบเห็นในชีวิตจริงหรืออาจจะมีโอกาสกระทำด้วย แต่เป็นสถานการณ์ที่ไม่รุนแรงเกินไป รวมทั้งช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกของบุคคลต่อเรื่องนั้นๆ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามอ่านสถานการณ์ในแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่าสถานการณ์นั้นตนเองมีความรู้สึกอย่างไร ซึ่งแบบสอบถามนี้เป็นมาตราประเมินค่ามี 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อแล้วขีดเครื่องหมาย (✓) ในช่องข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุด

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

แต่ละข้อความกำหนดให้คะแนนเต็มข้อความละ 4 คะแนน

ทางบวก (Positive) กำหนดให้คะแนนแต่ละความเห็น ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

ทางลบ (Negative) กำหนดให้คะแนนแต่ละความเห็น ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	4	คะแนน

3.5.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ อาจารย์ ดร.นพวรรณ โชติบัณฑิต และอาจารย์ทัศนาก ทองภักดี พิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับคำนิยามศัพท์และสำนวนภาษา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้จำนวน 40 ข้อ

3.5.4 นำแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

3.5.5 นำแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียนมาตรวจให้คะแนน แล้วเรียงค่าคะแนนจากสูงไปหาต่ำ ตัดกลุ่มสูง – ต่ำ โดยใช้สัดส่วน 25 % จากนั้นวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t - distribution แล้วเลือกข้อความที่มีค่า t ระหว่าง 3.39 – 9.17 จำนวน 20 ข้อ

3.5.6 นำแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียนที่คัดเลือกไว้ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

3.5.7 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครูผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย แบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 249) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังตาราง

4.1 แบบแผนการทดลอง

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E(R)	T ₁	X	T ₂
C(R)	T ₁	~ X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบสุ่ม
E(R)	แทน	กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
C(R)	แทน	กลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนตามคู่มือครู
X	แทน	การจัดกระทำทดลองสอนวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
T ₁	แทน	การสอบที่จัดกระทำก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การสอบที่จัดกระทำหลังการทดลอง
~ X	แทน	การไม่ได้รับตัวแปรทดลอง แต่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

4.2 วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจากประชากร 14 ห้องเรียน จำนวน 560 คน สุ่มมา 2 ห้อง ห้องละ 40 คน จำนวน 80 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

4.2.2 จัดปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงกระบวนการเรียน บทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียน และวิธีประเมินการเรียนรู้ในการทดลองครั้งนี้

4.2.3 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน

4.2.4 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยดำเนินการสอนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาในการสอนเท่ากัน โดยใช้เวลาสอนกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที แต่ละกลุ่มสอน 4 คาบต่อสัปดาห์ ใช้เวลาทดลองรวม 5 สัปดาห์ แตกต่างกันเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มทดลองใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

4.2.5 ทำการทดสอบหลังการสอน (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนภาษาไทย และแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบ ชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

4.2.6 ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) ของแต่ละกลุ่ม

5.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t -test for Independent Sample ตามสมมุติฐานใน ข้อ 1, 2, และ 3

5.3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t -test for Dependent Sample ตามสมมุติฐานใน ข้อ 4, 5, 6, 7, 8 และ 9

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

6.1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 36)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

6.1.2 หาค่าแปรปรวน (Variance) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 65)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

6.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

6.2.1 หาค่าตรงที่ความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน โดยคำนวณจากสูตร ของ ไรวินเนลลี และแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 248 – 249) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าตรงที่ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย วิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 % กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำแล้วเปิดตารางจุง เตห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32)

6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยคำนวณจากสูตร KR – 20 ของคูเดอ์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 198) ดังนี้

$$\gamma_{ii} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ	γ_{ii}	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ 1 – p
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

6.2.4 หาค่าความสอดคล้องในการตรวจให้คะแนน ของผู้ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของเคนดอลล์ (Kendall) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 : 122) ดังต่อไปนี้

$$W = \frac{12 \sum D^2}{m N(N-1)}$$

เมื่อ	W	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้อง
	D	แทน	ผลต่างระหว่างผลรวมของอันดับที่ของคนที่ได้จาก การจัดอันดับทุกชุดกับค่าเฉลี่ยของผลรวมของอันดับที่เหล่านั้น
	m	แทน	จำนวนชุดของอันดับที่
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(ที่ถูกจัดอันดับ)

6.2.5 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน โดยใช้สัดส่วน 25% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วหาค่า t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t - distribution จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 131 - 132) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

$$df = n(n - 1)$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

6.2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียนโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) คำนวณจากสูตรของครอนบาค (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 200) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ
n	แทน	จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

6.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติ t - test for Independent Sample เพื่อทดสอบสมมติฐานใน ข้อ 1, 2 และ 3 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 100)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ \bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน	คะแนนแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน	คะแนนแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
n_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม

6.3.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียน ภายในกลุ่มเดียวกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คำนวณจากสูตร t – test for Dependent Sample (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 104) เพื่อทดสอบสมมุติฐานใน ข้อ 4, 5, 6, 7, 8 และ9

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมคะแนนความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนการเรียนและทดสอบหลังการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบ เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนการเรียนและทดสอบหลังการเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายขอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ ยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t-distribution)
df	แทน	ชั้นของความอิสระ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กลุ่มทดลอง	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กลุ่มควบคุม	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
7. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
8. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
9. เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	29.38	3.47	2.13*
กลุ่มควบคุม	40	28.25	7.73	

$$t_{(.05, df 78)} = 2.00$$

จากตาราง 3 แสดงว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	14.62	6.17	2.82**
กลุ่มควบคุม	40	13.13	4.99	

$$t_{(.01; df 78)} = 2.00$$

จากตาราง 4 แสดงว่าความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S ²	t
กลุ่มทดลอง	40	67.68	33.35	
กลุ่มควบคุม	40	64.05	42.20	2.64*

$$t_{(05; df 78)} = 2.00$$

จากตาราง 5 แสดงว่าความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์
ภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
กลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample
ได้ผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและ
หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	40	25.93	8.17			
				138	558	15.06**
หลังการทดลอง	40	29.38	3.47			

$$t_{(.01; df 39)} = 2.70$$

จากตาราง 6 แสดงว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับ
หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนของนักเรียน กลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและ หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	40	11.17	9.69			
				138	703	9.04**
หลังการทดลอง	40	14.62	6.17			

$$t_{(.01, df 39)} = 2.70$$

จากตาราง 7 แสดงว่าความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	40	58.35	61.46			
				373	4199	13.72**
หลังการทดลอง	40	67.68	33.35			

$$t_{(.01, df 39)} = 2.70$$

จากตาราง 8 แสดงว่าความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	40	26.55	9.90			
				68	406	3.94**
หลังการทดลอง	40	28.25	7.73			

$$t_{(.01; df 39)} = 2.70$$

จากตาราง 9 แสดงว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{x}	s^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	40	11.92	8.20			
หลังการทดลอง	40	13.13	4.99	48	189	4.13**

$$t_{(.01; df 39)} = 2.70$$

จากตาราง 10 แสดงว่าความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test for Dependent Sample ได้ผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	s^2	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	40	62.53	42.67			
หลังการทดลอง	40	64.05	42.03	61	735	2.38*

$$t_{(.05; df 39)} = 2.02$$

จากตาราง 11 แสดงว่าความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
7. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
8. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
9. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความรับผิดชอบในการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบในการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 14 ห้องเรียน จำนวน 560 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน จากทั้งหมด 14 ห้องเรียน จำนวน 80 คน แล้วจับฉลากได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง เป็นแผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดหลักขั้นตอนการสอนของ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองสอนกับกลุ่มทดลองใช้เวลา 20 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลา 5 สัปดาห์

3.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองกับกลุ่มควบคุม ใช้เวลา 20 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลา 5 สัปดาห์

3.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อสอบที่วัดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปหาคุณภาพเป็นรายข้อ ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.83 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.22 – 0.59 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.64

3.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัยชนิดเขียนบรรยาย เขียนเรียงความจากภาพที่กำหนดให้ โดยวัดความสามารถของนักเรียนในด้านความคิด การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความ โดยมีความยาว 15 บรรทัด แบบทดสอบนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความของ สุนันท์ สลโกสม แล้วนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของผู้ตรวจ 3 คน ใช้สูตรของ เคนดอลล์ ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.65

3.5 แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนของ ลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปหาคุณภาพโดยการหาค่า t อำนาจจำแนกของแต่ละข้อมีค่าระหว่าง 3.39 – 9.17 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

4. วิธีการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ 4 คาบ ใช้เนื้อหาเดียวกัน มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลอง ดังนี้

4.1 จัดประชุมนิเทศนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา บทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียน และวิธีการประเมินผลการเรียน

4.2 ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนและแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน

4.3 ดำเนินการทดลองโดยสอนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการสอน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 20 คาบ เท่ากัน

4.4 หลังเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Porttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน และแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนทดลอง

4.5 ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความรับผิดชอบของ

นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t – test for Independent Sample

2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความรับผิดชอบของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test for Dependent Sample

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความรับผิดชอบในการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบในการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู จากผลการศึกษาค้นคว้าอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สมมุติฐานข้อ 1 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร พุยศิริ (2540 : 106)

ที่พบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เนื่องจาก

ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยได้จัดปฐมนิเทศ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เข้าใจวิธีการเรียนในแต่ละขั้นตอน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน วิธีการประเมินผลและผู้วิจัยได้อธิบายถึงอรรถลักษณะประเภทต่างๆ และชี้แจงว่าการสอนครั้งนี้จะใช้ อรรถลักษณะประเภทใดมีรายละเอียดอย่างไรบ้าง จึงทำให้นักเรียนเข้าใจสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ประกอบกับลำดับขั้นตอนในการสอนที่ชัดเจนมีแบบอย่างในการปฏิบัติ นักเรียนจึงมีความเข้าใจในการอ่านและสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ดี ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ยึดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสารและทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกขั้นตอนฝึกให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยการลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมทางภาษาทั้งทางด้านการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง นักเรียนมีโอกาสแสดงทักษะการใช้ภาษาอย่างเต็มที่ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน พิจารณาหาเหตุผลตัดสินใจร่วมกัน จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลิทเทิลวูด (พรพิมล ประสงค์พร.2535 : 156 ; อ้างอิงมาจาก Littlewood. 1981 : 17) ที่ว่า การจัดกิจกรรมโดยมุ่งงานปฏิบัติ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ช่วยสร้างแรงจูงใจของนักเรียนและช่วยให้การเรียนรู้ภาษาเป็นไปอย่างธรรมชาติ เป็นการสร้างบรรยากาศและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

ในขั้นตอนที่ 1 ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา นักเรียนได้ฝึกอ่านร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็นและวางแผนร่วมกัน สรุปเรื่องราวเป็นผังภูมิ (Mapping) กระบวนการดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของภาษาก่อนจะโยงความสัมพันธ์ความหมายพัฒนาไปสู่องค์ประกอบย่อย ทำให้นักเรียนโยงความสำคัญของเรื่องที่สัมพันธ์กัน และนำไปสู่การจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเพ็ญ พุ่มสะอาด (2543 : 67) ที่พบว่า เทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมาย (Mapping) ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดในการอ่านเพื่อเข้าใจเรื่องมีการแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกันจะช่วยให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ตีความ สรุปความ จากเรื่องที่อ่านได้อย่างเข้าใจง่ายขึ้นและเร็วขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น ในขั้นตอนที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน นักเรียนเรียนรู้ที่จะนำเอาประสบการณ์เดิมจากเรื่องราวในชีวิตประจำวันของนักเรียนเองหรือเรื่องที่อ่านมาแล้วมาเชื่อมโยงกับเรื่องใหม่ที่จะอ่าน เพื่อแสดงความคิดเห็นและคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน พฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮร์ริสและสมิธ (Harris and Smith.1976 : 235) ที่ว่า

องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านคือ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านจะทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น

ในขั้นตอนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีการวัดและประเมินผลทางภาษาได้ทุกระยะของการสอน โดยสามารถพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของการสอนในแต่ละชั้นเป็นสำคัญ หากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ ผู้สอนก็จะต้องซ้ำย้ำทวนในขั้นตอนนั้นๆใหม่ เพื่อให้นักเรียนจะได้ปฏิบัติได้ตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นการประเมินผลย่อยๆอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเครียด นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมทางการเรียนรู้ทางภาษาออกมาอย่างเป็นธรรมชาติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร พุยศิริ (2540 : 108) ที่ว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะมีการวัดผลประเมินผลทางภาษาแบบไม่เป็นทางการ คือครูสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาของนักเรียนได้ตลอดเวลาในทุกขั้นตอนของการสอน ซึ่งจะเป็นการวัดการใช้ภาษาในทางปฏิบัติทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. สมมุติฐานข้อ 2 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุรี กิติศรีปัญญา (2542 : 86) ที่พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เนื่องจาก

ในขั้นตอนที่ 3 ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการฝึกเขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม นักเรียนจะเขียนเรื่องที่มีลักษณะเดียวกับเรื่องที่อ่านในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งแต่ละคนพยายามนำความรู้และประสบการณ์เดิมในชีวิตประจำวันมาโยงกับเรื่องที่อ่านแล้วนำมาเขียนเรื่องใหม่ โดยเริ่มจากการทำแผนการวางโครงเรื่อง การกำหนดขั้นตอนในการดำเนินเรื่องและเขียนเรื่องร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพา พานิชชาชีวะกุล (2538 : 63) ที่ว่า การให้นักเรียนสนทนาอภิปรายสรุปแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่มแล้วโยงเรื่องที่นักเรียนอ่านเข้าสู่เรื่องในชีวิตประจำวันของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดที่นำไปสู่การพัฒนาการเขียนได้ดีขึ้น ในขั้นตอนที่ 4 นักเรียนจะได้นำเอาผลงานเขียนของกลุ่มมารายงานร่วมกันโดยอภิปราย สนทนา สรุปความคิดเห็นตลอดจนคิดวิเคราะห์หรือรรถลักษณะทางภาษาที่เขียนในขั้นตอนที่ 3 นักเรียนจึงมีโอกาสได้ฝึกทักษะทางภาษา ทั้งการอ่าน การเขียน การพูดและการฟัง ได้แก่ชิ้นงานเขียนของกลุ่ม ในขั้นตอนที่ 5 เป็นการจัดกิจกรรมทางภาษาเพื่อฝึกทบทวนการเขียนเรื่อง เป็นการย้ำความแม่นยำและเสริมทักษะทางภาษา นักเรียนจะได้ฝึกเขียนเรื่องของตนเองเป็นรายบุคคลโดยลำพัง ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอน ครูไม่เข้าไปควบคุม ทักท้วงหรือแนะนำ ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม แต่จะเข้าไปมีบทบาทเมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือต้องการ

ความช่วยเหลือ หรือถ้ามีข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการใช้ภาษาครูจะแนะนำในภายหลังจากนักเรียนเขียนเรื่องเสร็จและอภิปราย หน้าชั้นเรียนแล้ว กระบวนการดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาอย่างเต็มความสามารถและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมอร์โรว์ (จิราพร สุจริต. 2543 : 60 ; อ้างอิงจาก Morrow.1986) ที่ว่า สิ่งผิดพลาดในการสื่อสารไม่ใช่สิ่งผิดเสมอไป การที่นักเรียนใช้ภาษาผิดถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ และหลังจากได้รับคำแนะนำทักษะการใช้ภาษาจะพัฒนาขึ้น

การจัดกระบวนการเรียนการสอนทุกขั้นตอนในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ครูเน้นการเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้เป็นสำคัญ ทำให้การปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาของนักเรียนประสบความสำเร็จ ขั้นตอนที่ 1 ครูช่วยนักเรียนอ่านหรือเสริมต่อคำพูดต่างๆที่สนทนาและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ขั้นตอนที่ 2 เมื่อนักเรียนโยงความคิดของเรื่องเป็นความคิดจากประสบการณ์ของตนครูช่วยถาม ชี้แนะ เสริมต่อคำพูดของนักเรียนในขณะที่นักเรียนสนทนาและอภิปราย ขั้นตอนที่ 3 ครูช่วยให้นักเรียนเขียนเรื่องให้ประสบความสำเร็จ โดยกระตุ้นด้วยคำถามที่เป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินเรื่อง ทำให้นักเรียนสามารถนึกถ้อยคำและประโยคในการเขียนเรื่องร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 ครูเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพูดชี้แนะและยกตัวอย่างประโยคตามอรรถลักษณะ เมื่อนักเรียนเริ่มวิเคราะห์เนื้อความ การลำดับความในแต่ละตอน การช่วยนักเรียนในการแก้ไขสำนวนภาษาจากการอ่านและการเขียน ขั้นตอนที่ 5 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาอย่างเป็นอิสระ ครูคอยช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนเมื่อนักเรียนต้องการคำแนะนำ ซึ่งการเสริมต่อการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจและช่วยแก้ปัญหาต่างๆของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอปเปิ้ลบี (Applebee. 1983 : 88) ที่พบว่า การทดลองใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ในการสอนอ่านและเขียนตามกิจกรรมที่เป็นธรรมชาติ ช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาของนักเรียนดีขึ้น

3. สมมุติฐานข้อ 3 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เนื่องจาก

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน ในแต่ละกลุ่มนักเรียนจะแบ่งหน้าที่กันและรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตน นักเรียนมีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ต่อหน้าที่ ช่วยเหลือซึ่งพากันเพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นขั้นตอนของแต่ละกิจกรรม รับฟังความคิดเห็น ยอมรับและแก้ไขข้อบกพร่อง ในแต่ละขั้นตอนเป็นการฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามความสามารถของนักเรียน และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ (Mitton and Harris. 1983 : 407 – 416) ที่ว่า การฝึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่

การทำงานให้แก่เด็ก ควรจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มนักเรียนจะต้องตั้งใจและปฏิบัติงานให้เสร็จตามจุดประสงค์ที่ครูกำหนด และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ยอมรับผลการกระทำของตนเมื่อเกิดข้อผิดพลาดแล้วช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (อรรถัย โสภภา. 2533 : 40) ที่ว่า การที่บุคคลจะมีความรับผิดชอบนั้นต้องตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความพากเพียรและละเอียดรอบคอบ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับผลในสิ่งที่กระทำลงไปทั้งในด้านผลดีและผลเสียด้วยความเต็มใจ ติดตามผลงานที่ทำไปแล้วเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข มีความซื่อสัตย์สุจริต และตรงต่อเวลา

4. สมมุติฐานข้อ 4 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร พุยศิริ. (2540 : 113) ที่พบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมทางภาษา โดยเฉพาะการอ่านนักเรียนแสดงความสามารถทางภาษาได้อย่างเต็มที่ นักเรียนเรียนโดยผ่านเนื้อหาที่จัดไว้อย่างเหมาะสมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบในการอ่านเพื่อเข้าใจเรื่อง มีการแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกัน กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างเข้าใจง่ายและเร็วขึ้น

5. สมมุติฐานข้อ 5 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการนำวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามาสอนนักเรียนในกลุ่มทดลองอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่อ่านเข้าใจโครงสร้างของเรื่องจากการทำผังภูมิสรุปความ (Mapping) นักเรียนฝึกทักษะการเขียนในกิจกรรมกลุ่มและเขียนด้วยตนเอง นอกจากนี้นักเรียนมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันและดูแบบอย่างอรรถลักษณะทางภาษาของผู้เขียนที่มีระบบ เมื่อนักเรียนนำมาใช้ประกอบการเขียนจึงทำให้นักเรียนเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536 : 45) ที่ว่า

ความสามารถในการเขียนเป็นผลที่เกิดมาจากการอ่านที่เข้าใจแล้วจะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนที่ดีด้วยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตเวอร์ (1996 : 2946 – A) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ การอ่านกับการเขียน ผลของการทดลองพบว่า การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียนแสดงให้เห็นว่า เมื่อมีความเข้าใจในการอ่านดี ความสามารถในการเขียนก็ดีขึ้นด้วย

6. สมมุติฐานข้อ 6 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความรับผิดชอบในการเรียน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมทักษะทางภาษา ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มนักเรียน มีการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันอภิปราย นักเรียนจึงมีความกระตือรือร้นและพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพและพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องด้วยตนเองทำให้ผลงานกลุ่มออกมาดี ความสำเร็จของผลงานกลุ่มทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในกลุ่ม เป็นเหตุให้นักเรียนมีความรับผิดชอบดีขึ้น

7. สมมุติฐานข้อ 7 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนตามคู่มือครูส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาที่ผู้วิจัยเลือกมาประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนผู้วิจัยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ และอิง อรรถลักษณะทางภาษา 4 ชนิด ได้แก่ เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่องเล่าจากประสบการณ์และเรื่องรายงานเป็นสำคัญ ดังนั้นเนื้อหาจึงเหมาะสมกับวัยของนักเรียนทำให้นักเรียนสนใจและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 41) ที่กล่าวว่า ถ้าครูเลือกเนื้อหาเรื่องที่เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันมาให้นักเรียนฝึกอ่านจะช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

8. สมมุติฐานข้อ 8 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนตามคู่มือครูส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ลำดับขั้นตอนการเรียนการสอนตามคู่มือครูมีการจัดตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ของ กาย์ ที่เริ่มจากการเรียนรู้พื้นฐานง่าย ๆ ครูทบทวนความรู้เดิม การใช้สื่อการสอนเสริม ได้แก่ รูปภาพ บัตรคำ เมื่อนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูกำหนดด้วยตนเองทำแบบฝึกหัดลงในใบงานจนนักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้ตามความสามารถของตนเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำและติดตามกระบวนการทำงานของนักเรียน การทำการบ้าน การทำรายงาน การตรวจสอบแก้ไขในสิ่งที่นักเรียนทำผิด การเสริมแรงการเรียนรู้ของนักเรียนโดยครูให้คำชมเชย และแสดงความยินดีในผลงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

9. สมมุติฐานข้อ 9 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความรับผิดชอบในการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนตามคู่มือครูส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อต้องแก้ไขปรับปรุงก็พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น และครูกระตุ้นเตือนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน รู้จักหน้าที่ของตนเอง ครูเตือนให้นักเรียนส่งงานและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบตลอดเวลา และใช้รางวัลเป็นสิ่งเร้าสร้างความกระตือรือร้นต่อการเรียน และเมื่อนักเรียนมีปัญหาซักถามครูอธิบายเพิ่มเติมให้ความความต้องการของนักเรียนและเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชย จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้นำวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ไปใช้ควรศึกษารายละเอียดแนวการสอน กระบวนการเรียนการสอน การเลือกเนื้อหา การจัดกิจกรรม ตลอดจนการเตรียมการสอนให้เข้าใจขั้นตอนต่างๆ เป็นอย่างดี ได้แก่ การเขียนแผนการสอนผู้สอนต้องมี การเตรียมงาน และทำความเข้าใจกับขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นให้เกิดความเข้าใจชัดเจน เพื่อจะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนด้วยความถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการปฐมนิเทศก่อนเรียนที่อยู่ในระยะแรกอาจทำให้เกิดความล่าช้าในบางกิจกรรมและบางเนื้อหา หรือถ้าเป็นเรื่องที่ยาวเกินไปหรือเรื่องห่างไกลตัวนักเรียนเกินไป นักเรียนจะไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาผลการใช้วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาเลือก ในการสอนซ่อมเสริม และควรรีศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาวะการเป็นผู้นำ ความวิตกกังวลในความสามารถด้านการเขียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เกศรี กิติศรีปัญญา. (2542). *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษความคิดรวบยอดทางภาษา จากการอ่านและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) กับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญตา จริยสถิตกุล. (2533). *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). *การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- จิราพร สุจริต. (2543). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีเพื่อการสื่อสาร ของคีธ จอห์นสัน (Keith Johnson) กับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพร่ดีกุล. (2520). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ทัศนีย์ สุภเมธี. (2526). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์.
- นพคุณ คุณาชีวะและวรรณ บัวเกิด. (2524). *ระเบียบวิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นพดล จันทรเพ็ญ. (2531). *การใช้ภาษาไทย*. อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี.
- นวลจันทร์ แซ่เท้น. (2538). *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบศูนย์การเรียนที่พัฒนาด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1)*

- กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- นลินี บพิตรสุวรรณ. (2537). การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียน และแรงจูงใจในการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- น้ำเพชร จำปาทอง. (2537). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- นิลวรรณ ลิทธิอาษา. (2539). ศึกษาความสนใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- นุสรุา ขวัญศรี. (2540). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบทฤษฎีอรรถฐาน กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- บรรเจิด พฤตารัตน์. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. ✕
- ประณต เล็กสวาสดี. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การฟังผู้อื่นพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำและความรู้สึกกับผิดชอบ. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- พยุง ญาณโกมุท. (2518). วิธีสอนภาษาไทย. พระนครศรีอยุธยา : วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา.

- พรทิพา พานิชชาติกุล. (2538). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมล ประสงค์พร. (2535). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้และไม่ใช้กิจกรรมการทดสอบเชิงปฏิบัติการ กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- พรเพ็ญ สะอาด. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน เจตคติต่อการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมาย (Semantic Mapping) กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พวงเล็ก อุดระ. (2539). วิธีสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มานิตย์ บุญประเสริฐ. (2536 กันยายน – ตุลาคม). "ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน," ใน *จันทร์เกษม*. (174 : 4)
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- _____. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรเชษฐ์ โชคชัย. (2536). ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทย และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบนฏการ กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- วิจัยทางการศึกษา, กอง. (2536). การวิเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา.

- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2542). *พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. (2532). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2535). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชาการ, กรม ศูนย์พัฒนาหลักสูตร. (2540). *การประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ปีการศึกษา 2540*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชาการ, กรม. (2540). *ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2538*. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ.
- วิมล วิโรจน์. (2539). *คู่มือแบบเรียนแนวทดสอบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วิสัย วิมลรัตน์. (2533). *รูปแบบที่เหมาะสมในการทำนายความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2534). *เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- สนิท ตั้งทวี. (2531). *อ่านไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2526). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2528 ธันวาคม). "การประเมินผลทักษะการอ่าน," ใน *สารพัฒนาหลักสูตร*. 45.
- สมุทร เข็มเชาวนิช และอำนาจ บุญศิริวิบูลย์. (2539). *เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่าน ๒ ภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2514). *การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยสัมพันธ์

- สายสุนีย์ เดิมสินสุข. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน และการเขียน
ภาษาอังกฤษ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กระทรวงศึกษาธิการ. (2542).
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
สุจิต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2523). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2525). "กิจกรรมร่วมหลักสูตรวิชาภาษาไทย," ใน คู่มือครูวิชาภาษาไทย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2536). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2510). "การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม," ใน เอกสารวิจัยส่วน
บุคคลในลักษณะวิชาสังคมวิทยา. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สุนันท์ ศลโกสุม. (2526). รูปแบบการสอน และปัญหาของการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษา รายวิชาหลักสูตร 773.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สุภัทรา อักษรานุกเคราะห์. (2532). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). โครงการนำร่องพัฒนาการอ่านของประเทศไทย : การสอน
ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางภาษา ในจังหวัดสุรินทร์. ศูนย์วิจัยและพัฒนาภาษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.
- _____. (2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2536). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3.
กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด.

- อัจจิมา เกิดผล. (2535). "หลักการเขียน," ใน ภาษาไทย 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร พยุศิริ. (2540). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- อัมพา อรุณพรหมณ์. (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และ ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . ถ่ายเอกสาร.
- Applebee, Arthur Nand Judith S.Langer. (1983). "Instructional Scaffolding as Natural Language, Activity," Language Arts. 63(2) ; February.
- Bacon, Charles Samuel. (1989). "Teacher Goal Structures and Student Responsibility for Learning : A Student Perspective," Dissertation Abstracts International. 46 : 659.
- Bond, Guy L. and Miles A Tinker. (1975). *Reading Difficulies Their Diagnesis and Correction*. New York : Applition Century-Crofts.
- Brown, C.G.and Thomas S.Cohn. (1958). *The Study of Leadership*. The Interstate Printer and Publishers, Inc., Illinois.
- Byrue, Donne. *Teaching Writing Skills*. New Edition. Hong Kong : Longman.
- Dallman, M.R. and others. (1974). *The Teaching of Reading*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Decker, Celia Amita. (1988). Planning and administering early Phildhood prohrams.
- Emory, Patricia Hubbard. (1990). *The Effects on Reading Comprehension Scores Using The Oral Retelling or Writing Retelling Strategies*. University of Maryland Callege Park.
- Fan, Chung Teh. (1952). *Item Anaiysis Table*. New Jersey : Education Testing Princeton.
- Feddy, Level Thomas. (April 1976). "The Extent of the Relationship between Reading Achievement and Writing Achievement among College Freshmen," in *Dissertation Abstracts International*.37(10. : 6320 - A

- Flaherty, Rita M. and Reutzel Eileen. (May - June 1965). "Personality Traits of High and Low Achievers in College," in *The Journal of Educational Research*. 59
- Go rdon, Nancy Gail. (1995). "Strategic Reading Instruction and Reattribution Training for Students Who are ' At - Risk' or Learning Disabled," *Masters Abstracts International*. 135 : 1129.
- Goodman , Kenneth S. (1991). *The Psychology of Second Language*.
Cambridge : Cambridge University Press.
- Hafner, Lawrance E. and Hayden B. Jolly. (1972). *Pattern of Teaching Reading in The Elementary School*. New York : The Macmillan Company.
- Harris, L.A. and C.B. Smith. (1976). *Reading Instruction*. New York : Holt, Rinchart and Winston.
- Heaton, J.B. (1990). *Classroom Testing*. New York : Longman Inc.
- Hulett, Jogcelin Brown. (1986). "Third Grade Writing : Their Relationship with Reading," *Dissertetion Abstracts International*. 47(03) : 847 - A ; September.
- Johnson, Patricia. (June 1986). "Acquisition of Schema for Comprehension and Communication : a Study of the Reading - Writing Relationship in ESL," *REL C Journal*. 17(1) : 1-3
- Lapp, Diane and James Flood. (1983). *Teaching Reading to Every Child*. London : Macmillan Publishing Company Inc.
- Meder, Jane Ann. "Connecting Reading to Write : At - risk Readers Comprehension Acquisiton via Discussion Groups with active Readers," *Dissertation Abstracts International*. 57(7) : 2946 - A ; Lanuary , 1996
- Mitton, Betty L. and Dale B. Harris. (1962) "The Development of Responsibility in Children" *The Child : A Book of Reading*. 46 - 407 - 416
- Patty Walter T., Dorothy C. Petty and Marjorie F. Backing. (1985). *Experiences in Language : Tools and Techniques for Language Art Methods*. 4 th ed. New York : Allyn and Bacon Inc.
- Peck. R.F. and Havighurst. (1963). *Child Development and Personality*. New York : John Willey Sons, Inc.

- Rondle, Schwark, Elaine Louise. (Decembrs 1992). " A Study of the effects of interaction writing on reading comprehension in fifth – grade", in Dissertation Abstracts interational 53 : 6 : 1793 - A
- Walke, Richard F. (1983). *The English Used by Entering Children at Trager Park School*.Canbera : Australiam Curriculum Development Center Occasional Paper.
- Walker, Richard F.,B.J.Bartlett and S.Rattanavich. (October 1984). *Teacher's Notes on a Program of Concentrated Language Teaching*
- Whits,Ronald V. (1980). *Teaching Writing English Great Brituin* : George Allen & Unwin.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- แผนการสอนตามคู่มือครู
- บทอ่านที่ใช้ประกอบการสอน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 1

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมชนิดเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เป็นการอ่านลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และแนวคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ จึงนับว่าเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. จำแนกใจความสำคัญ และพลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. ดีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่อง “แมลงอปลักษณ์” “นกกับกา”

เรื่องรายงาน เรื่อง “กล้วย”

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูแจกใบความรู้ลักษณะเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ พร้อมทั้งอธิบายอรรถลักษณะ

ภาษา (แบบหรือชนิดของภาษา) เรื่องเชิงจินตนาการ

3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 : นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิสรุปความ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” แล้วอภิปรายสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

2. นักเรียนตอบคำถามเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์” โดยดูแบบอย่างอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเขียนเป็นผังภูมิ ลงในสมุดงานของนักเรียน
คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 2 : ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

1. ครูทบทวนลักษณะของเรื่องเล่าเชิงจินตนาการจากผังภูมิ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และการกระทำของตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์” เพื่อโยงเข้าสู่เรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยครูตั้งคำถาม ดังนี้

1. แมลงเพชรมีลักษณะนิสัยอย่างไร
2. ถ้านักเรียนเป็นพระราชินีเสื่อจะสาปแมลงเพชรหรือไม่
3. ถ้าในความเป็นจริงนักเรียนมีไม้เท้าประกายเพชรนักเรียนจะทำอย่างไร

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการเขียนเรื่องใหม่ กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยดูแบบอย่างอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่ โดยครูใช้คำถามนำนักเรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดเชื่อมโยงและเขียนลำดับเรื่องได้

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นที่ 4 : อภิปราย สนทนา แก้ไขงานเขียนร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3

1. ครูสรุปว่าในเรื่องมีการดำเนินเรื่องอย่างไรแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายให้เหตุผลว่า แต่ละตอนของเนื้อเรื่องมีการใช้ภาษาถูกต้องตามอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการหรือไม่ เพื่อเป็นการแก้ไขงานของตนในกลุ่ม
2. ครูแนะนำการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียน และสรุปสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นที่ 5 : ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวน ฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องเชิงจินตนาการ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย แก้ไขงานเขียนแล้วรายงานหน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนอ่านเรื่อง “นกกับกา”
4. นักเรียนเขียนไดอะแกรมสรุปใจความสำคัญ และรายงานแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นกลุ่ม

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “กล้วย” ซึ่งมีอรรถลักษณะชนิดรายงาน เพื่อให้
นักเรียนรู้จักอรรถลักษณะภาษาที่แตกต่างๆไปจากเดิม

6. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ย่าน
รวมทั้งวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาจากเรื่องที่ย่านแล้วนำเสนอ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
2. บทอ่านเรื่อง “แมลงอัปลักษณ์”
3. บทอ่านเรื่อง “นกกับกา”
4. บทอ่านเรื่อง “กล้วย”
5. แผ่นตัวอย่างการเขียนผังภูมิ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจจากผลงานนักเรียน

ใบความรู้ เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เป็นการเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ ส่วนมากจะเป็นนิทานหรือนิยายประเภทบันเทิงคดี ให้ความสนุกสนาน สดุดแทรกข้อคิด

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่องบ่งบอกตัวบุคคล สถานที่ หรือเวลา
2. มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง
3. แสดงปมปัญหาของเรื่อง
4. แสดงการคลี่คลายของเรื่อง หรือการแก้ปัญหา
5. ให้คติพจน์หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

1. เป็นเรื่องเล่าในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว
2. ใช้บุพบทบ่งบอกเวลา สถานที่
3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่นๆ
4. อาจมีการซ้ำ ย้ำเรื่อง
5. ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องและบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผล ความคล้ายตามและความขัดแย้ง

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 2

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เป็นการแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และจินตนาการของตนมาสู่ผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในการกำหนดโครงเรื่องซึ่งต้องอาศัยอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการในการลำดับเหตุการณ์ อันจะช่วยให้การเขียนเรื่องน่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้

จุดประสงค์นำทาง เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนสามารถ

1. วางโครงเรื่องที่จะเขียนได้
2. เรียงลำดับเหตุการณ์เรื่องที่จะเขียนได้
3. เขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้
4. ตั้งชื่อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

เรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูทบทวนอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 : นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิสรุปความ

1. นักเรียนอ่านเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” แล้วอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยครูตั้งคำถามอิงอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่า

เชิงจินตนาการ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเขียนเป็นผังภูมิลงในสมุดงานของนักเรียน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 2 : ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

1. ครูทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาจากผังภูมิ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และการกระทำของตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” เพื่อโยงเข้าสู่เรื่องต่างๆในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยครูตั้งคำถามดังนี้

- 2.1 หัวหน้ากระรอกมีลักษณะนิสัยอย่างไร
- 2.2 สมมุติถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นนักเรียนจะอย่างไร
- 2.3 นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับอะไรในเรื่องนี้

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการเขียนเรื่องใหม่ กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยอิงอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่ โดยครูใช้คำถามนำนักเรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดเชื่อมโยงและเขียนลำดับเรื่องได้ พร้อมทั้งชื่อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นที่ 4 : อภิปราย สนทนา แก้ไขงานเขียนร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3

1. ครูสรุปว่าในเรื่องมีการดำเนินเรื่องอย่างไรแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายให้เหตุผลว่า แต่ละตอนของเนื้อเรื่องมีการใช้ภาษาถูกต้องตามอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่า เชิงจินตนาการหรือไม่ เพื่อเป็นการแก้ไขงานของตนในกลุ่ม
2. ครูแนะนำการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียน และสรุปสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นที่ 5 : ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวน ฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

1. ครูทบทวนอรรถลักษณะทางภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
2. นักเรียนร่วมกันเขียนเรื่องใหม่จากสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ โดยดูแบบอย่างอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของข้อความที่เขียน เป็นตอนๆ
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่อง
6. นักเรียนเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ คนละ 1 เรื่อง ความยาว 15 บรรทัด

สื่อการเรียนการสอน

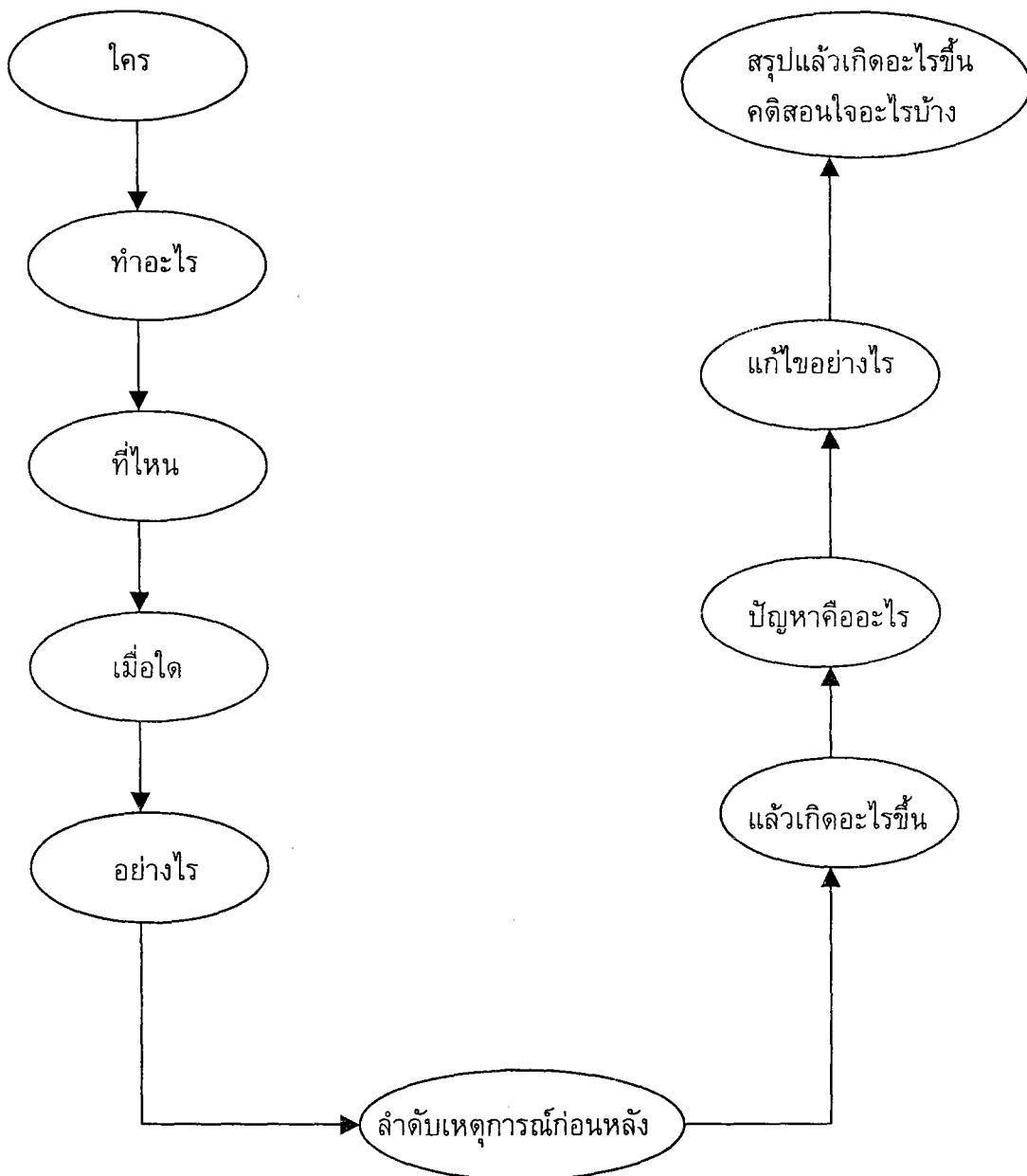
1. บทอ่านเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
2. แผนผังภูมิ “เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ”

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ใบความรู้

ตัวอย่าง คำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องในการเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนที่ 3

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านเรื่องเล่าจากประสบการณ์

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์นั้น ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญ และบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ดีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถ แปลความ ดีความ ขยายความ จับใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. จำแนกใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. ดีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่อง “วันรับน้องใหม่” “บันทึกอาถรรพณ์”
เรื่องรายงาน เรื่อง “เป็นแผลในปาก”

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูแจกใบความรู้ลักษณะเรื่องเล่าจากประสบการณ์พร้อมทั้งอธิบายอรรถลักษณะ ภาษา(แบบหรือชนิดภาษา) เรื่องเล่าจากประสบการณ์

3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 : นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิสรุปความ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “วันรับน้องใหม่” แล้วอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. นักเรียนตอบคำถามเรื่อง “วันรับน้องใหม่” โดยอิงอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเขียนเป็นผังภูมิลงในสมุดงานของนักเรียน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 2 : ครูโยงเรื่องที่ทำแล้วเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

1. ครูทบทวนอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์จากแผ่นผังภูมิ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และการกระทำของบุคคลที่ปรากฏในเรื่อง “วันรับน้องใหม่” เพื่อโยงเข้าสู่เรื่องต่างๆในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยครูตั้งคำถาม ดังนี้
 - 2.1 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการรับน้องใหม่หรือไม่อย่างไร
 - 2.2 นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับการรับน้องใหม่
 - 2.3 นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่เกี่ยวกับการรับน้องใหม่

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

3. นักเรียนวางแผนการเขียน และวางโครงเรื่องใหม่โดยดูแบบอย่างอรรถลักษณะภาษาชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์ กลุ่มละ 1 เรื่อง
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่โดยครูใช้คำถามถามนำนักเรียน เพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดเชื่อมโยงและเขียนลำดับเรื่องได้

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นที่ 4 : อภิปราย สนทนา แก้ไขงานเขียนร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3

1. ครูสรุปว่าในเรื่องมีการดำเนินเรื่องอย่างไรแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายให้เหตุผลว่า แต่ละตอนของเนื้อเรื่องมีการใช้ภาษาถูกต้องตามอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือไม่ เพื่อเป็นการแก้ไขงานของตนในกลุ่ม
2. ครูแนะนำการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียน และสรุปสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นที่ 5 : ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวน ฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย แก้ไขงานเขียนแล้วรายงานหน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนอ่านเรื่อง “บันทึกอาถรรพณ์”
4. นักเรียนเขียนไดอะแกรมสรุปใจความสำคัญ และรายงานแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “บันทึกอาถรรพณ์” เป็นกลุ่ม
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “เป็นแผลในปาก” ซึ่งมีอรรถลักษณะภาษาชนิดรายงานเพื่อให้นักเรียนรู้จักอรรถลักษณะภาษาที่แตกต่างไปจากเดิม

6. นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน รวมทั้งวิเคราะห์หรือรถลักษณะภาษาจากเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ เรื่องเล่าจากประสบการณ์
2. บทอ่านเรื่อง “วันรับน้องใหม่”
3. บทอ่านเรื่อง “บันทึกอาการรพณ์”
4. บทอ่านเรื่อง “เป็นแผลในปาก”
5. แผนผังภูมิเรื่องเล่าจากประสบการณ์

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ใบความรู้ เรื่องเล่าจากประสบการณ์

เรื่องเล่าจากประสบการณ์

เป็นเรื่องที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน มีการสอดแทรกข้อคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. เริ่มต้นด้วยบทนำ
2. มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. บทสรุป

ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการเขียนเรื่องจากประสบการณ์

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับเหตุการณ์
2. อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
3. เป็นเรื่องเล่า ซึ่งจะเป็นเรื่องในอดีต
4. มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังและให้ใจความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เช่น แล้ว ดังนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนที่จะ หลังจาก ฯลฯ
5. ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 4

วิชาภาษาไทย (ท 204)

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในการวางโครงเรื่อง การลำดับเหตุการณ์และการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามเรื่องที่ต้องการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. วางโครงเรื่องที่จะเขียนได้
2. เรียงลำดับเหตุการณ์เรื่องที่จะเขียนได้
3. เขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์
4. ตั้งชื่อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูทบทวนอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์
3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 : นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิสรุปความ

1. ครูแจกบทอ่านเรื่อง "เยี่ยมเจ้าไมค์" ให้นักเรียนอ่าน แล้วอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยครูตั้งคำถามอิงอรรถลักษณะภาษา

เรื่องเล่าจากประสบการณ์

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเขียนเป็นผังภูมิลงในสมุดงาน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 2 : ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

1. ครูทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาจากผังภูมิ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และการกระทำ

ของบุคคลที่ปรากฏในเรื่อง "เยี่ยมเจ้าไมค์" เพื่อโยงเรื่องเข้าสู่ชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยครูตั้งคำถามถามนักเรียนดังนี้

- 2.1 นักเรียนเคยไปเที่ยวสวนสัตว์หรือไม่
- 2.2 นักเรียนรู้จักเจ้าไมค์หรือไม่
- 2.3 นักเรียนรู้จักสัตว์ชนิดใดมากเป็นพิเศษ
- 2.4 นักเรียนคิดว่าการไปสวนสัตว์สิ่งใดที่ไม่ควรทำ

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

3. ให้นักเรียนทุกกลุ่มวางแผนการเขียนเรื่องใหม่ กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยดูแบบอย่าง อรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่ ครูใช้คำถามถามน่านักเรียนเพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดเชื่อมโยงและเขียนลำดับเรื่องได้พร้อมตั้งชื่อได้อย่างเหมาะสม

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นที่ 4 : อภิปราย สนทนา แก้ไขงานเขียนร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3

1. ครูสรุปว่าในเรื่องมีการดำเนินเรื่องอย่างไรแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายให้เหตุผลว่า แต่ละตอนของเนื้อเรื่องมีการใช้ภาษาถูกต้องตามอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือไม่ เพื่อเป็นการแก้ไขงานของตนในกลุ่ม

2. ครูแนะนำการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน

3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียน และสรุปสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นที่ 5 : ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวน ฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

1. ครูทบทวนอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันเขียนเรื่องใหม่จากคำ 10 คำ ที่กำหนดให้ประมาณ 10 บรรทัด โดยดูแบบอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาของเนื้อหาที่เขียนเป็นตอนๆ ว่าแต่ละตอนดำเนินเรื่องเป็นอย่างไรพร้อมแก้ไขคำผิด และประโยคที่ผิด

4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

6. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์คนละ 1 เรื่อง ความยาว 15 บรรทัด

สื่อการเรียนการสอน

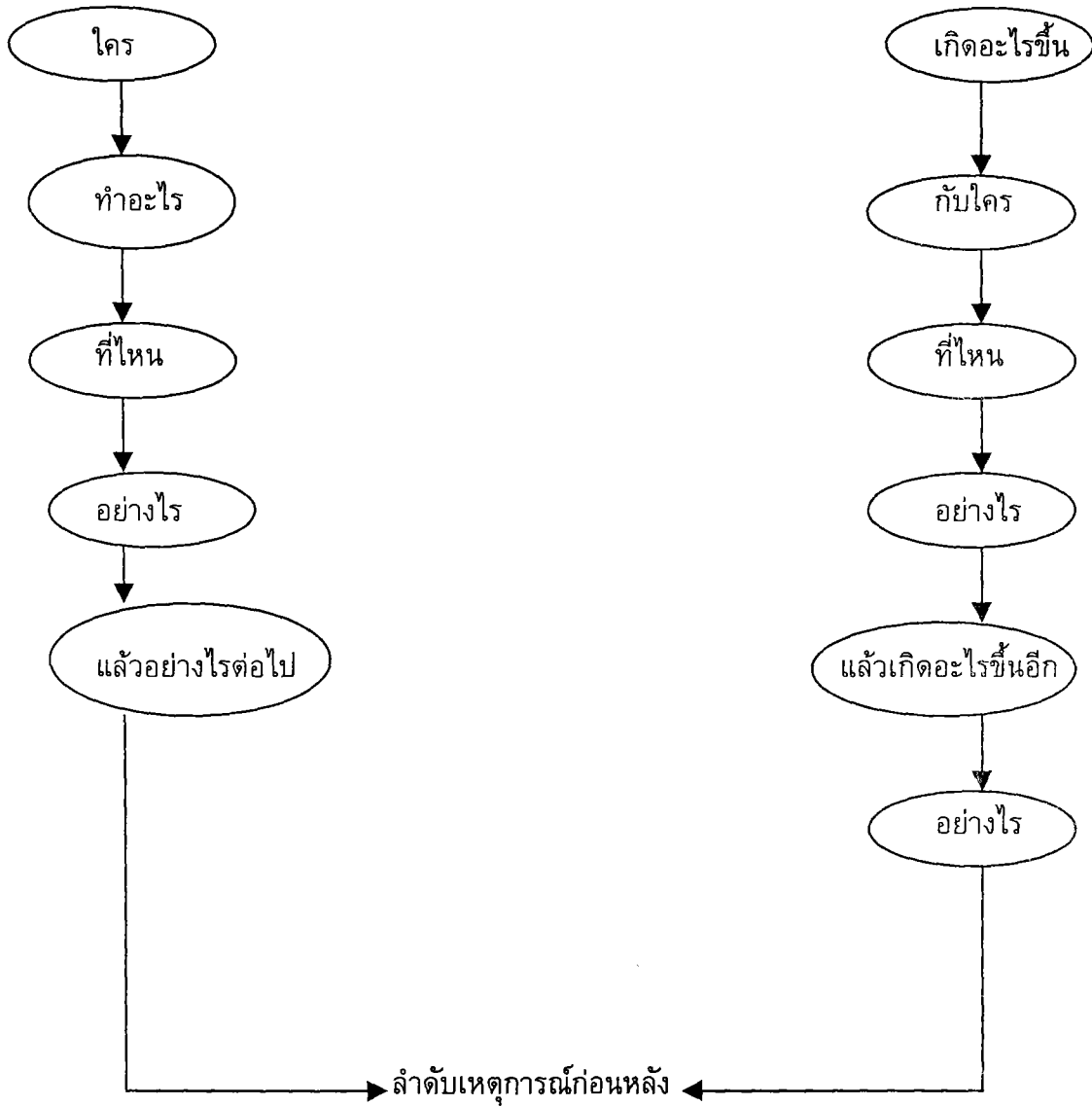
1. บทอ่านเรื่อง “เยี่ยมเจ้าไมค์”
2. แผนผังภูมิ เรื่องเล่าจากประสบการณ์

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ใบความรู้

ตัวอย่าง คำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องในการเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์

ลำดับความของเรื่องที่เกิดขึ้น

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนที่ 5

วิชาภาษาไทย (ท 204)

เรื่อง การอ่านเรื่องแสดงความคิดเห็น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเรื่องแสดงความคิดเห็น จากเรื่องหรือสถานการณ์ใด ผู้อ่านจะต้องจับสาระสำคัญของเรื่อง การถ่ายทอดความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. จำแนกใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” “สารพิษในบุหรี่”
เรื่องรายงาน เรื่อง “น้ำตาล”

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
2. ครูแจกใบความรู้ลักษณะเรื่องแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งอธิบายอรรถลักษณะ

ภาษา เรื่องแสดงความคิดเห็น

3. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 : นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำผังภูมิสรุปความ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” แล้วอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. นักเรียนตอบคำถามเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” โดยอิงอรรถลักษณะภาษาเรื่อง

แสดงความคิดเห็น

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเขียนเป็นผังภูมิลงในสมุดงานของนักเรียน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นที่ 2 : ครูโยงเรื่องที่ทำให้อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

1. ครูทบทวนอรรถลักษณะภาษาเรื่องแสดงความคิดเห็นจากแผ่นผังภูมิ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่อง “ครอบครัวอู๋ดมสุข”

เพื่อโยงเข้าสู่เรื่องต่างๆในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยครูตั้งคำถาม ดังนี้

- 2.1 สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนประกอบด้วยใครบ้าง
- 2.2 นักเรียนมีหน้าที่ทำอะไรบ้าง
- 2.3 ในครอบครัวของนักเรียนมีกิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องทำร่วมกัน
- 2.4 ในวันหยุดครอบครัวของนักเรียนจะทำอะไร
- 2.5 นักเรียนคิดว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนหรือไม่

ขั้นที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันในกลุ่ม

3. นักเรียนวางแผนการเขียน และวางโครงเรื่องใหม่โดยดูแบบอย่างอรรถลักษณะภาษาชนิดเรื่องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับครอบครัว กลุ่มละ 1 เรื่อง

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องใหม่โดยครูใช้คำถามถามนักเรียน เพื่อช่วยเสริมต่อการเขียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดเชื่อมโยงและเขียนลำดับเรื่องได้

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นที่ 4 : อภิปราย สนทนา แก้ไขงานเขียนร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนในขั้นตอนที่ 3

1. ครูสรุปว่าในเรื่องมีการดำเนินเรื่องอย่างไรแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายให้เหตุผลว่า แต่ละตอนของเนื้อเรื่องมีการใช้ภาษาถูกต้องตามอรรถลักษณะภาษาเรื่องแสดงความคิดเห็นหรือไม่ เพื่อเป็นการแก้ไขงานของตนในกลุ่ม

2. ครูแนะนำการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การเว้นวรรคตอนในการเขียน
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนเขียน และสรุปสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นที่ 5 : ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวน ฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะ

ทางภาษา

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องแสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแก้ไขงานเขียนแล้วรายงานหน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนอ่านเรื่อง “สารพิษในบุหรี่ยี่”
4. นักเรียนเขียนไดอะแกรมสรุปใจความสำคัญ และบอกว่าผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง “สารพิษในบุหรี่ยี่” เป็นกลุ่ม
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “น้ำตาล” ซึ่งมีอรรถลักษณะภาษาชนิดรายงาน เพื่อให้ นักเรียนรู้จักอรรถลักษณะภาษาที่แตกต่างไปจากเดิม

5. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์อรรถลักษณะภาษาเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่องแสดงความคิดเห็น
2. บทอ่านเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข”
3. บทอ่านเรื่อง “สารพิษในบุหรี่ยี่”
4. บทอ่านเรื่อง “น้ำตาล”
5. แผนผังภูมิเรื่องแสดงความคิดเห็น

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ใบความรู้ เรื่องแสดงความคิดเห็น

เรื่องแสดงความคิดเห็น

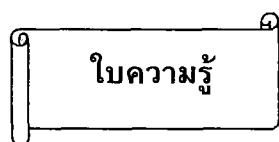
เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้เขียนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าตนเองมีความคิดหรือความรู้สึกอย่างไร เช่น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือแนะนำ ด้วยเหตุผลอย่างไร

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

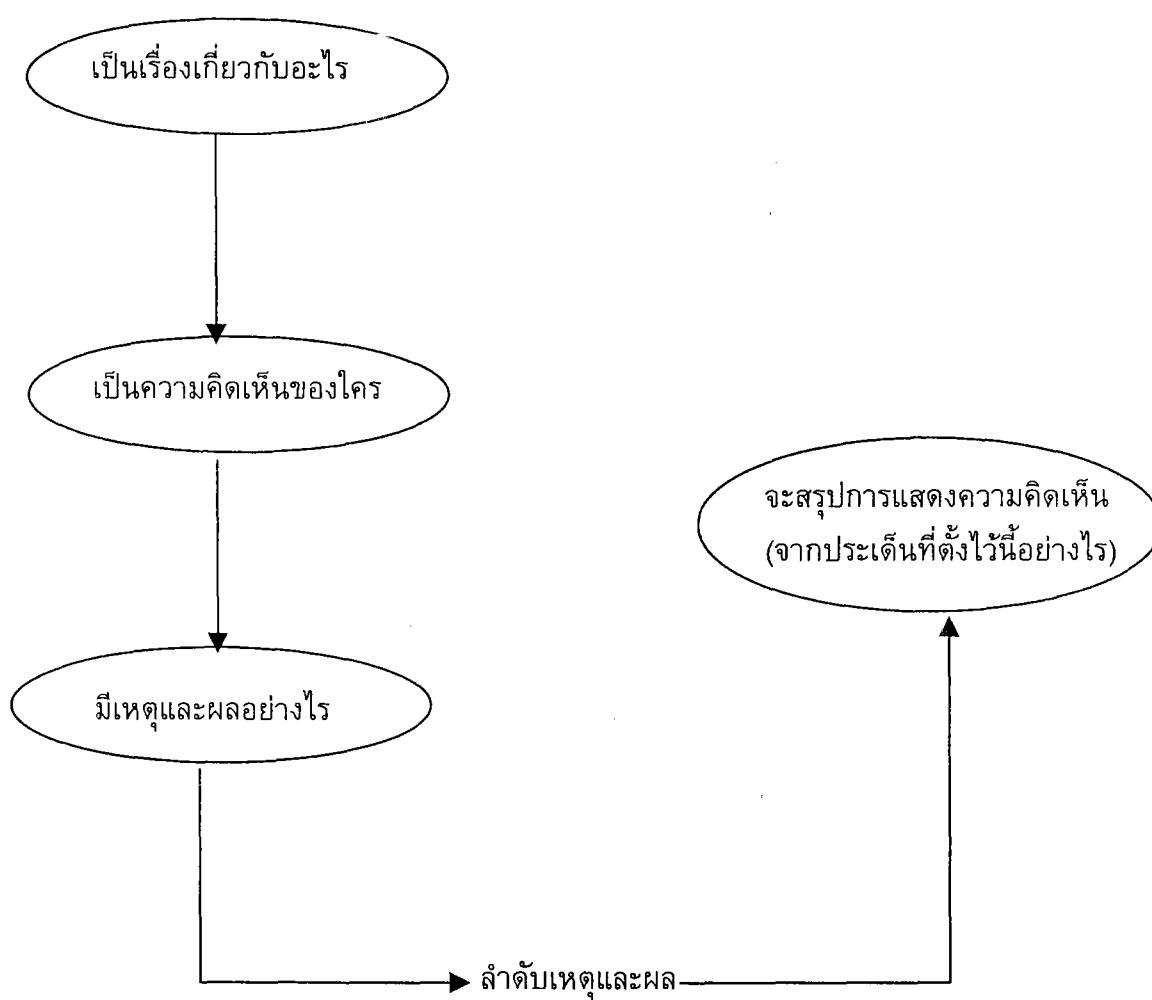
1. แสดงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือแสดงความคิดเห็น เช่น แสดงประโยชน์หรือความสำคัญ
2. มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความคิด
3. มีบทสรุปย้ำการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจ และน่าเชื่อถือ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
2. มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
3. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
4. มีคำแสดงเจตคติ

ตัวอย่าง คำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องในการเขียนเรื่องแสดงความคิดเห็น

แผนการสอนตามคู่มือครู

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 1

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมชนิดเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เป็นการอ่านลักษณะหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และแนวคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ จึงนับว่าเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. จำแนกใจความสำคัญ และผลความจากเรื่องที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. ดีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เรื่อง “แมลงอัปลักษณ์” “นกกับกา”
เรื่องรายงาน เรื่อง “กล้วย”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนในเรื่องของการอ่านวรรณกรรมชนิดต่างๆเกี่ยวกับ สาระและ
ประโยชน์

ขั้นสอน

1. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องการอ่าน
เรื่องเล่าเชิงจินตนาการแล้ว นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ และแสดง
ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านที่ใช้ในสิ่งพิมพ์ทั่วไป แล้วสรุปเป็นข้อๆลงในสมุดงาน

3. ครูแจกใบความรู้เรื่องหลักการอ่านจับใจความสำคัญให้นักเรียนศึกษา ครูอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูยกตัวอย่างบทอ่านจากวรรณกรรมชนิดเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ ให้นักเรียนวิเคราะห์ใจความสำคัญหลักและผลความ

5. ครูเฉลยคำตอบ และให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อนพร้อมทั้งให้คำชมเชย และข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนเขียนสรุป การสังเกตใจความสำคัญหลักและผลความลงในสมุดงาน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนดูแถบข้อความว่า “หลงตัวเอง” แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับข้อความดังกล่าว

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่องการอ่านเรื่องเล่าเชิงจินตนาการแล้ว นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

2. ครูทบทวนหลักการจับใจความสำคัญและผลความ โดยใช้แผ่นใส

1. ครูแจกเรื่อง “แมลงอับลักษณ์” ให้นักเรียนอ่าน

2. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด

5. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง หลักการตีความ ครูอธิบายเพิ่มเติมถ้านักเรียนมี

ข้อสงสัย

6. นักเรียนฝึกตีความจากเรื่อง “แมลงอับลักษณ์” แล้วเขียนลงในสมุดงาน

7. ครูสุ่มงานของนักเรียนแล้วให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

8. ครูแก้ไขและแนะนำเพิ่มเติมในข้อบกพร่องของนักเรียน และชมเชยในส่วนที่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกการอ่านตีความ “แมลงอับลักษณ์” และสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการทำความดี และการทำความไม่ดี แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำที่ดีและไม่ดี

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่อง การอ่าน เรื่องเล่าเชิงจินตนาการแล้ว นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาหลักการอ่านจับใจความสำคัญ และการอ่านตีความ
3. ครูแนะนำให้นักเรียนเข้าใจว่าเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” เป็นเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ ประเภทบันเทิงคดีให้ความสนุก และสอดแทรกข้อคิดซึ่งเป็นงานเขียนในเชิงสร้างสรรค์จากจินตนาการ
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
3. นักเรียนอ่านเรื่อง “แมลงอปลักษณ์” แล้วทำกิจกรรม ดังนี้
 - 3.1 บอกใจความสำคัญและผลความ
 - 3.2 บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง
 - 3.3 เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง
 - 3.4 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม
5. เสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกงานที่ถูกต้องของกลุ่มลงในสมุดงานของนักเรียน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพ “กา” แล้วร่วมกันสนทนาถึงลักษณะนิสัยของกาว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสอน

1. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบว่าหลังจากเรียนเรื่อง การอ่าน เรื่องเล่าเชิงจินตนาการแล้ว นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
2. ครูอธิบายทบทวนหลักการจับใจความสำคัญ ผลความ และการอ่านตีความ
3. นักเรียนศึกษาใบความรู้ “เรื่องการแสดงความคิดเห็น” ครูอธิบายเพิ่มเติม
4. นักเรียนอ่านเรื่อง “นกกับกา” แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านเป็นรายบุคคลแล้วนำเสนอ
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “กล้วย” แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญโดยบอกความสำคัญ และประโยชน์จากเรื่องที่อ่านแล้วนำเสนอ

1. ครูเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และติชม

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกงานของกลุ่มลงในสมุดงาน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ใบความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
2. ใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ
3. ใบความรู้เรื่อง การแสดงความคิดเห็น
4. ใบงานเรื่อง การจับใจความสำคัญ
5. บทอ่านเรื่อง แมลงอัปลักษณ์
6. บทอ่านเรื่อง นกกับกา
7. บทอ่านเรื่อง กล้วย
8. รูปภาพ “กา”
9. แผ่นใสสรุปหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถาม การตอบคำถาม
2. ตรวจผลงานนักเรียน
3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

ใบความรู้

หลักการอ่านจับใจความและหลักเกณฑ์การจับใจความสำคัญ

หลักการจับใจความสำคัญ

ข้อความหนึ่งย่อหน้าประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญหนึ่งประโยคและประโยคประกอบ ซึ่งอาจมีได้หลายประโยค ข้อความแต่ละย่อหน้าที่มีใจความสำคัญเพียงประการเดียว ถ้าข้อความมีหลายย่อหน้า ใจความสำคัญแต่ละย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์กัน ใจความสำคัญนี้จะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งซึ่งเป็นประโยคหัวข้อสำคัญ หรือเรียกว่า “ประโยคใจความสำคัญ” ส่วนประโยคอื่นๆเป็นเพียงประโยคประกอบหรือขยายประโยคใจความสำคัญนั้นๆ ดังนั้น ในการจับใจความสำคัญจึงต้องสังเกตว่าข้อความที่อ่านมีสาระสำคัญอย่างไร สรุปโดยรวมว่าอย่างไร

หลักเกณฑ์การจับใจความสำคัญ

1. หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. หาประโยคประกอบ
3. หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อความแต่ละย่อหน้า
4. พิจารณาชื่อเรื่อง
5. พิจารณาประโยค สำนวนโวหาร คำศัพท์ ข้อเท็จจริง ความรู้สึก/ความคิดเห็น ที่มีต่อเรื่องที่อ่าน และความมุ่งหมายของผู้เขียน

ใบความรู้ หลักการตีความ

การตีความ

การอ่านตีความ หมายถึง การอ่านเพื่อพยายามเข้าใจความหมาย และถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์สะท้อนใจจากข้อความที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน อาจตีความหมายได้ตรงกับ ความมุ่งหมายหรือเจตนาของผู้เขียนก็ได้ หรือบางครั้งอาจจะเข้าใจความหมายได้ตามวิธีของตน โดยอาศัยพื้นความรู้เดิม ความสนใจ ประสบการณ์ จินตนาการ ระดับสติปัญญา และวัย

การอ่านตีความ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นๆ มีความหมายที่แท้จริงว่าอย่างไร เพื่อที่จะสามารถอธิบายถึงเจตนาและความคิดของผู้เขียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สามารถที่จะสรุปความคิด จับใจความสำคัญ และอธิบายขยายความได้

ข้อปฏิบัติในการอ่านตีความ

1. อ่านเรื่องให้ละเอียด แล้วจับใจความสำคัญประเด็นสำคัญของเรื่อง
2. พิจารณาว่า เรื่องที่อ่านนั้นเป็นไปในทางชี้แนะหรือชักชวนไปในทางใด หรือยั่วล้อผู้ใด หรือให้ความบันเทิง หรือกล่อมใจไปในทางงดงามทางใดทางหนึ่ง ต้องพยายามคิดหาเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่าข้อความหรือเรื่องนั้นๆ มีความหมายถึงสิ่งใด
3. หาความหมายของคำศัพท์ หรือสำนวน หรือถ้อยคำบางคำที่มีความสำคัญตลอดจนถึงคำแวดล้อมหรือบริบทประกอบด้วย เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. พิจารณาความมุ่งหมายของผู้เขียน
5. พิจารณาข้อความส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง/ความคิดเห็นและส่วนที่เป็นความรู้สึกของผู้เขียน
6. ไม่ควรแสดงความคิดเห็นส่วนตัว เพราะไม่ใช่การวิจารณ์

ใบความรู้ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อาจพิจารณาได้ ดังนี้

1. ความเหมาะสมของการใช้ภาษาในเรื่อง

อาจแสดงความคิดเห็นได้ว่า เหมาะหรือไม่เหมาะเท่าที่ควร มีคำที่ไม่คุ้นหูหรือไม่ อ่านแล้วเกิดความสับสนหรือไม่ การใช้ถ้อยคำเป็นจริงตามกาลสมัยหรือไม่

2. การยกตัวอย่างประกอบชัดเจนเพียงใด

อาจแสดงความคิดเห็นได้ว่า การยกตัวอย่างประกอบ สำนวนในเรื่องเหมาะสม และชัดเจนหรือไม่ เข้าใจง่ายหรือไม่ มีตัวอย่างที่ดีตัวอย่าง

3. ประโยชน์ของเรื่องที่อ่าน

อาจแสดงความคิดเห็นได้ว่า มีประโยชน์อย่างไร ด้านใด มากน้อยเพียงใด ทำให้ได้ทราบอะไรได้บ้าง มีคติเตือนใจอย่างไรบ้าง หรือให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของความคิดของแต่ละคน ซึ่งไม่มีผิดหรือถูก บุคคลอาจมีความคิดเหมือนกันหรือแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์หรือเหตุผลของแต่ละคน ในที่นี้มุ่งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

ใบงาน จับใจความสำคัญ

เรื่อง เก็บเกี่ยวโดยไม่ต้องหว่าน

สิงโตกับหมีต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงซากลูกกวางที่พบ ต่างก็ทำร้ายกันจนหมดแรง ลงไปนอนหายใจแฉะมีบๆทั้งคู่ หมาจึงจอกผ่านมา เห็นว่าสิงโตและหมีไม่มีปัญญาจะลุกขึ้นมา ทำร้ายมันได้แล้ว จึงลากซากลูกกวางซึ่งกองอยู่ระหว่างสัตว์ทั้งสองออกไป สิงโตกับหมีได้แต่ มองตากันแล้วพูดขึ้นว่า “น่าเศร้าอะไรเช่นนี้! เราทั้งสองต้องมาต่อสู้กันแทบตายเพื่อปล่อยให้ ประโยชน์ตกเป็นของหมาจิ้งจอก”

ใจความสำคัญ คือ.....
.....
.....

ชื่อ.....เลขที่.....
ชั้น.....

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 2

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ เป็นการแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้เขียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และจินตนาการของตนมาสู่ผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในการกำหนดโครงเรื่องซึ่งต้องอาศัยอรรถลักษณะภาษาเรื่องเล่าเชิงจินตนาการในการลำดับเหตุการณ์ อันจะช่วยให้การเขียนเรื่องน่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้

จุดประสงค์นำทาง เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนสามารถ

1. วางโครงเรื่องที่จะเขียนได้
2. เรียงลำดับเหตุการณ์เรื่องที่จะเขียนได้
3. เขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการได้
4. ตั้งชื่อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

เรื่องกระรอกเจาะมะพร้าว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องคุณค่าของการเขียนว่ามีความสำคัญและประโยชน์อย่างไร

2. นักเรียนเขียนสรุปสาระที่ได้ลงในสมุดงาน

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการเขียนทั่วไป

3. ครูอธิบายหลักการเขียนทั่วไปว่ามีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ มีส่วนเริ่มต้น ส่วนตัวเรื่อง และส่วนท้ายเรื่อง

4. นักเรียนเขียนสรุปสาระลงในสมุดงาน

5. นักเรียนอภิปรายร่วมกันในการตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียน โดยมีครูเป็นผู้เสนอแนะความคิด พร้อมยกตัวอย่างการเขียนประเภทต่างๆ เช่น การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น การเขียนเล่าเชิงจินตนาการ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ขั้นสรุป

นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูข้อความ “ความสามัคคีคือพลัง”
2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของข้อความ และยกตัวอย่าง

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนถึงองค์ประกอบของการเขียน และการเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

จากแผ่นใส

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
4. นักเรียนอ่านเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว” แล้วทำกิจกรรมดังนี้
 - 4.1 จำแนกใจความสำคัญและพลความ
 - 4.2 บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง
 - 4.3 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
5. ตัวแทนกลุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูเสนอแนะและแก้ไขเพิ่มเติม
6. ครูให้นักเรียนสังเกตวิธีการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาจากเรื่องที่ย่าน

ขั้นสรุป

นักเรียนสรุปสาระสำคัญลงในสมุดงาน

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มจับฉลากคำสุภาษิตที่ครูนำมา กลุ่มละ 1 สุภาษิต แล้วสนทนาถึงความหมายของคำสุภาษิตนั้นๆ

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนถึงวิธีการเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการโดยใช้แผ่นใส
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ โดยให้เนื้อเรื่องสอดคล้อง

กับคำสุภาษิตในกลุ่มของตน

4. นักเรียนตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ครูแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

1. ครู – นักเรียน สรุปแนวคิดที่ได้จากงานเขียน
2. นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดงาน

คาบที่ 4 (50 นาที)ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนถึงความผันในจินตนาการของนักเรียนว่าเป็นเช่นไร โดยครูสุ่มนักเรียนให้ออกมาเล่าเรื่อง “ความผันในจินตนาการของข้าพเจ้า” ให้เพื่อนฟัง

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนการเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการจากแผ่นใส
3. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการคนละ 1 เรื่อง ซึ่งเป็นจินตนาการที่นักเรียนอยากให้เกิดขึ้น โดยให้นักเรียนวางโครงเรื่องและเขียนขยายความให้สมบูรณ์ ความยาวไม่ต่ำกว่า 15 บรรทัด พร้อมตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้อง

4. ครูช่วยแนะนำนักเรียนในขณะที่นักเรียนเขียน
5. นักเรียนส่งผลงานที่เขียน
6. ครูสุ่มตัวอย่างงานเขียนของนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง
7. ครูเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดงาน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แถบข้อความ “ความสามัคคีคือพลัง”
2. บทอ่านเรื่อง “กระรอกเจาะมะพร้าว”
3. ฉลากคำสุภาษิตจำนวน 8 สุภาษิต
4. แผ่นใสสองคู่ประกอบของการเขียนและการเขียนเรื่องเล่าเชิงจินตนาการ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 3

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านเรื่องเล่าจากประสบการณ์

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านวรรณกรรมชนิดเรื่องเล่าจากประสบการณ์นั้น ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญ และบอกรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ดีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ เพื่อเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถ แปลความ ดีความ ขยายความ จับใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. จำแนกใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
 1. ดีความจากเรื่องที่อ่านได้
 2. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่อง “วันรับน้องใหม่” “บันทึกอากาศรพณ์”
เรื่องรายงาน เรื่อง “เป็นแผลในปาก”

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนเกี่ยวกับหลักการอ่านที่ใช้ในการอ่านสิ่งพิมพ์ทั่วไป และการอ่าน

จับใจความสำคัญ

3. ครูยกตัวอย่างบทอ่าน ให้นักเรียนวิเคราะห์ใจความสำคัญหลัก
4. ครู – นักเรียน ร่วมกันสรุปการวิเคราะห์ใจความสำคัญหลักของนักเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดงาน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องประสบการณ์ที่ประทับใจ โดยครูสุ่มนักเรียนมาเล่าความประทับใจให้เพื่อนฟัง

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “วันรับน้องใหม่”
3. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร แล้วอย่างไร

4. ครูทบทวนเรื่องการอ่านตีความ

5. นักเรียนฝึกตีความข้อความจากเรื่อง “วันรับน้องใหม่” แล้วเขียนลงในสมุดงาน

6. ครูสุ่มงานของนักเรียน แล้วให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. ครูแก้ไขและแนะนำเพิ่มเติม ในข้อบกพร่องของนักเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกการอ่านตีความ เรื่อง “วันรับน้องใหม่” ลงในสมุดงาน

คาบที่ 3 (50 นาที)

นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพ “การรับน้องใหม่” แล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพที่นำมาโดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนดังนี้

1. นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องใหม่หรือไม่
2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการรับน้องใหม่

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ครูและนักเรียนร่วมกับทบทวน หลักการอ่านจับใจความสำคัญและการอ่าน

ตีความ

3. ครูแนะนำให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง “วันรับน้องใหม่” เป็นเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงจากบุคคลต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงให้ผู้อ่านได้ศึกษาเพื่อเป็นประสบการณ์อาจมีการสอดแทรกข้อคิดเห็น เพื่อเป็นประโยชน์ให้ผู้อื่นได้นำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตต่อไป

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน

5. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “วันรับน้องใหม่” แล้วทำกิจกรรมดังนี้

- 1.1 ใจความสำคัญและผลความ
 - 1.2 บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง
 - 1.3 เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง
 - 1.4 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
 2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
 3. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน
- ขั้นสรุป
- ครูให้นักเรียนเขียนงานที่ถูกต้องของกลุ่มลงในสมุดงานของแต่ละคน
- คาบที่ 4 (50 นาที)
- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้น โดยครูเป็นผู้เล่าประสบการณ์ที่ตื่นเต้นให้นักเรียนฟัง
- ขั้นสอน
1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
 2. ครูทบทวนหลักการอ่านจับใจความสำคัญ ผลความ การอ่านตีความ และการแสดงความคิดเห็น
 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “บันทึกอาถรรพณ์” แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ และเขียนแสดงความคิดเห็น
 4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
 5. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละกลุ่ม
- ขั้นสรุป
- นักเรียนอ่านเรื่อง “เป็นแผลในปาก” แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญโดยบอกสาเหตุและการป้องกันจากเรื่องที่อ่านเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง “วันรับน้องใหม่”
2. บทอ่านเรื่อง “บันทึกอาถรรพณ์”
3. บทอ่านเรื่อง “เป็นแผลในปาก”
4. รูปภาพ “การรับน้องใหม่”

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนที่ 4

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในการวางโครงเรื่อง การลำดับเหตุการณ์และการใช้ภาษาได้ถูกต้องตามเรื่องที่ต้องการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ตรงตามจุดมุ่งหมายของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. วางโครงเรื่องที่จะเขียนได้
2. เรียงลำดับเหตุการณ์เรื่องที่จะเขียนได้
3. เขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์
4. ตั้งชื่อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูบัตรคำชนิดต่างๆแล้วให้นักเรียนแต่งประโยค โดยใช้คำจากบัตรคำนั้นๆ

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูอธิบายทบทวนเรื่องของคำ กลุ่มคำ และประโยค
3. นักเรียนแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ 10 คำ
4. ครูสุ่มผลงานของนักเรียนมาอภิปรายร่วมกับนักเรียน

ขั้นสรุป

1. ครูสรุปแนะนำเพิ่มเติม
2. นักเรียนจดสาระสำคัญและบันทึกลงในสมุดงาน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพ “สวนสัตว์” แล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพที่ครูนำมา

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนหลักการเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์โดยใช้ผังภูมิ
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ โดยดูจากภาพที่ครูนำมา พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเพิ่มเติม
2. ครูแนะนำข้อบกพร่องเพื่อนำไปแก้ไข
3. นักเรียนสรุปสาระสำคัญและจดบันทึกลงในสมุด

คาบที่ 4 (50 นาที)ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องจากประสบการณ์ที่ประทับใจ

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูอธิบายทบทวนถึงขั้นตอนในการเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์
3. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ของตนเองคนละ 1 เรื่อง โดยให้นักเรียนวางโครงเรื่องและเขียนขยายความให้สมบูรณ์ ความยาว 15 บรรทัด พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้อง
4. ครูแนะนำการเขียนเรื่องให้นักเรียน โดยเดินตรวจการเขียนของนักเรียนพร้อมให้คำแนะนำ
5. ครูสุ่มตัวอย่างงานเขียนของนักเรียนที่เขียนเสร็จแล้ว และให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง
6. ครูแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำ
2. บทอ่านเรื่อง “เยี่ยมเจ้าไมค์”
3. ผังภูมิขั้นตอนในการเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์
4. รูปภาพ “สวนสัตว์”
5. รูปภาพ “น้ำตก”
6. แผ่นใสเรื่องหลักการเขียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนที่ 5

วิชาภาษาไทย (ท 204)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านเรื่องแสดงความคิดเห็น

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเรื่องแสดงความคิดเห็น จากเรื่องหรือสถานการณ์ใด ผู้อ่านจะต้องจับใจความ และสาระสำคัญของเรื่อง การถ่ายทอดความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ เพื่อเป็นการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนให้เข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้

จุดประสงค์นำทาง นักเรียนสามารถ

1. จำแนกใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้
3. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้

เนื้อหา

เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” “สารพิษในบุหรี่”
เรื่องรายงาน เรื่อง “น้ำตาล”

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าบทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนในเรื่องการอ่านสิ่งพิมพ์ทั่วไป นักเรียนทราบหรือไม่ว่างานเขียนบางอย่างผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนไว้ในงานเขียนนั้นๆด้วย

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนเกี่ยวกับหลักการอ่านที่ใช้ในการอ่านสิ่งพิมพ์ทั่วไป
3. ครูยกตัวอย่างงานเขียนให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าผู้เขียนแสดงความคิดเห็นว่าอย่างไร
4. ครู – นักเรียนร่วมกันสรุปการวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนของ

นักเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดงาน

คาบที่ 2 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับครอบครัว นักเรียนทุกคนเมื่อกลับจากโรงเรียนแล้วก็ต้องอยู่กับครอบครัว ชีวิตคนเราจะมีความสุขหรือไม่ขึ้นอยู่กับครอบครัวนั้นๆ มีความอบอุ่นมากน้อยแค่ไหน

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข”
3. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นความคิดเห็นของใคร มีเหตุและผลอย่างไร
4. ครูทบทวนเรื่องการอ่านตีความ
5. นักเรียนฝึกตีความจากเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” แล้วเขียนลงในสมุดงาน
6. ครูส่งงานของนักเรียน แล้วให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
7. ครูแก้ไขและแนะนำเพิ่มเติม ในข้อบกพร่องของนักเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนจดบันทึกการอ่านตีความเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” แล้วเขียนลงในสมุดงาน

คาบที่ 3 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนว่าถ้าให้นักเรียนเลือกระหว่าง ครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวคอยช่วยเหลือกัน กับ ครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ นักเรียนจะเลือกแบบไหน เพราะอะไร

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวน หลักการอ่านจับใจความสำคัญ และการอ่านตีความ
3. ครูแนะนำให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” เป็นเรื่องแสดงความคิดเห็น เป็นเรื่องที่ผู้เขียนจะสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวหรือของผู้อื่น ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน
5. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข” แล้วทำกิจกรรมดังนี้
 - 5.1 บอกใจความสำคัญและผลความ

- 5.2 บอกจุดมุ่งหมายของเรื่อง
 - 5.3 เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่อง
 - 5.4 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
 - 5.5 บอกความคิดเห็นของผู้เขียน
 6. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
 7. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน
- ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนเขียนงานที่ถูกต้องของกลุ่มลงในสมุดงานของแต่ละคน

คาบที่ 4 (50 นาที)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำของบุหรี่ปาให้นักเรียนดูแล้วซักถามเกี่ยวกับโทษของบุหรี่ปาให้นักเรียนตอบว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ครูทบทวนหลักการอ่านจับใจความสำคัญ พลความ การอ่านตีความ และการแสดงความคิดเห็น

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “สารพิษในบุหรี่ปา” แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ และเขียนแสดงความคิดเห็น

4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

นักเรียนอ่านเรื่อง “น้ำตาล” แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญโดยบอกที่มาของน้ำตาล ส่วนประกอบ และประโยชน์ จากเรื่องเป็นรายบุคคลนำเสนอ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง “ครอบครัวอุดมสุข”
2. บทอ่านเรื่อง “สารพิษในบุหรี่ปา”
3. บทอ่านเรื่อง “น้ำตาล”

การประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

บทอ่านที่ใช้ประกอบการสอน

มีเกาะกลางทะเลแห่งหนึ่ง เป็นที่อยู่อาศัยของบรรดานกทั้งหลาย พวกมันต่างออกลูก ออกหลานและอยู่ร่วมกันด้วยความผาสุกมาเป็นเวลานาน

ครั้นอยู่ต่อมาวันหนึ่ง มีกาดำหนึ่งบินซัดเซพเนจรมาลงที่เกาะนั้นท่ามกลางนกทั้งหลาย พอดีมันยืนอยู่ขาเดียว และอ้าปากค้างไว้ พวกนกเห็นเช่นนั้นก็รู้สึกแปลกใจจึงพากันไปถาม

“ท่านเป็นใครมาจากไหน”

“เราคือกา ตัวแทนคุณธรรมแห่งพระเจ้าเป็นเจ้า” กาดอบอย่างสำรวม

“เหตุใดท่านจึงยืนด้วยตีนข้างเดียวล่ะ” นกถามต่อ

“เพราะเราไม่ยอมให้แผ่นดินไหวนะซี เพราะถ้าเราเหยียบแผ่นดินเต็มทั้งสองตีนแล้ว แผ่นดินจะไหว ทำให้พวกท่านตายกันหมดเท่านั้นเอง”

“แล้วทำไมท่านจะต้องอ้าปากด้วย” นกถามต่ออย่างไม่ลดละ

“เพราะเราต้องการกินลม แทนกินอาหารอื่นนะซี”

เมื่อกาเห็นนกมีท่าทีลือมโล่ เชื่อถือตนก็เลยถือโอกาสกล่าวเป็นเชิงเทศนาสั่งสอนว่า

“ท่านพ่อแม่พี่น้องนกที่รักทั้งหลายเรารู้ดีว่าท่านทั้งหลายต้องการอยู่กันอย่างสงบสุข เราจึงขอให้ท่านจงรักใคร่กัน อย่าเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ข้อสำคัญประพฤติและปฏิบัติธรรม ไว้เป็นนิจ ท่านจะประสบกับความเจริญรุ่งเรืองอย่างแท้จริง”

พวกนกได้ฟังก็พากันชื่นชมว่ากาอยู่ในศีลธรรมน่านับถือ จึงพร้อมใจกันยกย่องให้กา เป็นที่ปรึกษาประจำของพวกมัน ขณะเดียวกันก็ให้คอยดูแลลูกนก ในเวลาที่พ่อแม่นกพากัน ออกไปหาอาหาร

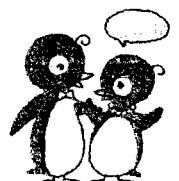
แรกๆกาก็ยอมทนหิว ไม่ค่อยแตะต้องอาหารเพื่อให้นกทั้งหลายตายใจภายหลังจากนั้นก็เริ่มจิกลูกนกกินวันละตัวสองตัวจนลูกนกย่อยหรือไป ทำให้พวกนกสงสัยเพราะแต่ไหนแต่ไร มาไม่เคยมีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้น ดังนั้นพวกมันจึงเฟื่องถึงความสงสัยไปที่กา

วันต่อมา เมื่อฝูงนกพากันไปหาอาหารหมดแล้วหัวหน้าฝูงก็กลับมา แอบดูพฤติการณ์ กาอยู่ และมันก็ประจักษ์แก่สายตาว่กาเป็นตัวการขโมยกินลูกนกจริงๆครั้นพวกนกกลับมา มันจึงแจ้งเรื่องที่เกิดขึ้นให้ล่วงรู้ทั่วกัน ฝูงนกต่างก็เคียดแค้นพากันร่ายล้อมกาไว้

“เพื่อนนกทั้งหลาย ในที่สุดพวกเราก็จับผู้ร้ายที่ลักลูกๆหลานๆของพวกเราไปกินได้แล้ว มันคือไอ้กาเจ้าเล่ห์ตัวนี้ มันทำเป็นใจบุญสุนทาน ที่แท้จริงมันก็ใจดำอำมหิตเหมือนตัวมันเองนั่นแหละ เราควรลงโทษมันอย่างไรจึงจะสาสม” หัวหน้านกระประทาศขอความเห็น

“ฆ่ามันฉีกเนื้อมันให้แหลกเป็นชิ้นๆ” เสียงนกตะโกนขึ้นมาพร้อมๆกัน กาบพบเหตุการณ์ที่มันไม่คาดคิดมาก่อนเช่นนั้นก็ตกใจ แทบสิ้นสติสมประดีมันร้องเสียงหลงว่า

“ข้าไม่ได้กินลูกนกข้าไม่รู้เรื่อง โปรดอย่าทำอะไร ข้าเลย” แต่เสียงอันวอนแก้ตัวของ มันไม่เกิดประโยชน์อันใด ฝูงนกต่างรุมเข้าจิกตีมันเป็นพัลวัน จนในที่สุดกาก็ตายในสภาพที่ ร่างแหลกเหลวยับเยินไม่มีชิ้นดี

แมลงอัปลักษณ์

ในป่าอันกว้างใหญ่ไพศาลแห่งหนึ่ง มีต้นไม้ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น และมีเหล่าแมลงอาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้มากมายหลายชนิด เช่น ยายแมลงปอ ลุงแมลงหวี่ ป้าตักแตน พี่แมลงทับ เป็นต้น แมลงทุกตัวต่างก็รักใคร่กันเหมือนพี่เหมือนน้องและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

แมลงทั้งหมดนี้อยู่ในปกครองของพระราชินีผู้สง่างาม พระองค์มีปีกสีทองส่องประกายแพรวพราวและที่สำคัญ พระราชินีเสื่อมีของวิเศษอย่างหนึ่งที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ นั่นคือ “ไม้ประกายเพชร” ซึ่งทำด้วยทองคำแท้ อันมีอำนาจวิเศษสามารถเนรมิตสิ่งต่างๆ ได้ทุกอย่างตามพระราชประสงค์ของพระราชินีเสื่อ

พระราชินีเสื่อทรงมีพระสหายชื่อว่า “แมลงเพชร” เป็นผู้มีความสามารถมากและมีความจงรักภักดีต่อพระราชินีเสื่อ ได้กระทำความดีเป็นที่ถูกพระทัยของพระราชินีจึงได้รับพระราชทานชื่อจากพระราชินีเสื่อว่า “แมลงเพชร” มีรูปร่างเล็ก ปีกสีน้ำเงิน บินได้สูงและรวดเร็วมาก เป็นที่เกรงขามของเหล่าแมลงอื่นๆ ยิ่งนัก

ต่อมาพระราชินีเสื่อได้มีคำสั่งลับเฉพาะกับแมลงเพชรพระสหายสนิทว่า

“แมลงเพชรข้าจะให้เจ้ายืมไม้เท้าประกายเพชรของข้าไป และข้าขอให้เจ้าช่วยดูแลเหล่าแมลงทั้งหลายแทนข้าสักระยะหนึ่ง โดยมีข้อแม้ว่าห้ามนำไม้เท้าประกายเพชรไปสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นโดยเด็ดขาด เจ้าจำไว้ให้ดีนะ”

“เป็นพระมหากรุณาธิคุณพระพุทธรเจ้าข้า ข้าพระพุทธรเจ้าจะไม่ทำให้พระองค์ท่านผิดหวัง ถ้าข้าพระพุทธรเจ้าผิดสัญญา ขอให้พระองค์ทรงลงโทษได้เลยพระพุทธรเจ้าข้า”
แมลงเพชรรับคำพร้อมๆ กับให้สัญญา

จากนั้นแมลงเพชรก็ออกไปเที่ยวเยี่ยมเยียนแมลงอื่นๆ พร้อมกับนำไม้เท้าประกายเพชรไปด้วยเสมอ

ตั้งแต่ได้รับมอบหมายพระราชอำนาจจากพระราชินีเสื่อ นิสัยของแมลงเพชรก็เปลี่ยนไป เริ่มเย่อหยิ่งจองหอง ไม่ทักทายลุงแมลงหวี่ ยายแมลงปอเหมือนเช่นเคย ทำให้ยายแมลงปอสงสัยมาก จึงเอ่ยปากถามแบบหยอกล้อแมลงเพชรว่า

“ไฉนแมลงเพชรหมู่นี้เป็นอะไรไปหรือ ไม่เห็นทักทายกันบ้างเลย หรือว่าถูกพระราชินีเสื่อลงโทษมา หน้าตาไม่ค่อยสบายเลยนี่”

แมลงเพชรเมื่อได้ฟังยายแมลงปอพูดดังนั้น มันรู้สึกโกรธมาก จึงใช้ไม้เท้าประกายเพชรชี้ไปที่ยายแมลงปอ แล้วพูดขึ้นว่า

“จงเป็นรูปปั้นเดี๋ยวนี”

พอแมลงเพชรพูดขาดคำ ยายแมลงปอก็กลายร่างเป็นรูปปั้นทันที

“บังอาจมาพูดล้อเล่นกับข้า จึงต้องได้รับโทษเช่นนี้” แผลงเพชรพูดพลางหัวเราะแกมเยาะเย้ย

นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาก็มีรูปปั้นของแผลงต่างๆเพิ่มจำนวนขึ้นทุกวัน ป่าที่เคยร่มเย็นเป็นสุขและอยู่กันอย่างเรียบง่าย บัดนี้กลับกลายเป็นป่าแห่งความลึกลับ เงียบเหงา น่าสะพึงกลัว ปราศจากเสียงหัวเราะหยอกล้อกันดังเช่นแต่ก่อน

แผลงทับตัวหนึ่งรู้สึกหดหู่ใจมากที่เห็นพวกแผลงด้วยกัน ต้องถูกกลั่นแกล้งรังแกจากแผลงเพชร จึงได้เอ่ยปากปรึกษากับป่าตึกแดนว่า

“ป่าตึกแดนครับ เราจำทำอย่างไรกันดี จึงจะกำจัดเจ้าแผลงเพชรจอมอหังการพาไปจากป่าของเราได้ครับ”

“คงจะยากหลานเอ๋ย เพราะเจ้าแผลงเพชรมีไม้เท้าวิเศษอยู่ในมือของมัน ขึ้นใครไปต่opakต่อคำมันเข้า ก็ต้องถูกมันสาปให้กลายเป็นรูปปั้นไปหมด เจ้าก็เห็นอยู่แล้วมิใช่หรือ”

“ถ้าพวกเราทั้งหมดจะรวมตัวกันไปร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพระราชามีเสื่อให้ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของพวกเรา ป่าว่าจะดีไหมครับ” แผลงทับออกความเห็น

“เออก็น่าจะลองดูเหมือนกันนะหลาน เพราะพระราชาท่านจะได้ทรงรู้ความจริงผู้ที่พระองค์ท่านทรงไว้วางพระทัยให้ดูแลพวกเราแทนพระองค์ท่าน ความประพฤติชั่วช้าเพียงใด” ป่าตึกแดนสนับสนุน

เมื่อคิดได้ดังนั้นแล้วแผลงทับและป่าตึกแดนก็พาส้มครพรรคพวกแผลงทั้งหลายในป่าเข้าไปร้องทุกข์ต่อพระราชามีเสื่อ ว่าถูกแผลงเพชรข่มเหงรังแกต่าง ๆ นานา จนได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส

เมื่อพระราชามีเสื่อทรงทราบเช่นนั้น จึงได้ให้ไปตามตัวแผลงเพชรเข้าเฝ้าพร้อมกับให้นำไม้เท้าประกายเพชรมาคืนด้วย

“ว่าไงแผลงเพชร พวกแผลงทั้งหลายเขาได้มาร้องทุกข์กล่าวโทษว่าเจ้าได้ข่มเหงรังแกพวกเขาเป็นความจริงหรือไม่” พระราชาก็ตรัสต่อไปว่า

“นี่แสดงว่าเป็นจริงอย่างที่เขาร้องมาใช่ไหม เจ้าถึงก้มหน้านิ่งเฉยอยู่”

“หามิได้พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าไม่เคยข่มเหงใครเลย พวกเขานั้นแหละข่มเหงรังแกกันเอง แล้วโยนความผิดมาให้ข้าพระพุทธเจ้า” แผลงเพชรปฏิเสธ

“ยังทำปากแข็งอีก ก็พวกแผลงต่างๆเขาจะมีปัญญาสาปให้แผลงด้วยกันกลายเป็นรูปปั้นได้หรือ ก็มีแต่เจ้าเท่านั้นแหละที่มีไม้เท้าประกายเพชรของข้า เจ้ายอมรับมาเสียดีกว่าก่อนที่ข้าจะโมโห”

“ข้าพระพุทธเจ้าขอยอมรับผิด และขอพระองค์จงทรงพระราชทานอภัยโทษให้ข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด พระพุทธเจ้าข้า” แผลงเพชรพูดด้วยเสียงสั่นเครือ

“ข้าคงยกโทษให้เจ้าไม่ได้หรอก เพราะเจ้าได้เคยสัญญาไว้แก่ข้าแล้วว่า เจ้าจะไม่ใช้ไม้เท้าประกายเพชรของข้าไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เจ้าไม่รักษาคำพูด อีกทั้งมีความเย่อหยิ่งลืมนัด เจ้าควรจะต้องได้รับโทษอย่างหนัก”

“พระราชอาญาไม่พ้นเกล้าพันทรม่อม แล้วแต่พระองค์จะทรงพิจารณาโทษเถิดพระพุทธเจ้าข้า”

“เอาละข้าจะสาปเจ้าให้กลายเป็นแมลงที่น่าเกลียด มีรูปร่างอัปลักษณ์ โดยให้มีร่างของเจ้าสีดำ บินได้ต่ำๆ ระยะใกล้ๆ และมีกลิ่นตัวเหม็นสาบ เป็นที่น่ารังเกียจของคนทั่วไป เจ้าจงเป็นแมลงอัปลักษณ์ ณ บัดนี้ เพียง!” พระราชาผีเสื้อตรัสแล้วก็ใช้ไม้เท้าประกายเพชรชี้ไปที่แมลงเพชร

แมลงเพชรก็กลับกลายเป็นแมลงอัปลักษณ์ตามคำสาปทันที เวลาที่มันไปไหนก็จะถูกสัตว์อื่นๆ พุดจาเยาะเย้ยถากถาง และเรียกมันว่า “แมลงถูกสาป” มันรู้สึกอับอายเป็นที่สุดแต่ก็ต้องทนทุกข์ต่อไป ในเวลาต่อมาชื่อของมันก็ถูกเรียกให้สั้นลงว่า “แมลงสาบ” จนถึงทุกวันนี้

ส่วนแมลงต่างๆ ที่ถูกแมลงเพชรสาปให้เป็นรูปปั้นนั้น พระราชาผีเสื้อได้ใช้ไม้เท้าประกายเพชรชี้และเสกให้กลายเป็นร่างดั้งเดิมทั้งหมด แมลงทั้งหลายต่างอยู่ร่วมกันในป่าอย่างมีความสุข

ครอบครัวอุดมสุข

ความปรารถนาอันสูงสุดในชีวิตมนุษย์เรานั้นก็คือ “ความสุข” และความสุขอันแท้จริงนั้นย่อมเกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งมีพ่อ แม่ ลูก อยู่กันอย่างอบอุ่น มีความเข้าใจกัน เห็นใจกัน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครอบครัวนั้นจึงได้ขึ้นชื่อว่า ครอบครัวอุดมสุข

ความปรารถนาที่จะสร้างให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขของคนเรานั้น จะบังเกิดขึ้นได้อย่างไรอย่างแท้จริง จำเป็นต้องมีเทคนิคหรือสร้างให้เกิดขึ้น โดยวิธีง่ายๆก็คือทุกคนในครอบครัวจะต้องมีอิสระและเสรีภาพการพูดคุย ปรีกษาหารือ การใช้ข้าวของเครื่องใช้ทุกสิ่งทุกอย่าง ให้ถือว่าเป็นสมบัติของตนที่ควรจะต้องเก็บรักษาและหวงแหน เมื่อทุกคนมีความสำนึก มีความรู้สึกรับผิดชอบเช่นนี้ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข หากแต่ละคนที่อยู่ในบ้านหรือครอบครัวขาดจิตสำนึก ที่จะชีวิตอยู่ร่วมกัน ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างไป ต่างคนต่างพูดหรือถึงเวลาอาหารต่างคนต่างก็รับประทาน สัปดาหฺ์หนึ่งพ่อบ้านไม่เคยเห็นหน้าแม่บ้าน หรือ พ่อ แม่ ลูก ทุกคนต่างไปต่างคนต่างไม่เคยทำกิจกรรมร่วมพบปะหน้าตากันเลย สามเมีไม่สนใจต่อความคิดกิจการของภรรยา และภรยาก็ไม่สนใจจะทำหน้าที่แม่บ้านที่ดี หรือทั้งพ่อและแม่ไม่ได้เอาใจใส่ลูก และลูกไม่เชื่อฟังพ่อแม่เลย ถ้าครอบครัวใดเป็นเช่นนี้ ชีวิตในครอบครัวคงหาความสุขไม่ได้เลย ฉะนั้นเพื่อให้เกิดคำว่า “ครอบครัวอุดมสุข” เรามาสร้างบรรยากาศในครอบครัวให้เป็นครอบครัวอุดมสุข ด้วยการพูดจาไพเราะน่าฟัง แสดงความคิดเห็นปรีกษาหารืออย่างอิสระเสรีภาพ ให้ความสนใจ ให้ความรัก รู้จักทะนุถนอม และมีความเมตตาปรานีซึ่งกันและกัน ชีวิตในครอบครัวก็จะมีมีความสุข

ความไว้วางใจกันและกันในครอบครัว เปรียบเสมือนเสาเข็มอันสำคัญที่จะหยั่งรากฐานในการสร้างความสุขภายในครอบครัวให้ยั่งยืนและถาวรตลอดไป เมื่อพูดถึงความไว้วางใจกันนั้นย่อมจะต้องประกอบไปด้วยความซื่อสัตย์ ความเชื่อถือ ความมีน้ำใจ เคารพนับถือ ความภักดี และมีความจริงใจต่อกัน หากตราบใดที่ทุกคนในครอบครัวขาดความไว้วางใจกันแล้ว ความสุขจะไม่เกิดขึ้น หรือถ้าเคยมีความสุขอยู่แล้ว ความสุขนั้นก็จางหายไปทุกๆ นาที ทั้งพ่อบ้าน แม่บ้านและทุกคนในครอบครัว จะต้องขจัดสิ่งเหล่านี้ให้ออกไปไกลจากใจและจากตัวเอง เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นเหตุแห่งการทำลายความสุขในครอบครัวทั้งสิ้น

การมีอารมณ์ขัน ความยิ้มแย้มแจ่มใส จะช่วยให้คนเราสนิทสนมกันได้มาก ช่วยสร้างมิตรภาพ ความเป็นกันเองให้เกิดขึ้นในครอบครัว อารมณ์สดชื่น จิตใจแจ่มชื่น ยิ้มแย้มแจ่มใสนี้เปรียบเสมือน ยาวิเศษ ช่วยรักษาโรคทางใจให้ทุกฝ่าย แม้กระทั่งตัวเองได้เป็นอย่างดี ลูกๆ หลานๆ ในบ้าน เห็นพ่อบ้าน แม่บ้าน อารมณ์ดี ก็พลอยมีความสุขไปด้วย แต่บางครั้งครอบครัว มักมองข้ามอารมณ์ขันนี้ไปเสีย ครอบครัวที่ขาดความสุขมักจะมองเห็นชีวิตไม่สดชื่น และนำรีนรมย์สนุกสนาน ความยิ้มแย้ม แจ่มใส ช่วยให้ทำกิจการใดๆ ชนะและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ช่วยให้มีความอายุน ช่วยให้ผู้ผู้นั้นดูสดใส สดสวย เต๋น มีชีวิตชีวา ใครเห็นก็อยากเข้าใกล้ อยากทักทายด้วย ถ้าครอบครัวใดเป็นเช่นที่ว่ามานี้ ครอบครัวนั้นก็จะเป็นครอบครัวที่น่าอยู่และอุดมสุข

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เราทุกคนจะเคร่งเครียดไปทำไม ปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงตนเองรวมทั้งเปลี่ยนแปลงครอบครัวเสียใหม่ เพื่อกระทำให้ครอบครัวของเรานั้น ได้ชื่อว่า เป็น “ครอบครัวอุดมสุข”

สวดมนต์ทำไม

เมื่อเห็นท่านผู้เฒ่าผู้ใหญ่สวดมนต์ หลายคนที่เป็นลูกหลานหัวใหม่ๆ เชื่อในคุณงามความดีของพระศาสนา และศรัทธาในพระธรรมคำสอน แต่ไม่ศรัทธาเลยเถิดไปถึงว่าการสวดมนต์ภาวนาหรืออธิษฐานจะช่วยให้เกิดปาฏิหาริย์ได้ ก็มักจะนึกยั้งอยู่ในใจ อย่างน้อยที่สุดก็ไม่สนใจว่าจะเกิดประโยชน์อะไรนอกจากความสบายใจตามวิสัยและเนื้อเรื่องประสาของคนแก่

แต่การสวดมนต์นั่นเอง จะพิจารณากันในด้านเป็นศรัทธาอันเลือนลอยของผู้ใหญ่สมัยเก่าหรือตามทฤษฎี ซึ่งคิดว่าเป็นของจริงจังและเต็มไปด้วยเหตุผลของคนสมัยใหม่ ได้ประโยชน์ในการทำให้สงบ แจ่มใส คลายทุกข์ทั้งนั้น เพราะมันเป็นวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องทั้งของหลักศาสนาและวิทยาศาสตร์ปัจจุบัน

การสวดมนต์จะช่วยให้เราบรรลุวัตถุประสงค์ทางจิตวิทยาอันจำเป็น และมนุษย์ปรารถนาอย่างน้อย 2 – 3 ประการ ไม่ว่าท่านจะเคร่งต่อศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ เพราะในการสวดมนต์ เบื้องต้นคนเราจะต้องมีสมาธิ เบื้องต่อไปมันไม่ต่างอะไรกับเราได้ระบายความอัดอั้นตันใจ ความวิตกกังวลและทุกข์ใดๆออกมา แม้มิใช่กับญาติสนิทหรือมิตรที่เห็นอกเห็นใจ ก็กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เราถือว่าศักดิ์สิทธิ์เบื่องบน การสวดมนต์ก็ทำให้เรารู้สึกว่าแบ่งเบาภาระที่หนักอึ้งออกไป เหนือสิ่งอื่นใดการสวดมนต์ หมายถึง เราได้กระทำอะไรลงไป ซึ่งมีความหมายอย่างสำคัญในการแสวงหาทางออกของความคิดจิตใจที่พลุ่งพล่าน

นักจิตวิทยาทุกท่านจะบอกได้ว่า เมื่อเวลาที่ท่านห่อเหี่ยว เวลาท่านหมดอาลัยตายอยากในชีวิตหรือเต็มไปด้วยความทุกข์ทรมาน การระบายความในใจออกมาแก่ใคร จะช่วยให้อารมณ์ที่เคร่งเครียดผ่อนคลายลงได้ และในเวลาที่คุณเราไม่สามารถจะหันหน้าไปหาใครคนเรา ย่อมจะหันหน้าเข้าพึ่งพระได้เสมอไป

สวดมนต์เกิดเมื่อท่านไม่สบายใจ ที่ใดซึ่งมีแต่ความเกลียด พยายามหว่านรักลงไปใหม่ที่ใดมีแต่ความขมขื่นปวดร้าวใจ พยายามหว่านการอภัย ที่ใดมีแต่ความสงสัยกลางแคลง หว่านศรัทธา ที่ใดมีแต่ความทอดอาลัยตายอยากในชีวิตหว่านความหวัง ที่ใดมีแต่ความแสงสว่าง ที่ใดมีแต่ความโศกเศร้าหว่านความรื่นเริงลงไป

สวดมนต์ภาวนาไม่เป็นอันตรายแก่ใคร ท่านอาจจะไม่บรรลุความสำเร็จตามอธิษฐาน 100 เปอร์เซ็นต์เต็ม แต่ปฏิบัติได้บ่อยๆและเป็นการประจำ มันจะทำให้จิตใจท่านผ่องใสเป็นคนละคนภายในเวลาไม่ช้าไม่นาน

เยี่ยมเจ้าไม้ค

ผมอุตส่าห์ไปชมเขื่อนป่าสักถึงลพบุรี ถ้าไม่ไปเยี่ยมเจ้าไม้คกับครอบครัวของมันก็คงจะใจดำใจจืดไปหน่อย อย่างน้อยๆเรา หมายถึง ผมกับเจ้าไม้คมีชื่อจริงว่า ไม้ตรี เหมือนกันก็ควรต้องสร้างสัมพันธ์ไมตรีกันไว้บ้าง สวนสัตว์ที่เจ้าไม้คอาศัยอยู่ตั้งอยู่กลางเมืองไปไม่ยาก ปกติเวลาคนทั่วไปจะไปดูลิงอรุรงอุตังที่สวนสัตว์แห่งนี้ ก็จะได้เห็นเจ้าไม้คกับเมียและลูกน้อยของมันอยู่ในกรงขนาดใหญ่ แต่สำหรับผมและคณะบังเอิญมีเส้นรู้จักกับคนดูแลจึงได้เห็นเจ้าไม้คและลูกเมียใกล้ชิดถึงตัวทีเดียว ขณะที่ผมไปถึงสวนสัตว์พบว่าทั้งเจ้าไม้คและลูกเมียนั่งอยู่ในกรง ถึงแม้เป็นกรงขนาดใหญ่กว่าที่อยู่ลิงชนิดอื่นๆแต่ในความรู้สึกของผมก็ยังรู้สึกเล็กและแคบน่าอึดอัดแทนลิง สำหรับเรื่องนี้ คนดูแลลิงบอกว่า ไม่ต้องห่วงเพราะกำลังสร้างบ้านให้มันใหม่ ตั้งอยู่อีกมุมของสวนสัตว์ ราคาค่าก่อสร้าง 2 ล้านบาท ขณะนี้ใกล้จะเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าไม้คกับเมียและลูกน้อยถูกแยกขัง หมายถึงว่าห้ามเจ้าไม้คพบกับเมียเด็ดขาด จะต้องแยกกันอยู่อย่างนี้ถึง 4 ปี จนกว่าลูกจะโตจึงทำให้เจ้าไม้คเครียดมาก มีอาการโกรธและไม่พอใจบ่อย เช่น เขย่ากรง ด้วยเหตุนี้ทางสวนสัตว์จึงจำเป็นต้องพยายามหาเมียให้มันใหม่ "ถ้าเจ้าไม้คมันอยู่ในป่า หลังจากมีลูกตัวเมียจะไม่ยอมให้ยุ่ง มันก็สามารถหาเมียใหม่ด้วยตนเองได้ แต่ที่มันต้องอาศัยอยู่ในสภาพเช่นนี้ มันหาเมียเองไม่ได้จึงต้องหาให้มัน" คนดูแลลิงบอก

คนอื่นๆไม่รู้แต่ผมเองรู้สึกเห็นใจเจ้าไม้คมาก เพราะต้องอยู่ตัวเดียวอย่างไร้คู่มานานเกินไป เห็นแต่หน้าลูกเมียแต่เข้าใกล้ไม่ได้ สวนสัตว์คิดถูกแล้วที่ต้องหาเมียให้ลิงใหม่

คนดูแลลิงเล่าว่า พอสวนสัตว์จะให้เจ้าไม้คมีเมียใหม่ขึ้นมาจริงๆกลับมีปัญหา เพราะเนื่องจากมันเป็นลิงที่มีชื่อเสียง และเป็นลิงที่มีภาพลักษณ์เกี่ยวกับครอบครัวดียิ่ง หมายถึงว่าตั้งแต่เจ้าไม้คทำให้ชูชูท้อง จนกระทั่งออกลูกได้เป็นข่าวมาตลอด ทำให้คนทั่วไปเห็นว่าเป็นลิงที่มีครอบครัวอบอุ่น

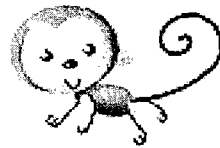
บางคนไม่เห็นด้วยที่จะให้เจ้าไม้คมีเมียใหม่ โดยเฉพาะผู้หญิงได้เขียนจดหมายต่อว่าสวนสัตว์ที่สร้างนิสัยให้ลิงเหมือนคน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทางสวนสัตว์ต้องชะลอการยกขันหมากไปขอเมียให้เจ้าไม้คไว้ก่อน ทั่วๆที่ได้ตกลงกับลิงฝ่ายเจ้าสาวไว้แล้ว เพื่อรักษาชื่อเสียงของเจ้าไม้คไว้นั่นเอง ที่ว่านี้เพียงชะลอเท่านั้นแต่พอได้เวลาที่เหมาะสมก็ต้องไปขอเมียใหม่ให้เจ้าไม้คแน่ๆ เพราะนับวันจะหายากขึ้นทุกที

คนเลี้ยงลิงเข้าไปจูงมือพาชูชูกับลูกน้อยมาให้เราได้ใกล้ๆ ชูชูหวงลูกมาก กอดลูกแน่นไม่ยอมให้ใครเข้าใกล้นอกจากคนเลี้ยง มันออกมาหนึ่งที่แก้อีผ้าใบเพียงไม่กี่นาทีแล้วเดินกลับเข้ากรง เพราะคงจะรำคาญผู้คนที่มาล้อมดูมันมากขึ้นๆ ชูชูอ้วนกว่าวันก่อนที่ผมเคยเห็นในรูปเรื่องนี้ได้คำอธิบายว่า จำเป็นต้องปล่อยให้อ้วนเพราะจะได้มีน้ำนมเลี้ยงลูกเพียงพอ เมื่อลูกโตกว่านี้จะให้มันลดความอ้วน

หลังจากที่ชูชูอุ้มลูกน้อยกลับเข้าไปในกรงแล้ว คนดูแลลิงได้เข้าไปอีกกรงเพื่อจูงมือเจ้าไมค์ออกมาบ้าง เจ้าไมค์มีท่าทางพอใจที่ได้ออกจากกรง มันเดินไปโน่นไปนี่ชุกชอนแบบลิง มีหมาพันธุ์ไทยตัวหนึ่งวิ่งเข้าไปหาเจ้าไมค์ คนเลี้ยงลิงบอกว่า หมาตัวนี้เป็นเพื่อนกับเจ้าไมค์ มันรักกันมาก เวลาเจ้าไมค์ออกจากกรงหมากับลิงจะเข้าไปนั่งอยู่ใกล้ๆกัน นั่งกันอยู่เฉยๆไม่ได้พูดกันเพราะทั้งหมาและลิงพูดไม่ได้ เพื่อไม่ให้เจ้าไมค์เครียดจึงต้องพามันออกจากกรงเดินเล่นทุกวัน

วันนั้นเจ้าไมค์ขอขึ้นรถไฟเล็ก เพื่อนั่งชมสวนสัตว์พร้อมกับเราด้วย ผมตั้งใจว่าจะเอารูปนี้ขยายใหญ่ตั้งโชว์ไว้ที่บ้าน เพื่อเป็นเกียรติกับตัวเอง เท่าที่ผมนั่งรถไฟเล็กชมสวนสัตว์เห็นว่าสวนสัตว์แห่งนี้เจริญขึ้นมาก มีสัตว์ให้ชมมากชนิดขึ้น กรงขังสัตว์แต่ละกรงก็สะอาด บริเวณทั่วไปก็เรียบร้อยดี ที่สำคัญมีผู้คนมาเที่ยวมากขึ้น ผมได้แวะชมบ้านใหม่ของเจ้าไมค์ที่กำลังก่อสร้างด้วย ซึ่งมีบริเวณกว้างน่าอยู่ (กว้างกว่าบ้านของผม) เห็นแล้วอยากขอมันมาอยู่ด้วยถ้ามันอนุญาต ก่อนกลับจากสวนสัตว์ ผมรับปากด้วยสายตากับเจ้าไมค์ว่าจะมาเยี่ยมมันอีกตอนที่มันขึ้นบ้านใหม่และได้ตัวเมียใหม่

(ไมตรี ลิ้มปิชาติ “เดลินิวส์ อาทิตย์ที่ 4 พฤษภาคม 2540”)

เป็นแผลในปาก

บางคนเป็นแผลในปากบ่อยแต่ครั้งจะหมดความสุขไปหลายวัน ตั้งแต่เจ็ดวันจนอาจจะยาวกว่านั้น แผลในปากเป็นจุดขาวเล็กๆเปิดดูเห็นแผลนิดเดียว แต่เจ็บแสบเหลือหลายรู้สึกเจ็บตลอดเวลาตื่น และเจ็บแสบมากเมื่อกินอาหารต้องนอนหลับนั้นแหละถึงจะไม่รู้สึก ตื่นขึ้นมา ก็เจ็บอีก บางทีแผลหนึ่งหายก็ตั้งต้นเป็นอีกแผลหนึ่ง

องค์การเภสัชกรรม กระทรวงสาธารณสุข มียาดีรักษาแผลในปากแต่ถ้าไม่เป็นได้จะดีกว่า ลองสังเกตดูว่าคุณเจ็บแผลในปากตอนไหน มักจะเป็นช่วงเวลาที่มึนเรื่องวิตกกังวล กินอาหารไม่ดี กินไม่เป็นเวลา ไม่ได้กินข้าว ผัก ผลไม้ ในเวลาที่ควรจะได้กิน

ถ้าถามแพทย์ จะได้คำตอบว่าเชื้อไวรัสเป็นตัวการทำให้เป็นแผลในปาก แต่ถ้าร่างกายเราแข็งแรงดี ผิวหนังแข็งแรงจะไม่เป็นแผลเพราะเชื้อไวรัสไม่สามารถเจาะผิวหนังที่แข็งแรงของเราเข้าไปทำอันตรายเนื้อในปากได้

เยื่อบุอวัยวะที่สำคัญของร่างกายเราเป็นผิวหนังที่อ่อนบางมีเมือกหุ้มทำให้สิ้นเชื้อโรคจะไม่สามารถเจาะทำอันตรายได้ เยื่อเหล่านี้คือเยื่อในปาก เยื่อในตา จมูก ลำคอ เป็นต้น ชั้นนอกของร่างกายก็คือผิวหนังบางแห่งจะแข็งแรง หนา มีความทนทานต่อความร้อน หนาว สิ่งที่แข็งแรงมากกระทบไม่อาจทำให้รู้สึกเจ็บ แต่เนื้อเยื่อที่บุภายในจะบาง และอ่อนแอมาก ร่างกายขาดอาหารเมื่อไรจะแสดงอาการเตือนให้รู้ได้ทันที ปรับตัวเร็วก็หายเร็ว ถ้าไม่ปรับตัวแผลจะลามไปยังส่วนอื่นๆต่อไป รักษายากขึ้น

วัยรุ่น วัยหนุ่มสาวเป็นแผลในปากกันมาก เมื่อจวนถึงเวลาสอบ เวลาโรงเรียนเปิด หรือเมื่อเพลินกับกิจกรรมบางอย่างจนลืมกินให้ถูกหลักโภชนาการ บางคนเล่นเกมสกดเพลินมาก ได้เกมส์มาใหม่เล่นทั้งวัน หลายวันติดต่อกัน ลืมความหิว หิวมากๆกินขนมเคี้ยวกรอบกับน้ำอัดลม สะดวก และอร่อยดี บางวันไม่ได้กินข้าว ผัก ผลไม้เลยทั้งวันหรือกินแบบเร่งรีบทำให้ร่างกายอ่อนแอ

ความเครียดมาได้หลายแบบอาจจะเป็นการทำงานที่ต้องแข่งกับเวลา อาจจะเป็นการเล่นกีฬาหรือแม้แต่เดินทางท่องเที่ยว เรามักจะคิดว่าความเครียดคือความทุกข์หรือเป็นงาน แต่ความสุขและการเล่นก็เป็นสิ่งที่ทำให้ร่างกายเครียดได้ ถ้าเสียเวลากับเรื่องหนึ่งเรื่องใดจนลืมเรื่องอื่นๆ คิดหมกมุ่นอยู่เรื่องเดียวเป็นอาการแสดงความเครียดแล้ว

เมื่อจะเป็นแผลในปากจะรู้สึกได้คือกินอาหารแล้วกัดเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งในปากตามธรรมชาติเราเคี้ยวอาหารจะไม่มีที่ฟันจะขบลงบนเนื้อในปากจนเจ็บ แม้ว่าลิ้นแก้มและริมฝีปากจะอยู่ใกล้กันมาก แต่จะพอดีจนกัดอาหารไปติดเนื้อเข้าด้วย เมื่อไรกัดเคี้ยวอาหารแล้วกัดปากหรือลิ้น แปลว่าเนื้อส่วนนั้นบวมผิดปกติ ต้องระมัดระวังการเคี้ยวในมือนั้น และมีมือต่อๆไปซึ่งเมื่อลองทบทวนดูจะต้องยอมรับว่าหมู่นี้กินอาหารไม่ครบห้าหุ่

วิธีรักษาแผลในปากที่จะได้ผลแน่นอนไม่เกิดแผลใหม่ขึ้นมาซ้ำอีก คือรับประทานผลไม้ที่มีน้ำ และมีวิตามินซี เช่น มะละกอสุก หรือมะม่วงแก่จัด เพราะมีสารอาหารอยู่มาก สารอาหารที่จำเป็นในการบำรุงผิวหนังคือวิตามินเอและวิตามินซี วิตามินเอมีหน้าที่บำรุงผิวโดยเฉพาะช่วยให้ผิวหนังแข็งแรง ได้ชื่อว่าเป็นวิตามินป้องกันโรคเพราะผิวหนังแข็งแรงเชื้อโรคก็เข้าสู่ร่างกายได้ยาก คนที่ขาดวิตามินเอจะมีผิวหยาบแห้ง เป็นแผล มีสะเก็ด ผิวเป็นขุย เป็นเกล็ด เป็นตุ่มเล็ก ๆ ขึ้นมา คันเมื่อเกา เชื้อโรคจะเข้าไปตรงที่เกาและผิวหนังเป็นรอยแตก อาจจะมีตุ่มหนอง ไม่เห็นแต่รู้สึกแสบเจ็บแล้วแดง เป็นผื่นเป็นหนอง นอกจากผิวภายนอก เยื่อในปาก ในจมูก ก็อ่อนแอเชื้อเข้าสู่ร่างกาย เป็นหวัด เป็นโรคปวดท้องต่าง ๆ นานา จึงนับว่าวิตามินเอป้องกันโรค

วิตามินซีมีหน้าที่ประสานเซลล์ของร่างกายให้ติดกัน เท่ากับบำรุงผิวด้วยเหมือนกัน เพราะถ้าขาดวิตามินซีเป็นแผลจะหายยากเพราะเนื้อเยื่อไม่ประสานกันดังเดิม คนเป็นหวัด แพทย์จึงมักแนะนำให้เพิ่มวิตามินซี เพื่อให้เนื้อเยื่อประสานกันดี ป้องกันเชื้อโรคได้

อาหารที่วิตามินซีมาก คือผลไม้สดและผักสดต่างๆ ถ้าเป็นผลไม้และผักที่มีสีส้ม สีเขียว จะมีวิตามินเอด้วย เมื่อเป็นแผลในปากแล้วรับประทานผลไม้ และให้เวลากับอาหารจะทำให้เห็นความสนใจออกมาจากเรื่องหมกมุ่นอยู่ จะเป็นการคลายเครียดไปด้วย ออกกำลังกาย เปลี่ยนอิริยาบถเปลี่ยนกิจกรรมเสียบ้าง คงจะช่วยให้ดีมาก มียาก็หายไปด้วย

สารพิษในบุหรี่

คงจะไม่เกินความจริง ถ้าจะกล่าวว่าผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่แทบทุกคนจะต้องเคยสูบบุหรี่มาบ้างแล้ว อย่างน้อยก็สมัยแอบคุณครูสูบในห้องน้ำที่โรงเรียน และหลายคนก็สูบจนติดเป็นนิสัยจนเลิกไม่ได้

เรามักจะมีค่านิยมผิดๆที่เชื่อกันว่าบุหรี่ยุคหนึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชายชาติตรี แสดงความเป็นลูกผู้ชาย สำหรับเรื่องโทษของบุหรี่ยุคหนึ่ง หลายๆท่านคงจะตระหนักดีอยู่แล้วว่า เมื่อบุหรี่เกิดการเผาไหม้จะมีสารพิษเกิดขึ้นหลายชนิด แต่ที่รู้จักกันดีคือ นิโคติน ซึ่งมีผลในการกระตุ้นระบบหัวใจและหลอดเลือด ถ้าร่างกายได้รับนิโคตินจำนวนมากจะทำให้เกิดอาการใจสั่น ใจเต้น ท้องแน่น เบื่ออาหาร

สารพิษอีกชนิดหนึ่งที่อยู่ในบุหรี่ยุคหนึ่งคือ คาร์บอนมอนนอกไซด์ ซึ่งจะทำให้สมองขาดออกซิเจน เกิดอาการมึนงง เป็นผลให้การตัดสินใจ ปฏิบัติการของร่างกายช้าลง และถ้าสูบบุหรี่ขณะขับขี่ยานพาหนะก็อาจจะเกิดอุบัติเหตุเป็นอันตรายได้ แต่สารพิษที่เป็นอันตรายมากก็คือ ทาร์ หรือว่าสารคล้ายน้ำมันดิน ซึ่งเป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็งที่ปอด เป็นโรคที่ไม่สามารถตรวจพบได้ในระยะแรก กว่าที่จะแสดงอาการออกมาก็มักจะสายเกินกว่าที่จะเยียวยาได้ทัน ส่วนใหญ่ผู้ที่เป้นโรคนี้นี้มักจะเสียชีวิตในระยะเวลารวดเร็ว

จากสถิติขององค์การอนามัยโลก เราทราบว่า ผู้ที่เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่นั้น 90 % ที่เดียวที่ตายจากโรคมะเร็งของปอด 75 % นั้นตายจากโรคหลอดลมอักเสบ และอีก 25 % ตายจากโรคหัวใจขาดเลือด สำหรับโรคอื่นๆที่เป็นกันมากในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ก็คือ มะเร็งที่ริมฝีปาก มะเร็งที่หลอดอาหาร มะเร็งที่หลอดคอ หลอดลม ที่กระเพาะปัสสาวะ และโรคแผลในกระเพาะอาหาร เป็นต้น

ท่านก็คงจะเห็นแล้วว่า บุหรี่ยุคหนึ่งไม่มีคุณต่อมนุษย์เลยมีแต่โทษอันตรายเต็มไปหมด สำหรับผู้ที่คิดว่า สูบบุหรี่แล้วสมองโล่งจะช่วยให้หายเครียด หายง่วงนอน ก็เป็นเพียงผลระยะแรกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ถ้าสูบต่อไปก็จะมีแต่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิต ทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์อีกด้วย ส่วนท่านที่ไม่สูบบุหรี่แต่เข้าไปอยู่ในห้องที่มีคนสูบบุหรี่อยู่ โดยเฉพาะในห้องที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวก นอกจากท่านจะรู้สึกระคายเคืองในตาและเคืองจมูกแล้ว ร่างกายก็จะได้รับพิษจากบุหรี่ยุคหนึ่งโดยไม่รู้ตัว เช่นเดียวกับคนที่สูบเหมือนกัน ท่านผู้อ่านที่เคารพครับผมหวังอย่างยิ่งว่าท่านที่กำลังสูบบุหรี่นี้ คงจะสามารถตัดสินใจโดยเด็ดขาด ที่จะหยุดสูบบุหรี่ได้ตั้งแต่วันนี้ เพื่อสุขภาพและชีวิตของตัวเอง ตลอดจนผู้ที่ใกล้ชิดอันเป็นที่รักยิ่งของท่าน เราจงสร้างตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและเยาวชนของเราด้วยการไม่สูบบุหรี่เถิดครับ

“หยุดสูบบุหรี่ ก่อนที่บุหรี่ยุคหนึ่งจะหยุดอนาคตและชีวิตของท่าน”

กล้วยเป็นผลไม้ที่มีราคาถูก หาได้ง่ายและมีคุณค่าทางอาหารสูง ในประเทศไทยมีกล้วยตลอดทั้งปีซึ่งส่วนใหญ่รับประทานสุก หรืออาจหุงต้มปรุงแต่งผลที่ยังดิบอยู่หรือห่ามเป็นของหวาน ในแต่ละภาคของประเทศไทยมีกล้วยอยู่หลายชนิด ส่วนใหญ่ที่รับประทานกันได้แก่กล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยหอม กล้วยหักมุก

กล้วยมีโปรตีนและไขมันน้อย เหมาะที่จะใช้เป็นอาหารสำหรับผู้ป่วยด้วยโรคไต แม้กล้วยจะมีโปรตีนน้อยแต่ก็มีไลซีน กรดอมิโนที่จำเป็นแก่ร่างกายเป็นองค์ประกอบอยู่ไม่น้อยและยังมีกรดอมิโนชนิดที่ทารกต้องการเพื่อความเจริญเติบโตเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของคาร์โบไฮเดรตของกล้วย ปรากฏว่าน้ำตาลที่เกิดขึ้นจากขบวนการเปลี่ยนแปลงของแป้ง ขณะที่กล้วยสุกมีคุณสมบัติเฉพาะตัวคือทำให้มีฤทธิ์เป็นกรดในลำไส้ซึ่งช่วยให้เกลือแร่แคลเซียมถูกดูดซึมได้ง่ายและสมบูรณ์ขึ้นด้วย คุณสมบัติพิเศษของน้ำตาลในกล้วยนี้ทำให้ดีเด่นเหนือน้ำตาลที่ได้จากธัญพืชอื่นๆ และในกล้วยยังมีเกลือแร่ที่จำเป็นต่อร่างกายหลายชนิด เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม โซเดียม เหล็ก ฟอสฟอรัส ทองแดง โปตัสเซียม

ส่วนปริมาณวิตามินในกล้วย มีวิตามินเอประมาณ 250 หน่วยสากล ต่อกล้วย100 กรัม วิตามินบีหนึ่ง 10 – 15 มิลลิกรัมในกล้วย 100 กรัม และวิตามินซีซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าวิตามินซีมีคุณสมบัติในการป้องกันโรคเลือดออกตามไรฟัน

การให้ทารกกินกล้วยจะไม่มีอาการผิดปกติต่อระบบทางเดินอาหารหรือทำให้อุจจาระเป็นฟอง และในบรรดาผลไม้ด้วยกันกล้วยเหมาะสำหรับใช้เป็นอาหารเสริมสำหรับทารกมากกว่าผลไม้อื่น

กล้วยเป็นผลไม้ที่ให้แคลอรีสูงและมีน้ำน้อยเมื่อเทียบกับผลไม้อื่น กล้วยมีน้ำตาลที่ถูกย่อยและดูดซึมได้ง่าย จึงเป็นแหล่งของพลังงานที่ดี กล้วยมีปริมาณโปรตีนต่ำแต่ให้แคลอรีสูงจึงเหมาะสำหรับคนเป็นโรคไต และโปรตีนในกล้วยก็เป็นโปรตีนชั้นดี กล้วยมีคุณสมบัติเป็นยาระบายอย่างอ่อน มีเกลือแร่ปริมาณพอสมควร กล้วยมีปฏิกิริยาเป็นด่าง แก่ความเป็นกรดซึ่งเกิดจากอาหารที่เป็นกรดได้ กล้วยช่วยสร้างเซลล์ของเม็ดเลือดแดงและเป็นแหล่งของวิตามินเอและวิตามินซี ถ้าผสมกับน้ำนมจะทำให้เป็นอาหารที่สมดุลยิ่งขึ้น และกล้วยสุกจะถูกย่อยหมดถ้าบดหรือเคี้ยวให้ละเอียด ส่วนกล้วยสุกอมจะดูย่อยได้หมดโดยไม่ต้องบด หรือเคี้ยวให้ละเอียดนัก

น้ำตาลที่ใสขุ่นและอาหารอื่นๆเป็นอาหารสำคัญที่ให้พลังงาน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปผลึกสีขาวหรือสีน้ำตาลแดงก็ตาม มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า ซูโครส

น้ำตาลซูโครสมีมากในต้นอ้อยซึ่งเป็นพืชในวงศ์หญ้า ลำต้นกลมและเป็นปล้อง สูงชูดขึ้นเหนือศีรษะคน อ้อยเป็นพืชเขตร้อน ขึ้นได้ดีในประเทศไทย เขานำต้นอ้อยมาบีบเอาน้ำหวานออกซึ่งเรียกกันว่า หีบอ้อย แล้วก็นำน้ำหวานมาต้มเคี่ยวจนตกผลึก เมื่อแยกเอาผลึกมาผ่านกรรมวิธีฟอกสีและทำให้บริสุทธิ์ ก็จะได้น้ำตาลทรายขาวอย่างที่คุณพ่อใส่กาแฟหรือคุณแม่ทำขนม ส่วนของเหลวที่เหลือเรียกว่า กากน้ำตาล ซึ่งยังเอามาทำอะไรอย่างอื่นได้อีก เช่น ทำแอลกอฮอล์

ขึ้นชื่อว่าน้ำตาลแล้ว ทางวิทยาศาสตร์มีน้ำตาลมากมายหลายชนิด เช่น กลูโคสและฟรักโทส มีในพืชและผลไม้ แลกโทสมีในน้ำนมของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พืชสีเขียวสร้างน้ำตาลได้จากแสงแดด อากาศ และน้ำ ด้วยวิธีที่เรียกว่า การสังเคราะห์ด้วยแสง

อาจจะกล่าวได้ว่ากลูโคสเป็นน้ำตาลที่สำคัญที่สุด มีอยู่ในเลือดของสัตว์และในน้ำเลี้ยงพืช โมเลกุลกลูโคสจำนวนมากมารวมกันเป็นสารโมเลกุลใหญ่ เช่น แป้ง ซึ่งพืชสร้างขึ้นมาเป็นอาหารสำรองไว้ใช้ ไกลโคเจน ซึ่งคนและสัตว์สร้างเก็บไว้ในเนื้อเยื่อพวกตับและกล้ามเนื้อ เป็นต้น เซลลูโลส ที่เป็นตัวโครงสร้างของต้นไม้ โมเลกุลซูโครสเองก็ประกอบด้วยกลูโคสและฟรักโทสอย่างละหนึ่งโมเลกุล กลูโคสเป็นน้ำตาลชนิดเดียวที่เซลล์ของร่างกายใช้ประโยชน์ได้ เมื่อเพื่อนกินน้ำตาล (หมายถึงซูโครสนั้นแหละ) และแป้ง ลำไส้เล็กจะย่อยลงไปจนได้กลูโคสแล้วจึงถูกดูดซึมเข้าไปในเลือด

น้ำตาลทุกชนิดเป็นสารประกอบเคมีจำพวกคาร์โบไฮเดรต ประกอบด้วยธาตุคาร์บอน ไฮโดรเจนและออกซิเจน ถ้าเพื่อนเอากรดซัลฟิวริกหรือกรดกำมะถันชนิดเข้มข้นใส่ลงไป น้ำตาลทรายสีขาว กรดจะดูดน้ำออกไปจากน้ำตาลเหลือแต่ถ่านสีดำ

สารบางชนิดไม่ใช่คาร์โบไฮเดรตแต่มีรสหวานจัด เช่น แซกคารีน และ แอสพาร์แทม มีรสหวานราว 200 และ 300 เท่าของน้ำตาลตามลำดับใช้แทนน้ำตาลได้เฉพาะในเรื่องของความหวาน เรียกสารพวกนี้ว่า น้ำตาลเทียม ทุกวันนี้แอสพาร์แทมเป็นที่นิยมมากกว่าแซกคารีน เพราะยังไม่พบว่ามียันตรายต่อคน มีของเติมกินหลายอย่างที่ใส่แอสพาร์แทม เช่น น้ำอัดลม บางชนิด น้ำผลไม้ ลูกกวาด

ฉันยังจำวันนั้นได้ดี แม้จะผ่านมาเนิ่นนานแล้วก็ตาม วันที่ฉันรู้สึกว่าเป็นโลกแห่งความฝันและวันที่เป็นจริง เรื่องราวทุกสิ่งต่างก็มากมาย ความทรงจำนับจากวันนั้นยังคงแจ่มชัดอยู่ในหัวใจของฉันเสมอและตลอดๆไป

วันนั้นฉันต้องตื่นแต่เช้าเพื่อจะรีบเดินทางจากบ้านมาที่มหาวิทยาลัย เพียงเพื่อจะถูกต้อนรับให้เข้าแถว จับมัดผมจุด แต่งหน้าให้เลอะเทอะ เอาป้ายข้อความตลกๆมาแขวนคอ ลอดซุ่มเตี้ยๆที่ต้องใช้การคลานเป็นหลัก “ฉันคิดผิดหรือเปล่า” ที่มางานรับน้องใหม่ครั้งนี้ เด็กเรียนอย่างฉันไม่เห็นด้วยเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการว่ากน้องซึ่งฉันเห็นว่ามันไม่มีประโยชน์อะไรเอาเสียเลย นอกจากเพิ่มความเบื่อหน่ายและอาจถึงขั้นโกรธแค้น ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องได้อีกด้วย ฉันผ่านจุดรับน้องแต่ละจุดอย่างซังกะตายทำทุกอย่างที่เขาให้ทำด้วยใจที่ขัดแย้งว่า เฮ้อ ! ไร้สาระ

กว่าทุกซุ่มจะจัดการรับน้องช่วงกลางวันเสร็จ พระอาทิตย์ก็เริ่มหลบแสงลง พวกเรามีเวลาเพียงแค่ชั่วโมงเศษเพื่อจัดการกับร่องรอยต่างๆที่ผ่านมามาตลอดทั้งวัน เวลาทุ่มตรงพวกเราไปพร้อมกันที่สนาม ที่นั้นมีบุฟเฟต์เล็กๆยังไม่มีอะไรดีขึ้นในเรื่องความรู้สึกของฉันที่มีต่อรุ่นพี่

รุ่นพี่มีการแสดงมาให้สนุกสนานร่วมกัน รวมถึงเกมต่างๆจนเวลาผ่านไปประมาณสี่ทุ่มเราต่างก็แยกย้ายกันเข้านอน ด้วยความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าที่สะสมมาตลอดทั้งวัน มาตกใจตื่นอีกทีเมื่อรู้สึกว่ามีผ้ามาผูกตา มีเสียงอ่อนโยนกระซิบว่า “พี่มารับไปผูกข้อมือรับขวัญ ไม่ต้องตกใจนะจ๊ะ เดี่ยวพี่จะพาไปเอง” ทุกคนถูกรุ่นพี่จูงมือพาไปที่ไหนสักแห่งโดยที่ยังมีผ้าปิดตาอยู่อย่างนั้น เมื่อถึงที่รับขวัญ รุ่นพี่บอกให้พวกเรานั่งลงจับมือกันเป็นวงกลม ฉันได้ยินเสียงเพลงดังกระหึ่มก็ก้มไปทั้งบริเวณนั้น พร้อมๆกันกับที่มีมือน้อยๆค่อยๆบรรจงแก้ผ้าปิดตาออก ฉันหันไปมองรอบๆตัว มีรุ่นพี่รายล้อมพร้อมแสงเทียนพร่างพราวสว่างไสว พวกเรารุ่นน้องวงด้านในถูกทยอยเปิดตาออกทีละคนจนครบวง

ถ้าเธอเหนื่อยนัก

หยุดพักเสียก่อน

ล้มตัวลงนอนแนบตักฉันนี่

จะหนาว จะร้อน จะคอยพัดวี

หลับฝันถึงสิ่งดี

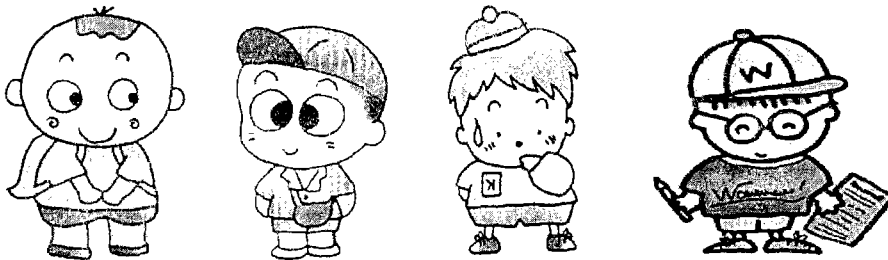
หลีกหนีสิ่งเลว

มาถึงตอนนี้หลายต่อหลายคนเริ่มน้ำตาคลอเมื่อฟังเพลงที่กลั่นออกมาจากใจรุ่นพี่ มันคือเพลงจากปากเปล่าล้วนๆที่ไม่ได้ปรุงแต่งด้วยเสียงดนตรีชิ้นใดเลย แต่มันช่างไพเราะเหลือ

เกินในความรู้สึกของฉัน น้ำใสๆเริ่มรินไหลผ่านร่องแก้มของอีกหลายคนแต่ไม่มีใครสนใจจะแตะ
 ชับมันออกไป

เมื่อเพลงจบลง รุ่นพี่บอกให้พวกเราหันหน้าออกไปหารุ่นพี่คนที่นั่งตรงกัน และแจ้งว่า
 นี้แหละพี่เสียงของเรา การเสียงน้องจะกระทำกันในวันวิสาขบูชา ใครอยากจะได้น้องลักษณะ
 ใดก็อธิษฐานกันและจับฉลากเลขที่ของน้องไว้ พี่เสียงของฉันน่ารักมาก อ่อนโยน พาฉันไป
 แนะนำกับรุ่นพี่คนอื่นๆและรับการผูกข้อมือ พี่เสียงเป็นคนสุดท้ายที่ผูกข้อมือให้ฉัน น้ำตาฉัน
 เริ่มไหลออกมาแล้ว รุ่นพี่กล่าวขอโทษเรื่องราวช่วงกลางวันที่ผ่านมา มีเหตุผลว่า ในชีวิตจริงๆ
 อุปสรรคที่เราพบเจอมันมีมากมายจริงๆ และอุปสรรคทุกอย่างไม่ใช่จะอยู่ในรูปธรรมเหมือน
 อย่างการรับน้องในวันนี้ แต่มีอีกมากเหลือเกินที่แฝงอยู่ในเส้นทางชีวิต เรื่องของการตัดสินใจ
 การแก้ปัญหาและความอดทนจึงเป็นสิ่งที่รุ่นพี่ต้องการจะสอนพวกเรา

ก่อนที่จะได้กลับไปนอนอีกที ฉันได้ยินเสียงอ่อนโยนของพี่เสียง “ฝันดีนะคะ” ค่ะนั่น
 ฉันฝันดีตลอดคืนและไม่เคยนึกเสียดายเวลาอีกเลย เพราะการรับน้องมันได้ให้อะไรๆเรา
 มากมายจริงๆ

กระรอกเจาะมะพร้าว

มีหมู่บ้านเล็กๆอยู่แห่งหนึ่ง หมู่บ้านนี้มีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่ริมฝั่งคลองเป็นจำนวนมาก บริเวณนั้นเป็นป่ารก ไม่มีบ้านผู้คน มีแต่สัตว์เล็กสัตว์น้อยอาศัยอยู่ เช่น พวกกระรอก กระแต เป็นต้น

วันหนึ่งมีมะพร้าวต้นหนึ่งที่ขึ้นอยู่ริมคลองฝั่งนี้ เกิดมีลูกตกมากลำต้นของมันทนน้าหนักลูกไม้ไหวก็เลยค่อยๆเอนไป จนยอดมะพร้าวไปจดคลองฝั่งโน้น กระรอกฝูงหนึ่งเห็นมะพร้าวเอนลงมาฝั่งของตน หัวหน้ากระรอกจึงพูดขึ้นว่า

“โอโฮโฮ ! วันนี้พวกเราช่างโชคดีเหลือเกิน ลากปากทั่วๆเลย”

“โชคดีอย่างไรละท่านหัวหน้า ช่วยบอกหน่อยซิ” บริวารกระรอกถาม

“ก็โน่นไงเห็นมั๊ย มะพร้าวลูกตกเอนมาทางฝั่งเรา” หัวหน้ากระรอกพูดพลางชี้ให้ดู

“อย่างนั้นพวกเรา ก็ไปกินมะพร้าวกันได้นะซีท่านหัวหน้า”

“ได้เลย ไปชวนกันมากินเยอะๆนานๆจะมีอาหารอันโอชะมาถึงที่อย่างนี้สักที” หัวหน้าอนุญาต

ว่าแล้วบรรดากระรอกทั้งหลายก็ชวนกันปีนขึ้นไปเจาะกินน้ำมะพร้าว กินกันอย่างเพลิดเพลินอยู่หลายวัน วันละลูกสองลูก โดยไม่ได้ลงมาจากต้นมะพร้าวเลย และไม่ได้สังเกตถึงความผิดปกติของต้นมะพร้าวเลย กินกันจนหมดต้นเมื่อไรไม่รู้ตัว

เมื่อน้ำมะพร้าวแห้งหมดทุกลูกแล้ว ต้นมะพร้าวก็เอนกลับไปยังที่เดิม พวกกระรอกทั้งหลายก็ติดอยู่บนต้นมะพร้าว นั้น ไม่สามารถกลับไปยังฝั่งเดิมของตนได้ ครั้นจะว่ายน้ำข้ามไปก็ว่ายน้ำไม่เป็น กระรอกทั้งหลายต่างเศร้าโศกเสียใจนั่งร้องไห้กันอยู่บนต้นมะพร้าว นั้น

หัวหน้ากระรอกเห็นดังนั้นก็ไม่สบายใจ จึงเรียกบริวารกระรอกมาประชุม ปรึกษารื้อหรือกันว่าจะทำอะไรกันดีจึงจะกลับไปยังฝั่งของตนได้ ต่างแสดงความคิดเห็นกันหลากหลายวิธี แต่ก็ติดขัดตรงๆทำตามก็คิดไม่ได้

ในที่สุดมีกระรอกตัวหนึ่งเสนอความคิดว่า “พวกเราน่าจะช่วยกันลงไปอมน้ำในแม่น้ำ แล้วนำมากรอกใส่ในลูกมะพร้าวทุกลูก เมื่อมะพร้าวมีน้ำเต็มลูกต้นมะพร้าวก็จะเอนไปยังฝั่งของเราดังเดิม ความคิดนี้กระรอกทุกตัวต่างเห็นด้วยว่าน่าจะทดลองทำดูเพราะทำไม่ยาก เพียงแต่กระรอกทุกตัวต้องช่วยกันอย่างเต็มที่เท่านั้น

และแล้วการลำเลียงน้ำของกระรอกทุกตัวโดยการอมน้ำจากแม่น้ำไปกรอกลงในลูกมะพร้าวก็เริ่มขึ้น ในไม่ช้าน้ำในลูกมะพร้าวก็ค่อยๆเพิ่มขึ้นๆทีละน้อย ทำให้ต้นมะพร้าวค่อยๆโน้มเอนลงไปที่ละน้อยเช่นเดียวกัน พวกกระรอกทุกตัวต่างไม่ลดละความพยายาม

จนในที่สุดผลของความเพียรพยายามและความสามัคคีก็มาถึง เมื่อกระรอกช่วยกันอมน้ำไปกรอกในลูกมะพร้าวจนเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็โน้มเอนลงไปยังฝั่งที่อยู่ของกระรอกตามเดิม กระรอกทุกตัวต่างก็ดีใจที่ได้กลับมายังฝั่งของตนเองได้อย่างปลอดภัย

บทที่ ๑๖

ประมาณ 20 กว่าปีมาแล้ว ตอนนั้นแม่ของดิฉันมีลูกเพียง 2 คน คือพี่ชาย 2 คน ของดิฉัน ส่วนตัวดิฉันเองยังไม่เกิด ตอนนั้นครอบครัวเราเริ่มตั้งตัวได้บ้าง พ่อทำกิจการค้าเกี่ยวกับการพิมพ์ ภาษานั้นลำบากพอคุณล้มลุกคลุกคลานมาตลอด บ้านของเราอยู่ในซอยตรงข้ามกับสวนลุมพินี มีบ้านคนปลูกกันอยู่หนาแน่นพอสมควร และคนแถบนั้นก็รักใคร่ปรองดองกันยิ่งกว่าเป็นญาติสนิท บ้านของเราเป็นบ้านไม้สองชั้น ใหญ่พอดูเพราะใช้เป็นโรงงานด้วย ด้านล่างโล่งตลอดใช้วางแท่นพิมพ์ วางถุ่ ชั้นบนใช้เป็นที่พักของพวกเรา ส่วนคนงานชาย-หญิง เราจัดให้พักแยกต่างหาก

วันที่แม่ประสบกับเหตุการณ์นี้เป็นช่วงตรุษจีน โรงงานหยุดในช่วงตรุษจีนนี้หลายวัน และคนงานก็ถือโอกาสกลับบ้าน วันนั้นแม่อยู่บ้านคนเดียว พ่อไปธุระข้างนอก พี่ชาย 2 คน ที่ยังเล็กอยู่ไปสวนลุมกับพี่เลี้ยง มันเป็นเวลาประมาณ 5 โมงเย็น แม่นั่งคุยอยู่กับป้านง เพื่อนบ้านโดยนั่งคุยอยู่ใกล้ๆบ้าน แม่คุยไปพลางตาก็บออยู่ที่ประตูบ้านพลางเพื่อจะได้เห็นคนเข้า-ออก คุยอยู่สักพักก็ได้ยินเสียงประตูปิดดัง “ปัง” เหมือนมีคนเข้าบ้าน แม่ตะโกนถามว่า “ใคร” ก็ไม่ได้รับคำตอบ แม่จึงรีบเข้าบ้านเพราะนึกถึงขโมย พอเข้าบ้านก็ตรวจตามทีต่างๆจนทั่วก็ไม่พบผู้ใด แม่จึงขึ้นข้างบน นั่งหันหน้าจ้องไปที่บันไดทางขึ้น นึกว่าถ้ามีคนแปลกหน้าขึ้นมาแม่ก็จะวิ่งเข้าห้องปิดประตู ตอนนั้นแม่นึกถึงแต่ขโมย เพราะระยะนี้มีข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรมสามีออกต่างจังหวัด ทิ้งภรรยาไว้กับคนใช้ พอสามีกลับมา ก็พบภรรยาเป็นศพอยู่ในห้องน้ำและถูกยกเค้าโดยคนใช้

แม่นั่งอยู่เช่นนั้นสักพักก็ได้ยินเสียงดัง “แซ็ก..ก..ก..แซ็ก..ก..ก” เหมือนมีคนลากเกี้ยวอยู่ข้างล่าง แม่ร้องถามว่า “ใคร” ก็เงียบไป แม่จึงลงไปเปิดไฟแล้วตรวจดูจนทั่วทุกซอกทุกมุมก็ไม่พบอะไรจึงกลับขึ้นข้างบน พอนั่งอยู่สักครู่ เสียงนั้นก็มาเยือนอีก... เสียงเดินลากเกี้ยวยาว..ว..ดัง “แซ็ก..ก..ก..แซ็ก..ก..ก..” แม่ชักโมโห ลงไปตรวจจนทั่วและไม่พบอะไรเช่นเดิม แม่กลับขึ้นไปนั่งข้างบนสักพัก เสียงนั้น...เสียงลากเกี้ยวก็ดังขึ้นอีกเป็นครั้งที่ 3 คราวนี้แม่จุกคิดถึงอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่ใช่ขโมย ...จริงสิ แม่เคยได้ยินเพื่อนบ้านที่เขายู่ที่นี้ก่อนแม่แล้วว่า ที่ดินแถบนั้นเขาเคยใช้เป็นที่พักศพชาวญี่ปุ่นที่เสียชีวิตเมื่อคราวสงครามโลกครั้งที่สอง บรี้อ..อ.. พ่อแม่คิดมาถึงตรงนี้แม่เลยแผ่นเข้าห้องปิดประตูลงกลอน แทนที่จะลงไปตรวจเหมือนครั้งก่อนๆและภาวนาให้พ่อกลับมาเร็วๆ

แม่เล่าว่า ตอนนั้นแม่มั่นใจแน่ว่า แม่อยู่คนเดียว แต่ ...ใครล่ะที่มาเดินลากเกี้ยว... “แซ็ก..ก..ก...แซ็ก..ก..ก” เป็นเพื่อนแม่

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
- แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
- แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค ง ให้เวลาทำ 50 นาที
2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อแต่ละข้อ ถ้าเห็นว่าตัวเลือกใดเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง [] ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่างการเลือกตอบดังนี้

ก	ข	ค	ง
[]	[]	[X]	[]

3. ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้ขีดทับตัวเลือกที่ไม่ต้องการดังนี้

ก	ข	ค	ง
[X]	[]	[X]	[]

4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆในแบบทดสอบ
5. หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบ
6. หากสงสัยประการใดให้ยกมือถามกรรมการคุมสอบเท่านั้น

ขอให้นักเรียนโชคดี

1. “ เราเดินตัดชายหาดเรื่อยไป ผ่านท่าเรือหน้าทอน เล้าหาดไกลพอดู แดดสายเริ่มประกาศ ฤทธิ์เดชเล่นเอาฉันคอแห้งเป็นผง ขบวนการเดินทางเริ่มเหนื่อยล้า เสียงหอบหายใจของแต่ละคนตั้งเป็น ระยะๆ เป็ถูกปลดลงเปลี่ยนข้างอยู่เกือบตลอดเวลา เรามองหน้ากันด้วยสภาพ นักลุ่มเริ่มกร่อย แต่ไม่มีเสียงบ่นหรือท้อให้ได้ยินสักประโยค “

ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ความอึดสาหัสของนักเดินทาง
- ข. ความเหนื่อยล้าของการเดินทาง
- ค. สภาพอึดโรยของกระบวนนักเดินทาง
- ง. การเดินทางท่ามกลางแสงแดดที่ร้อนระอุ

ฉันเป็นเพียงคนวาดลายผ้า วาดคุณค่า...คุณธรรม...พริ้วบ่น

ให้เธอเป็นผ้าสวยใสน่าชม ใครใคร่นิยมว่าดี

2. คำว่า “ฉัน” จากข้อความนี้หมายถึงใคร

- ก. ครู
- ข. เพื่อน
- ค. พ่อแม่
- ง. นักศิลปะ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 3 – 4

“เมื่อข้าพเจ้าอยู่ในวัยเด็กนั้นต้องทำงานเพื่อแลกเงิน แลกอาหาร เคยขายของหน้าวิก ลีเก เคยเป็นคนขายปลาหมึกย่างในคืนที่มีหนังขายยากลางแปลง เวลาถึงงานจิวประจำปี เด็กวัยเดียวกันได้ไปเที่ยวเตร่สนุกสนานแต่ข้าพเจ้าต้องเป็นเด็กเสิร์ฟก๋วยเตี๋ยวผัดไทย หอยแมลงภู่ทอด ตั้งแต่ค่ำไปจนจิวเลิกตอนตีหนึ่งตีสอง แม้แต่งงานช่วยขายรูปเทียนและกระดาษเงินกระดาษทองของไหว้ เจ้าในโรงเจ ข้าพเจ้าก็เคยทำมาแล้ว งานเรียงของหน้าร้านค้าในตลาดหรือการเทินถาดห่อหมก ฯลฯ เร่ไปตามตลาดนั้นเป็นเรื่องธรรมดาของข้าพเจ้าผู้ซึ่งขณะนั้นยังเรียนชั้นประถมอยู่ที่โรงเรียนประชาบาล”

3. ข้อใดสรุปใจความสำคัญของข้อความนี้ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. การเลี้ยงชีพในวัยเด็ก
- ข. ความสามารถในวัยเด็ก
- ค. การดำรงชีวิตในวัยเด็ก
- ง. การประกอบอาชีพในวัยเด็ก

4. จากข้อความนี้ แสดงว่าผู้เขียนเป็นคนอย่างไร

- ก. ขยันขันแข็ง
- ข. รักการทำงาน
- ค. มีความพยายาม
- ง. รักความก้าวหน้า

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5 – 7

ชายหนุ่มสองคน เบนและทอมเป็นเพื่อนรักกันต่างมีความใฝ่ฝันจะเป็นช่างเขียน แต่ยากจนด้วยกันทั้งคู่ ทอมจึงบอกความคิดว่าจะทำงานทุกอย่างเพื่อหาเงินส่งเสียให้เบนได้เข้าเรียนในสถาบันศิลปะแห่งหนึ่งก่อน เบนจึงได้เข้าเรียนแล้วสัญญาว่าเมื่อศึกษาจบจะหาเงินช่วยให้ทอมที่ให้ออกาสตนเข้าเรียนบ้าง ทอมทำงานรับจ้างทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นในไร่ในนา งานก่อสร้าง แบกหาม เพื่อหาเงินส่งให้เบนได้เล่าเรียน

เวลาผ่านไปนานหลายปี เมื่อเบนเรียนศิลปะจบแล้ว สร้างผลงานศิลปะจนมีชื่อเสียง จึงบอกทอมว่าไปเข้าเรียนเถิดเขาจะส่งเสียค่าใช้จ่ายให้ แต่ขณะนั้นทอมผู้ตรากตรำงานหนักมือแข็งแกร่งกระด้างไม่สามารถฝึกงานศิลปะได้ดังที่มุ่งหวังก็หมดอาลัย เบนจึงสลักรูปมือตรากตรำงานของทอมไว้เป็นเครื่องระลึกถึงความเสียสละ เป็นรูปสองมือพนมและประดับไว้หน้าโบสถ์ในเมืองที่เขาอยู่

5. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร
 - ก. ทอมและเบนเป็นเพื่อนที่รักกันมาก
 - ข. เบนสร้างผลงานศิลปะจนมีชื่อเสียง
 - ค. ทอมให้ออกาสเพื่อนเรียนศิลปะก่อน
 - ง. ทอมเสียสละทำงานส่งเบนเรียนศิลปะ
6. เบนกับทอมน่าจะเป็นตัวอย่างในเรื่องใด
 - ก. มิตรแท้
 - ข. กตัญญู
 - ค. การเสียสละ
 - ง. ความอดุสาหะ
7. ถ้าทอมไม่ยอมเสียสละส่งเบนเรียน ชีวิตของเบนจะเป็นอย่างไร
 - ก. ต้องตกระกำลำบาก
 - ข. หมดอาลัยตายอยากในชีวิต
 - ค. เรียนศิลปะตามที่มุ่งหวังไว้
 - ง. ไม่ได้เรียนศิลปะตามที่มุ่งหวังไว้

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8 – 9

เป็นมนุษย์สุดดีที่ล้น	ดีกว่าสินทรัพย์ได้อันไพศาล
ทรัพย์มีล้นล้นมิสูญสมบูรณ์กาล	คนช้านาญใช้ล้นหากินเป็น

8. คำประพันธ์นี้กล่าวถึงอะไร

ก. ล้น	ข. ทรัพย์
ค. ความดี	ง. คำพูด

9. คำประพันธ์นี้มีความหมายคล้ายกับสำนวนใด
- ปากคนยาวกว่าปากกา
 - ปากเป็นเอกเลขเป็นโท
 - ปลาหมอตายเพราะปาก
 - พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง
10. “มีวิทยากรบางท่านเวลาพูดบรรยายชอบพูดไทยคำ ฝรั่งเศสคำ เรื่องที่พูดก็อยู่บนก้อนเมฆทั้งนั้น ไม่ได้ลงมาติดดินเลย”
- คำว่า “บนก้อนเมฆ” จากข้อความนี้หมายความว่าอะไร
- เรื่องล้อเล่น
 - เรื่องที่ไม่จริง
 - เรื่องที่เป็นไปไม่ได้
 - เรื่องที่อยู่บนท้องฟ้า

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 11 – 12

ในการทำงานด้านต่าง ๆ นั้น แต่ละคนก็จะมีแนวทางการทำงานที่แตกต่างกันไป แต่ก็มีบางคนที่ยังไม่มีแนวทางก็ควรศึกษาจากผู้ใหญ่หรือรุ่นพี่ๆ ที่ทำงานมาก่อน อยากรู้ก็อย่าไปคดโกงเขาให้เอาความสุจริตเป็นที่ตั้ง แล้วคุณจะรู้ว่าคุณทำงานได้ดีและถูกแนวทางแล้ว

11. ผู้เขียนต้องการให้ยึดคุณธรรมข้อใดในการทำงาน
- ความขยัน
 - ความอดทน
 - ความมีน้ำใจ
 - ความซื่อสัตย์
12. ถ้าบุคคลในหน่วยงานต่างๆ ไม่มีคุณธรรมในข้อที่ 16 จะมีผลกระทบต่องานที่ทำอย่างไร
- งานจะเสร็จช้า
 - ไม่บรรลุเป้าหมาย
 - ไม่มีผลกระทบใดๆ
 - ทำให้เกิดความเสียหาย

“มันจะแต่งไปอวดใครกันวะ ข้าชักย่ะแล้วนะ แต่จะซื้อข้าวกินซื้อนมให้ลูกก็ยังไม่พอยังแล้ว เงินข้าก็หาคนเดียว ลูกเค้าไม่ต้องเหลียวแลหละ”

13. ผู้พูดข้อความนี้เป็นคนเช่นไร
- น่านับถือ
 - รอบคอบ
 - รักลูกรักเมีย
 - ขยันทำมาหากิน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 14 – 16

นั่งดูธงชาติเหนือกระโจมคนยาก แม่ค้าเก็บกระดาษผู้ร่ำร้อนเหมือนจะร้องไห้อยู่ในอก แผ่นดินของเรามีเพียงพื้นสนามหลวง สำหรับพักอาศัยชุกหัวนอนชั่วคราว รอวันขับไล่ใครจะให้แผ่นดินใหม่แก่เธอ

14. เหตุใดแม่ค้าจึงไปปลุกกระโจมอยู่ที่สนามหลวง

- ก. เพราะเป็นคนไทย
- ข. เพราะเป็นคนยากจน
- ค. เพราะเป็นคนร่ำร้อน
- ง. เพราะเป็นคนเก็บกระดาษ

15. แม่ค้าคนนี้ควรได้รับการยกย่องในกรณีใด

- ก. รักชาติ
- ข. ทนงไม่้อใคร
- ค. ไม่ยอมแพ้ชะตาชีวิต
- ง. ประกอบอาชีพอย่างสุจริต

16. การดำเนินชีวิตของเธอตรงกับคำกล่าวในข้อใด

- ก. ชีวิตอลเวง
- ข. ชีวิตที่มีดমন
- ค. ชีวิตคือละคร
- ง. ชีวิตคือการต่อสู้

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 17 – 20

พิธีทึงกระจาด เป็นพิธีของชาวจีนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ท่านแก่ผู้ไม่มีญาติ เป็นสาธารณทาน โดยเชื่อกันว่าผู้ให้ทานเป็นคนมีเมตตาสูง ใจกว้าง เพื่อแม่คนที่ไม่ใช่ญาติ พิธีทึงกระจาดทำในกลางเดือนเจ็ดของจีน ซึ่งตรงกับเดือนเก้าของไทย ในบริเวณพิธีจะปลูกเป็นร้านสูงปลูกไม้กระดานสำหรับวางกระจาดใส่ของ พอได้เวลาก็จะมีเจ้าหน้าที่มาจับกระจาดโยนลงมาให้ผู้คนที่ยากจน ซึ่งรออยู่แย่งกันกินเป็นที่ขุลงมุน การแย่งกระจาดหรือเรียกอีกอย่างว่า ชิงเปรต เป็นประเพณีที่ผู้ทำมีจุดประสงค์ให้มีการแย่งชิงกันของประชาชนผู้ยากจน เช่นเดียวกับเปรตที่ไม่มีญาติแย่งกันรับผลอุทิศทาน

17. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. เปรตที่ไม่มีญาติแย่งกันรับผลอุทิศทาน
- ข. พิธีทึงกระจาดทำในกลางเดือนเจ็ดของจีน
- ค. พิธีทึงกระจาดเชื่อกันว่าผู้ให้ทานเป็นคนมีเมตตา
- ง. เจ้าหน้าที่โยนกระจาดให้ผู้คนที่แย่งกันเป็นที่ขุลงมุน

18. ข้อใดเป็นผลพลอยได้จากพิธีทึ่งกระเจาด
- ได้ร่วมสนุกกัน
 - ได้ทำทานแก่คนจน
 - ได้แสดงความเป็นผู้มีเมตตา
 - ได้อุทิศส่วนกุศลให้ศพไร้ญาติ
19. คำว่า “สาธารณทาน” หมายถึงให้ทานแก่ผู้ใด
- คนจีน
 - คนทั่วไป
 - คนยากจน
 - คนไม่มีญาติ
20. พิธีทึ่งกระเจาดน่าจะเกิดจากเรื่องใด
- ความเชื่อ
 - วัฒนธรรม
 - การให้ทาน
 - การรวมกลุ่มคน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 21 - 23

เภสัชกรหนุ่มคนหนึ่งเมื่อเรียนจบจึงไปตั้งร้านขายยา ขายเฉพาะยาดี ๆ ไม่ขายยาปลอม ประสาท ยาม้า ยาขยัน ชาวบ้านจึงมองว่าเขาเป็นคนประหลาด ไม่ซื้อยาร้านของเขา จนทำให้เขาเกือบล้มละลาย เขาจึงแก้ไขเหตุการณ์ด้วยการขายยาที่ชาวบ้านนิยม

21. เหตุใดเภสัชกรจึงเลิกทำการขายยาดี ๆ
- ขายยาดีไม่มีกำไร
 - ยาดีมีราคาแพงมาก
 - ชาวบ้านไม่นิยมยาดี
 - เขาประสบการขาดทุน
22. จากข้อความนี้แสดงว่าชาวบ้านเป็นคนอย่างไร
- เป็นคนทันสมัย
 - ทำตามใจตัวเอง
 - ยึดมั่นในความเชื่อเก่า ๆ
 - มีคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่ำ
23. วิธีใดเหมาะสมที่สุดที่จะแก้ไขเหตุการณ์นี้
- ปิดร้านขายยาของเภสัชกรคนนี้
 - จับกุมผู้ขายยาในหมู่บ้านนี้ทั้งหมด
 - ให้การศึกษาและแนะนำการใช้ยา
 - ขอร้องผู้ขายยาอื่น ๆ งวดขายยาบำรุงกำลัง

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถามข้อ 24 - 25

อันคนดีมิใช่ดีด้วยมีทรัพย์ มิใช่นับโคตรเหง้าเผ่าพงศา
คนดีนั้นดีด้วยการงานนานา ที่อุตสาหกรรมตั้งใจใฝ่ต่องาน

24. ใจความสำคัญของคำประพันธ์นี้คืออะไร

- ก. คนดีย่อมมีอุตสาหกรรม
- ข. เผ่าพงศ์ย่อมมีเกียรติ
- ค. ถ้ามีทรัพย์คนจะนับถือ
- ง. ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน

25. ผู้ปฏิบัติตามคำประพันธ์นี้น่าจะเป็นอย่างไรในอนาคตมากที่สุด

- ก. เป็นผู้มีเกียรติ
- ข. เป็นผู้มีความสุข
- ค. เป็นผู้มีความก้าวหน้า
- ง. เป็นผู้ประสบความสำเร็จ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26 - 27

“สวัสดิ์ เพื่อนใหม่”

เมื่อได้รับจดหมายนี้แล้ว ขอให้ลอกข้อความในจดหมายนี้เขียนส่งให้ใครก็ได้ให้ครบสิบฉบับ ถ้าคุณทำอย่างที่ฉันแนะนำ คุณจะมีความสุขความเจริญ ถ้าคุณไม่ทำตามนี้ คุณจะต้องเสียใจเพราะคุณต้องสูญเสียญาติพี่น้องคนใกล้ชิด

จากผู้หวังดี

26. ผู้ส่งจดหมายฉบับนี้น่าจะเป็นคนอย่างไรมากที่สุด

- ก. เห็นแก่ตัว
- ข. ไม่มีเหตุผล
- ค. ชอบแกล้งผู้อื่น
- ง. ชอบให้ร้ายผู้อื่น

27. จดหมายฉบับนี้มีลักษณะตรงกับข้อใด

- ก. จดหมายลูกโซ่
- ข. จดหมายแนะนำ
- ค. จดหมายขนาดสั้น
- ง. จดหมายสร้างสัมพันธ์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 29

ศพที่ใช้เรียนกันในวิชากายวิภาคศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นศพที่คนยากจนอุทิศให้โรงพยาบาล นักเรียนแพทย์ที่ได้เรียนรู้เรื่องโรคต่างๆก็มาจากคนเจ็บในห้องอนาถา แต่พอจบแล้วกลับหันไปเอาใจใส่คนที่มั่งมีเงินแทน กระนั้นแล้วจะไม่ให้น้อยใจอะไรได้

28. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ตัดพ้อ
- ข. ว่ากล่าว
- ค. เปรียบเทียบ
- ง. ประชดประชัน

29. ข้อใดแสดงถึงลักษณะนิสัยของบุคคลตามข้อความนี้

- ก. สීමตัว
- ข. ไม่มีน้ำใจ
- ค. เห็นแก่ได้
- ง. รังเกียจคนจน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 30 - 31

เวลาที่เล่นผีถ้วยแก้ว ถ้าแก้วไม่เป็นคนเชิญและไม่เป็นคนแตะถ้วยแก้ว ผีถ้วยแก้วจะไม่เดิน
แก้วอธิบายว่า คนเรามีความสามารถในการติดต่อกับวิญญาณไม่เหมือนกัน แก้วเป็นคนที่มีความ
สามารถพิเศษในเรื่องนี้ เพื่อนๆส่วนมากเชื่อเพราะผีตอบคำถามต่างๆได้ดีมาก

30. ข้อความนี้สะท้อนให้เห็นสิ่งใดชัดเจนที่สุด

- ก. ศาสนา
- ข. โชคกลาง
- ค. ความเชื่อ
- ง. ไสยศาสตร์

31. ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความนี้ ข้อใดสมเหตุสมผลที่สุด

- ก. น่าเชื่อถือน้อยที่สุด เพราะผีไม่มีจริง
- ข. น่าเชื่อถือน้อย เพราะผู้เล่นส่วนมากใจอ่อน
- ค. น่าเชื่อถือพอสมควร เพราะผีเป็นเรื่องที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้
- ง. น่าเชื่อถือมาก เพราะผีตอบคำถามได้ถูกต้อง

“การตัดไม้ทำลายป่า การใช้พลังงานเชื้อเพลิงอย่างฟุ่มเฟือย ล้วนเป็นมูลเหตุในการทำลาย
สภาพแวดล้อม แล้วพรุ่งนี้จะมีอากาศบริสุทธิ์หลงเหลืออีกหรือ เรามาช่วยกันปกป้องชีวิตและรักษา
สภาพแวดล้อมให้ปราศจากมลพิษเสียแต่วันนี้เพื่อพรุ่งนี้จะได้มีอากาศบริสุทธิ์ไว้หายใจ”

32. ข้อความนี้เขียนในลักษณะใด

- ก. ขอร้อง
- ข. เตือนใจ
- ค. ชักชวน
- ง. จรรโลงใจ

เอดส์ หรือ AIDS (Acquired Immuno Deficiency Syndrome) เป็นกลุ่มอาการของโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะเข้าไปทำลายเม็ดเลือดขาวซึ่งเป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันโรค ทำให้ภูมิคุ้มกันทางลดลง เป็นผลให้ติดเชื้อโรคชนิดฉวยโอกาส เช่น ปอดบวม วัณโรค หรือเป็นมะเร็งบางชนิดได้ง่ายกว่าคนปกติ เช่นมะเร็งของหลอดเลือด

เชื้อไวรัสเอดส์มีมากที่สุดในเลือด น้ำเหลือง เนื้อเยื่อต่างๆ รองลงมาคือน้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด ส่วนน้ำนม น้ำตา เสมหะ เหงื่อ บัสสาวะและอุจจาระ มีปริมาณไวรัสเอดส์น้อยมากทำให้ติดต่อได้ยาก แม้ว่าเชื้อโรคเอดส์จะมีในของเหลวที่ออกจากส่วนต่างๆของร่างกาย แต่พบว่าโอกาสที่จะแพร่โรคมะเฉพาะทางเลือด น้ำอสุจิ และน้ำในช่องคลอดเท่านั้น ช่องทางการติดต่อที่สำคัญมี 3 ทาง คือ 1. การร่วมเพศกับผู้ติดเชื้อเอดส์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย

2. การรับเชื้อทางเลือด พบได้ใน 3 กรณี คือ (2.1) การใช้เข็มหรือกระบอกฉีดยาร่วมกับผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ซึ่งมักพบในผู้ที่ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นแบบเวียนเทียน (2.2) การรับเลือดในขณะผ่าตัดหรือเพื่อรักษาโรคเลือดบางชนิด ในปัจจุบันเลือดที่ได้รับจากสภากาชาดไทยหรือโรงพยาบาลทุกแห่งในกรุงเทพฯ แน่ใจได้ว่าได้ผ่านการตรวจหาเชื้อเอดส์แล้วทั้งสิ้นและจะปลอดภัยเกือบ 100 % (2.3) แม่ที่ติดเชื้อไวรัสเอดส์จากสามี คู่นอน หรือการมีพฤติกรรมเสี่ยงของตนเอง แล้วถ่ายทอดสู่ลูกตั้งแต่ก่อนคลอด ขณะคลอด หรือหลังคลอด

33. “เลือดที่ได้รับจากสภากาชาดไทยผ่านการตรวจแล้วทั้งสิ้นและจะปลอดภัยเกือบ 100 %”

คำที่ขีดเส้นใต้ตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. ตรวจไม่ผิดพลาดแน่นอน
- ข. อาจจะตรวจผิดได้บ้าง
- ค. โอกาสตรวจผิดมีน้อยมาก
- ง. มั่นใจได้ว่าการตรวจเรียบร้อยแล้ว

“ธงชาติและเพลงชาติไทยเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย เราจงร่วมใจยืนตรงเคารพธงชาติด้วยความภาคภูมิใจในเอกราชและความเสียสละของบรรพบุรุษไทย”

34. ผู้กล่าวข้อความนี้ เน้นเรื่องใดสำคัญที่สุด

- ก. ชาติไทย
- ข. ธงชาติไทย
- ค. เพลงชาติไทย
- ง. ความเป็นไทย

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถามข้อ 35 - 36

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด

ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

35. คำประพันธ์นี้ จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. ชักจูง
- ข. แนะนำ
- ค. ตักเตือน
- ง. ว่ากล่าว

36. ใจความสำคัญของคำประพันธ์นี้คืออะไร

- ก. จิตใจของมนุษย์เป็นเรื่องเข้าใจยาก
- ข. จิตใจของมนุษย์เปลี่ยนแปลงง่าย
- ค. จิตใจของมนุษย์ย่อมแตกต่างกัน
- ง. จิตใจของมนุษย์มักไม่ซื่อตรง

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 37 – 38

“คนไทย มีสูงมีต่ำ มีเก่งมีด้อย การปฏิบัติอย่างมีสติระลึกในความแตกต่างระหว่างตนและผู้อื่น เป็นความนิยมอย่างไทยที่รับว่าถูกต้อง จึงได้มีระเบียบวางไว้เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมา”

37. บุคคลที่แสดงออกตามข้อความนี้ จะมีลักษณะอย่างไร

- ก. มีน้ำใจไมตรี
- ข. มีระเบียบวินัย
- ค. มีความยำเกรงผู้อื่น
- ง. มีความสุภาพอ่อนน้อม

38. บุคคลประเภทใดแสดงออกต่อกันตามความหมายของข้อความนี้น้อยที่สุด

- ก. ลูกกับแม่
- ข. เพื่อนกับเพื่อน
- ค. นักเรียนกับครู
- ง. ลูกจ้างกับนายจ้าง

“คนเราจะเรียนรู้อะไร ก็ไม่จำเป็นจะต้องให้ครูต้องจำจ้จ้าไซเสมอไปหรอกลูก ถ้าเราจะเรียนเพื่อรู้ เรียนด้วยใจรัก อยากรู้วิชาความรู้ ไม่ใช่เรียนเพราะถูกบังคับ เรียนเพราะความจำเป็น อยู่โรงเรียนเอาแต่เล่นแต่เที่ยว เรียนแต่ผ่านๆมันก็ไม่ต่างกับคนที่ไม่เข้าโรงเรียน เรียนเพียงให้ได้ประกาศนียบัตร แต่ความรู้ไม่ดีพอ ใช้ประโยชน์ไม่ได้ อย่างนั้นไม่มีประโยชน์อะไร”

39. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. เตือนสติ
- ง. บอกกล่าว

“ราเฟลเซีย เป็นพืชที่ไม่มีลำต้นหรือใบ มักเกิดตามต้นไม้ชนิดอื่นคล้ายกาฝากพอโตก็มีดอกเลย มันจะกลีบใหญ่โตมโหฬาร 5 กลีบ ดอกใหญ่ที่สุดที่เคยพบ มีความกว้างของเส้นผ่าศูนย์กลางถึง 15 นิ้ว กลางดอกมีเกสรใหญ่ส่งกลิ่นฉุนไว้อล่อเหยื่อให้เข้าไปฝังตัวเองในหลุมลึกของดอกซึ่งจะปิดหรือหุบลงเมื่อเหยื่อหล่นลงไป ไม่มีเหยื่อตัวใดหลุดจากหลุมนี้ได้

40. ข้อใดไม่น่าจะใช้เหยื่อของดอกราเฟลเซีย”

- ก. นก
- ข. แมลง
- ค. หนอน
- ง. ค้างคาว

%%%%%%%%%

เฉลยคำตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน

1. ค	21. ง
2. ก	22. ง
3. ค	23. ค
4. ก	24. ง
5. ง	25. ง
6. ก	26. ค
7. ง	27. ก
8. ง	28. ก
9. ข	29. ค
10. ค	30. ค
11. ง	31. ง
12. ง	32. ค
13. ข	33. ค
14. ค	34. ง
15. ค	35. ค
16. ง	36. ก
17. ข	37. ง
18. ข	38. ข
19. ข	39. ค
20. ก	40. ง

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
วิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนดูภาพแล้วเขียนเรียงความบรรยายภาพให้ความยาวประมาณ 15 บรรทัด พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องโดยใช้เวลาทั้งหมด 40 นาที

2. เกณฑ์การพิจารณาความสามารถของนักเรียนในการเขียนเรียงความบรรยายภาพ มีดังนี้ (20 คะแนน)

2.1 การเสนอเรื่อง	5	คะแนน
2.2 การลำดับความ	5	คะแนน
2.3 การเขียนขยายความเนื้อหาในเรื่อง	3	คะแนน
2.4 การใช้ภาษาสื่อความหมาย	3	คะแนน
2.5 การตั้งชื่อเรื่อง	2	คะแนน
2.6 การกำหนดรูปแบบการเขียน	2	คะแนน

แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบ

ชื่อ.....

ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

แบบทดสอบชุดนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต้องการวัดเกี่ยวกับความรู้สึกและการกระทำบางอย่างของนักเรียนโดยที่มีข้อความและเรื่องราวที่กำหนดให้แต่ละเรื่อง ให้นักเรียนอ่านเพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเพราะในแต่ละข้อหรือแต่ละเรื่อง แต่ละคนย่อมมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกันจึงขอให้นักเรียนตอบแบบทดสอบนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด (คำตอบของนักเรียนจะถือเป็นความลับ และไม่มีผลต่อคะแนนสอบในโรงเรียนแต่ประการใด)

วิธีการตอบแบบทดสอบ

แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ (ข้อความ)

ในแต่ละข้อจะมีช่องว่างให้เลือกตอบ 4 ช่อง ให้นักเรียนอ่านข้อความและเรื่องราวของแต่ละข้อ แล้วพิจารณาดูว่าควรตอบช่องใดจึงจะตรงกับความรู้สึกของนักเรียน หรือตรงกับที่นักเรียนเคยปฏิบัติ แล้วจึงกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. การกำหนดขั้นตอนการทำงานก่อนลงมือทำ เป็นสิ่งที่ ข้าพเจ้าชอบกระทำ.....				
2. ข้าพเจ้าลืมนส่งการบ้านเป็นประจำ.....				
3. งานที่ข้าพเจ้าทำต้องทำให้ดีที่สุด.....				
4. ในการแก้ไขแบบฝึกหัดให้ถูกต้อง ข้าพเจ้าจะขอลอก จากเพื่อน.....				
5. ข้าพเจ้าจะเกียจคร้านที่จะทำการบ้าน ถ้ามีการบ้าน หลายอย่างพร้อมกัน.....				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
6. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ.....				
7. ข้าพเจ้าทำความเข้าใจกับงานที่ได้รับมอบหมาย ก่อนลงมือทำ.....				
8. ข้าพเจ้ารีบเร่งทำงานให้เสร็จๆไป โดยไม่สนใจว่างาน จะดีหรือไม่.....				
9. เมื่อมีเวลาว่าง ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือทำการบ้าน.....				
10. เมื่อทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะให้เพื่อนทำเพราะเพื่อน ทำดีกว่า.....				
11. ข้าพเจ้าพยายามทำการบ้านตามที่ครูสั่งเสร็จทันเวลา.....				
12. ในการใช้อุปกรณ์ต่างๆหลังจากเรียนเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะเก็บรักษาไว้อย่างเดิม.....				
13. ขณะที่ข้าพเจ้าทำงานอยู่ เพื่อนมาชวนไปเล่น ข้าพเจ้าจะละทิ้งงานที่ทำอยู่.....				
14. ในช่วงโมงเรียนที่ไม่มีครูเข้าสอน ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ หรือทำการบ้าน.....				
15. เมื่อยืมสิ่งของคนอื่นมาใช้ข้าพเจ้าก็ใช้อย่างระมัดระวัง แม้ว่าจะเป็นสิ่งเล็กๆน้อยๆก็ตาม.....				
16. ข้าพเจ้าจะศึกษาดำรงเพิ่มเติมจากห้องสมุด.....				
17. ข้าพเจ้าตรวจทานและแก้ไขงานทุกอย่าง โดยละเอียด ก่อนที่นำเสนอครู.....				
18. เมื่อข้าพเจ้าทำอะไร มักคิดล่วงหน้าก่อนว่า การกระทำนั้นมีผลดีหรือผลเสียอย่างไร.....				
19. เมื่อข้าพเจ้ายืมของของผู้อื่นมา ข้าพเจ้าจะรีบส่งคืน ให้ทันตามกำหนดเวลา.....				
20. ข้าพเจ้าคิดว่า การมาโรงเรียนสายเป็นเรื่องธรรมดา เพราะคนอื่นๆก็เคยมาสาย.....				

ภาคผนวก ค

- ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
- ค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
- ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน
- เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- เปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบในการเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 12 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
ในการอ่าน

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.20	0.43	21	0.29	0.34
2	0.21	0.31	22	0.67	0.32
3	0.57	0.27	23	0.71	0.26
4	0.59	0.56	24	0.77	0.49
5	0.50	0.26	25	0.62	0.36
6	0.44	0.30	26	0.56	0.30
7	0.82	0.40	27	0.78	0.59
8	0.60	0.39	28	0.20	0.28
9	0.70	0.59	29	0.44	0.24
10	0.67	0.25	30	0.58	0.34
11	0.83	0.37	31	0.82	0.23
12	0.70	0.38	32	0.70	0.48
13	0.26	0.41	33	0.48	0.30
14	0.59	0.56	34	0.56	0.24
15	0.52	0.30	35	0.39	0.40
16	0.79	0.31	36	0.28	0.22
17	0.36	0.32	37	0.41	0.23
18	0.43	0.27	38	0.32	0.41
19	0.35	0.36	39	0.41	0.23
20	0.37	0.40	40	0.53	0.42

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.64

ตาราง 13 ค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
จากผู้ตรวจ 3 คน

จำนวนนักเรียน	ผู้ตรวจคนที่ 1 (20 คะแนน)	ผู้ตรวจคนที่ 2 (20 คะแนน)	ผู้ตรวจคนที่ 3 (20 คะแนน)
40 คน			
1	12	20	16
2	13	18	18
3	10	16	10
4	13	17	12
5	13	13	9
6	9	15	9
7	7	14	6
8	13	17	13
9	17	16	10
10	10	16	15
11	13	19	18
12	13	17	13
13	11	12	10
14	9	18	12
15	7	14	11
16	10	19	13
17	7	14	14
18	8	12	13
19	6	13	10
20	9	20	18
21	11	12	11
22	11	19	17
23	12	16	16
24	19	16	15
25	12	17	17

ตาราง 13 (ต่อ)

จำนวนนักเรียน 40 คน	ผู้ตรวจคนที่ 1 (20 คะแนน)	ผู้ตรวจคนที่ 2 (20 คะแนน)	ผู้ตรวจคนที่ 3 (20 คะแนน)
26	9	14	14
27	9	19	18
28	8	19	12
29	8	14	13
30	8	16	13
31	8	19	15
32	9	18	18
33	14	19	17
34	9	20	19
35	14	18	18
36	13	17	16
37	12	18	14
38	14	19	15
39	11	19	16
40	11	15	14

ค่าความเชื่อมั่นของการตรวจให้คะแนน เท่ากับ 0.65

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน

ข้อที่	\bar{X}_H	S_H^2	\bar{X}_L	S_L^2	t
1	3.72	0.21	2.60	0.25	8.25
2	3.68	0.22	2.72	0.21	7.26
3	3.68	0.22	2.44	0.42	7.69
4	3.24	0.27	2.44	0.72	6.76
5	3.68	0.22	2.52	0.34	7.68
6	3.68	0.22	2.72	0.29	6.65
7	3.64	0.24	2.56	0.50	6.24
8	3.83	0.14	2.68	0.31	8.49
9	3.32	0.39	2.16	0.30	6.93
10	3.84	0.14	2.84	0.39	6.86
11	3.6	0.25	2.4	0.33	7.85
12	3.68	0.47	2.48	0.26	6.99
13	3.8	0.16	2.76	0.52	6.26
14	3.8	0.16	2.84	0.39	6.43
15	3.72	0.21	3	0.91	3.39
16	3.56	0.25	2.48	0.34	6.97
17	3.36	0.65	2.12	0.36	6.14
18	3.88	0.11	2.68	0.39	8.45
19	3.2	0.58	2.25	0.28	5.07
20	3.72	0.29	2.24	0.35	9.17

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	29	33	4	1	23	25	2
2	19	24	5	2	28	28	0
3	17	25	8	3	22	26	4
4	26	29	3	4	26	26	0
5	24	28	4	5	25	29	4
6	27	29	2	6	30	26	-4
7	28	30	2	7	25	25	0
8	25	28	3	8	22	25	3
9	26	29	3	9	25	34	9
10	28	32	4	10	19	26	7
11	23	28	5	11	28	29	1
12	27	32	5	12	23	22	-1
13	25	30	5	13	24	26	2
14	26	30	4	14	28	25	-3
15	30	31	1	15	29	29	0
16	26	29	3	16	31	31	0
17	25	28	3	17	29	28	-1
18	30	32	2	18	24	29	5
19	25	28	3	19	27	29	2
20	27	30	3	20	24	29	5
21	26	29	3	21	26	30	4
22	26	29	3	22	22	23	1
23	23	28	5	23	25	32	7
24	30	31	1	24	24	27	3
25	25	29	4	25	33	32	-1

ตาราง 15 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
26	31	32	1	26	28	27	-1
27	29	32	3	27	32	34	2
28	28	31	3	28	25	31	6
29	21	28	7	29	32	33	1
30	26	29	3	30	30	30	0
31	26	29	3	31	28	29	1
32	24	27	3	32	27	27	0
33	26	29	3	33	25	28	3
34	24	28	4	34	25	27	2
35	24	29	5	35	28	28	0
36	29	31	2	36	27	27	0
37	27	30	3	37	25	28	3
38	27	31	4	38	28	28	0
39	28	30	2	39	30	30	0
40	24	28	4	40	30	32	2
Σ	1037	1175	138		1062	1130	68
\bar{X}	25.93	29.38			26.55	28.25	
S^2	8.17	3.46			9.89	7.73	

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	10.33	14.33	4	1	5.67	9.67	4
2	14.67	16	1.33	2	10.33	12.33	2
3	13	15	2	3	10.67	10.33	0
4	7.33	11.33	4	4	12.33	13	0.67
5	8.67	10.67	2	5	5.33	10.33	5
6	10.67	12	1.33	6	12.33	12.33	0
7	11.67	16.67	5	7	13	14	1
8	10.33	11.33	1	8	10	12	2
9	10.67	11.67	1	9	12.33	12.33	0
10	5	10	5	10	14	15	1
11	9.33	10.33	1	11	16	16	0
12	9	11	2	12	13	14	1
13	3.33	10.33	7	13	16	17.67	1.67
14	14	18	4	14	7	11	4
15	15	16	1	15	12.33	12.33	0
16	15.33	17.33	2	16	12	11	-1
17	8.33	13.33	5	17	10.33	13	2.67
18	12.33	16.33	4	18	13.33	13.33	0
19	9	18	9	19	12	12	0
20	10.67	18.67	8	20	12.33	13.33	1
21	11.33	16.33	5	21	13	13	0
22	11	18	7	22	7	9	2
23	11.67	12.67	1	23	14	17	3
24	15	16	1	24	16	17	1
25	6.67	14.67	8	25	14.67	14.67	0

ตาราง 16 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
26	12.67	15.67	3	26	10.67	10.33	-0.33
27	10.67	14.67	4	27	15.67	15.67	0
28	8.67	12.67	4	28	10.33	12.33	2
29	16	17	1	29	10.67	10.67	0
30	13.67	14.67	1	30	10	12	2
31	15	17	2	31	11	12	1
32	15.67	18	2.33	32	16	16	0
33	13.67	15	1.33	33	16	17	1
34	12.33	15.33	3	34	13.33	13.33	0
35	11	15	4	35	10	13	3
36	6.67	12.67	6	36	14	16	2
37	15.67	16.67	1	37	10	16	2
38	7.33	15.33	8	38	6.67	13.67	2
39	10	15	5	39	14	10	7
40	13.33	14.33	1	40	13.67	15.33	-4
Σ	447	585	138		477	525	48
\bar{X}	11.17	14.62			11.92	13.13	
S^2	9.69	6.17			8.20	4.99	

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบในการเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	64	78	14	1	54	54	0
2	59	71	12	2	64	63	-1
3	69	76	7	3	64	67	3
4	51	65	14	4	61	72	11
5	53	64	11	5	56	60	4
6	58	65	7	6	72	70	-2
7	52	60	8	7	61	61	0
8	58	68	10	8	58	62	4
9	61	66	5	9	57	58	1
10	57	68	11	10	70	71	1
11	47	60	13	11	55	53	-2
12	64	70	6	12	64	65	1
13	40	68	28	13	50	55	5
14	57	68	11	14	64	61	-3
15	56	63	7	15	60	68	8
16	50	60	10	16	60	61	1
17	54	60	6	17	66	66	0
18	50	59	9	18	70	77	7
19	62	70	8	19	60	60	0
20	74	78	4	20	73	74	1
21	76	78	2	21	61	61	0
22	66	75	9	22	62	62	0
23	59	66	7	23	59	57	-2
24	61	67	6	24	55	60	5
25	59	70	11	25	72	69	-3

ตาราง 17 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
26	58	64	6	26	50	47	-3
27	57	68	11	27	63	67	4
28	44	62	18	28	61	60	-1
29	55	66	11	29	57	63	6
30	62	70	8	30	53	63	10
31	57	68	11	31	60	67	7
32	66	75	9	32	68	65	-3
33	57	65	8	33	66	67	1
34	62	70	8	34	59	60	1
35	62	69	7	35	64	70	6
36	43	55	12	36	74	78	4
37	57	64	7	37	67	70	3
38	58	65	7	38	76	67	-9
39	67	75	8	39	63	60	-3
40	72	78	6	40	72	71	-1
Σ	2334	2707	373		2501	2562	61
\bar{X}	58.35	67.68			62.52	64.05	
S^2	61.17	33.35			42.67	42.20	

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนิวิชช์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์	โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
3. อาจารย์กมลวรรณ หัตถา	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้เชี่ยวชาญแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุนันท์ ศลโกสุม	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล	ข้าราชการเกษียณอายุ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาดิกานนท์	โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบในการเรียน

1. รองศาสตราจารย์ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.นพวรรณ โชติบัณฑิต	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ทัศนาก ทอภักดิ์	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวประนอม สุขนาคะ
 เกิดวันที่ 10 พฤษภาคม 2511
 สถานที่เกิด อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 76 หมู่ 3 ตำบลหอมศีล อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 1 ระดับ 5
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
 ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2529 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
 พ.ศ. 2533 ค.บ.(ภาษาไทย) วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา
 พ.ศ. 2545 กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร